

”Järjestössä kasvaa ja järjestöön kasvaa”

PARTIO JA 4H NUORTEN KASVATUS- JA OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ

Mirka Pajunen
Katri Schadewitz
Pro gradu -tutkielma
Kuopion yliopisto
Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta
Sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos
Sosiaalipedagogiikan pääaine
Nuorisokasvatuksen maisteriohjelma
Huhtikuu 2007

PAJUNEN, MIRKA JA SCHADEWITZ, KATRI: ”Järjestössä kasvaa ja järjestöön kasvaa” Partio ja 4H nuorten kasvatus- ja oppimisympäristönä.

Opinnäytetutkielma, 111 sivua, 2 liitettä (3 sivua)

Ohjaajat: Professori Helena Helve, valtio-opin dosentti Tapio Kuure

Huhtikuu 2007

Avainsanat: järjestö, nuoret, partio, 4H, oppimisympäristöt

Tässä nuorisokasvatukseen liittyvässä opinnäytetyössä selvitämme, miten järjestötoiminta kasvattaa nuorta ja mitä järjestötoiminnassa opitaan. Tarkastelemme kasvatusta ja oppimista kahdesta eri näkökulmasta, nuorten kokemuksina ja järjestöjen kasvatustoimintana. Tutkimuskohteina ovat kaksi nuorisojärjestöä, Suomen Partiolaiset– Finland Scouter ry ja Suomen 4H-liitto.

Laadullinen tutkimuksemme on lähestymistavaltaan fenomenologis-hermeneuttinen. Tarkastelimme nuorten kokemuksia kirjoitelmien kautta. Aineisto koostui 16 - 31 - vuotiaiden nuorten kirjoitelmista, joita oli 32. Näistä 12 oli 4H-nuorten kirjoittamia ja 20 partiolaisten kirjoittamia. Analysointivaiheessa jäsenimme kasvatukseen liittyviä ilmaisuja merkityskokonaisuuksiksi, jotka liittyivät nuorten oppimiskokemuksiin, omaan kasvuun ja järjestötoimintaan. Analysoimamme järjestöaineistot olivat tekstiaineistoja. Järjestöaineisto analysoitiin Ahlmanin (1993a) kasvatusulottuvuuksista muodostetun kehikon pohjalta, jossa kasvatuksen kannalta oleelliset sisältökokonaisuudet jäsenettiin edellytysten, menetelmien ja päämäärien mukaisesti.

Järjestöjen kasvatuksen keskeiset elementit olivat *jatkuvuus, arvoperusta, ohjelmallisuus ja oppimisympäristöt*. Tutkimuksemme perusteella nuorten kokemukset omasta järjestöstään kohtaavat hyvin järjestöjen kasvatustavoitteet. Nuorten keskeiset oppimisaalueet; *sosiaaliset taidot, yleiset tiedot ja taidot sekä oma kasvu* liittyvät järjestöjen tarjoamiin oppimisympäristöihin, tekemisen paikkoihin ja vuorovaikutussuhteisiin. Järjestötoiminnan tuottamat oppimisympäristöt tarjoavat erilaisia oppimiskokemuksia. *Jatkuvaluonteisuus* (esim. kerhot, ohjaustoiminta) on järjestötoiminnan perusta, jossa toteutuu säännölliset tapaamiset ja kiinteät vuorovaikutussuhteet sekä järjestöjen tavoitteiden mukainen tekeminen. *Kertaluonteisuus* (esim. leirit, kilpailut, tapahtumat) on järjestötoiminnan suola. Yksittäiset toiminnot tarjoavat huippuelämyksiä, jaetun yhteisen kokemuksen tunnetta ja joskus opittujen taitojen koettelua. Järjestössä kasvu on jatkuva prosessi, jolloin erilaiset oppimisympäristöt tarjoavat haasteita, toiminnan paikkoja ja iloa. Tutkimuksemme osoittaa, että järjestöt ovat merkittäviä nuorisokasvattajia.

Systemaattisesti kerätty tutkimustieto nuorisojärjestöjen kasvatustoiminnasta auttaisi osaltaan järjestöjen toiminnan suuntaamista, niin että ne säilyvät elinvoimaisina ja tuottavat hyödyllistä toimintaa niin yhteiskunnan, nuorten kuin järjestöjen itsensäkin kannalta. Mielestämme tutkimusvastuu kuuluu opetusministeriölle.

UNIVERSITY OF KUOPIO, Faculty of Social Sciences
Department of Social Sciences and Social Pedagogy

PAJUNEN, MIRKA AND SCHADEWITZ, KATRI: "Growing in and into an Organization."
Scouts and the 4H as an Educational Environment of the Youth.

Master's thesis, 111 pages, appendices 2 (3 pages)

Advisors: Professor Helena Helve, Docent of Political Sciences Tapio Kuure

April 2007

Key words: organization, the youth, scouts, the 4H, learning environments

The present thesis deals with youth education and attempts to clarify how a young person is educated and what can be learned by participating in organizational activities. Education and learning is studied from two different viewpoints, namely young people's experiences and the organizations' educational activities. The research subjects of the present study are two youth organizations, The Guides and Scouts of Finland (Suomen Partiolaiset – Finland Scouter ry) and The Finnish 4H Federation (Suomen 4H-liitto).

The present qualitative study has a phenomenological-hermeneutic approach to the subject. The young people's experiences were studied based on a material that consisted of 32 essays written by 16 - 31-year-old youths. 12 of the essays were written by 4H youths and 20 by guides and scouts. Education-related expressions were analyzed from the essays and then grouped into semantic entities, which dealt with the young people's learning experiences, personal growth and organizational activities. The text material from the organizations was analyzed by using a frame based on Ahlman's (1993a) educational dimensions; the analysis aimed at grouping the contents relevant to education according to their qualifications, methods and goals.

The central elements of the organizations' education practices were *continuity, value basis, programmaticness and learning environments*. The study shows that the young people's experiences of their own organization meet the organizations' educational targets. Young people's central learning areas: *social skills, general knowhow and personal growth* are related to the learning environments, places of activities and interdependency provided by the organizations. Also, the learning environments produced by organizational activities provide different kinds of learning experiences. *Continuity* (e.g. clubs, guidance) is the base of organizational activity, in which are realized regular meetings and close interdependency together with activities relevant to the organization's objectives. *Nonrecurrence* (e.g. camps, games, events) is the salt of organizational activity. Single activities provide great experiences, feelings of togetherness and sometimes even testing of learned skills. Growing in an organization is a constant process in which different learning environments provide challenges, activities and joy. The present study shows that organizations are notable youth educationists.

Systematically gathered research information on the educational activity of youth organizations would help to direct the organizations' activities so that they would remain viable and produce useful activities for the society, the youth and themselves. In our opinion it is the Ministry of Education's responsibility to carry out the research on the topic.

SISÄLTÖ

Taulukot	4
Kuviot	4
1 JOHDANTO.....	5
2 PARTIO- JA 4H-JÄRJESTÖ.....	9
2.1 4H-toiminnan perusta	10
2.2 Partio toiminnan perusta.....	11
2.3 Partio ja 4H valtakunnallisina nuorisjärjestöinä.....	12
3 JÄRJESTÖT JA KASVATUS.....	14
3.1 Nuorisokasvatus näkökulmassa kasvatusympäristöt ja kasvuprosessi	16
3.2 Kasvatuksen edellytykset, menetelmät ja päämäärät.....	18
3.3 Aiempi järjestötutkimus.....	21
3.4 Nuoret järjestöissä.....	22
4 OPPIMINEN MYÖHÄISMODERNISSA.....	26
4.1 Myöhäismodernin ajan oppimishaasteista	27
4.2 Sfäärit oppimisympäristöinä.....	29
4.3 Oppimisen areenat formaali ja nonformaali oppiminen.....	32
4.4 Merkittävät oppimiskokemukset.....	35
5 TUTKIMUSONGELMAT, TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA NÄKÖKULMAT .	37
5.1 Tutkimusaineiston keruu ja analyysi	38
5.1.1 Järjestöaineiston analyysi.....	40
5.1.2 Nuorten tekstiaineiston analyysi	42
5.2 Fenomenologis-hermeneuttinen lähestymistapa ja sen soveltaminen.	45
6 JÄRJESTÖT NUORISOKASVATTAJINA.....	51
6.1 Kasvatus myöhäismodernissa	52
6.2 Kasvatuksen kohteena lapset ja nuoret.....	55
6.3 Päämäärät - arvot, ihanteet	57
6.4 Menetelmät.....	59
6.5 Koulutustoiminta	64
6.6 Järjestöjen kasvatuksen yhteenvetoa	65
7 JÄRJESTÖTOIMINTA NUORTEN KOKEMANA	67
7.1 Järjestötoiminta - kasvua ja oppimista	68
7.2 Sosiaaliset taidot - toisten huomioiminen, vuorovaikutustaidot, vastuunotto ja vastuun kantaminen	70
7.3 Oma kasvu - itsevarmuutta, itseluottamusta ja henkistä kasvua	73
7.4 Yleiset tiedot ja taidot.....	74
7.5 Omassa järjestössä tärkeää	77

8 OPPIMISYMPÄRISTÖT	83
8.1 Jatkuvaluonteisuus - järjestöön liittyminen.....	84
8.1.1 Järjestötoiminnalle sosiaalista tilausta.....	85
8.1.2 Ryhmätoiminnot ja oppimisen merkittävät muut.....	87
8.1.3 Ohjaaminen	89
8.2 Kertaluonteisuus - leirit, kilpailut, kurssit.....	90
8.3 Järjestötoiminta luo itse itsensä - symbolit ja rituaalit	93
9 POHDINTAA	95
9.1 Tutkimustulosten yhteenvetoa	95
9.2 Tutkimuksen arviointia	97
9.3 Tulosten sovellettavuus ja jatkotutkimusaiheita	99
10 LÄHTEET JA KIRJALLISUUS	103
10.1 Lähteet.....	103
10.2 Kirjallisuus	104
11 LIITTEET	112
Liite 1 Kirjoitelma-ohje	112
Liite 2 Sudenten seikkailuohjelma ja vartio-ohjelma	114

Taulukot

TAULUKKO 1. Järjestöjen tunnuslukuja.....	9
---	---

Kuviot

KUVIO 1. Institutionaaliset sfäärit.....	31
KUVIO 2. Tutkimuskysymysten rakentuminen	37
KUVIO 3. Ahlmanin kasvatulottuvuuksien sovellus järjestöaineiston analysointikehikoksi.....	41
KUVIO 4. Tekstin ja toiminnan merkityksen ymmärtämisen suhde valittavaan tutkimusmetodiin	44
KUVIO 5. Tutkimuksen fenomenologis-hermeneuttinen lähestymistapa.....	46
KUVIO 6. Järjestöjen arvot ja ihanteet	58
KUVIO 7. Partio-ohjelma	60
KUVIO 8. TOP-polku yritteliääseen elämään	63
KUVIO 9. Järjestöjen kasvatuksen elementit.....	66
KUVIO 10. Nuorten oppiminen järjestötoiminnassa	69
KUVIO 11. Omassa järjestössä tärkeää.....	77
KUVIO 12. Järjestö oppimisympäristönä.....	83

1 JOHDANTO

Tutkimme pro gradu -työssä nuorten kokemuksia järjestötoiminnasta. Selvitämme *miten järjestötoiminta kasvattaa nuorta ja millaista oppimista järjestötoiminta mahdollistaa*. Oppiminen on ajankohtainen teema kasvatustieteiden keskustelussa niin kansallisella kuin Euroopan tasolla (EU:n nuoriso-ohjelma 2007 - 2013, Komiteamietintö (1997) Oppimisen ilo: kansallinen elinikäisen oppimisen strategia). Keskusteluissa nousee esille elinikäisen oppimisen tematiikan myötä erilaisten oppimistapojen ja oppimisympäristöjen merkitys. Tutkimuksemme kohdistuu järjestöihin kasvatustieteiden ja oppimisympäristöinä (Suomen Partiolaiset ja 4H) sekä niissä toimiviin nuoriin. Kyseiset järjestöt valikoituivat tutkimuskohteiksi toiminnan vakiintuneisuuden, pitkäaikaisuuden ja laajuuden vuoksi. Partio ja 4H-järjestö tavoittavat omalla toiminnallaan lähes 140 000 lasta ja nuorta vuosittain. Jäsenmäärällä mitattuna edellä mainitut järjestöt ovat selkeästi suurimmat nuorisjärjestöt Suomessa. (Suomen 4H-liitto. Vuosikertomus 2005, Tilastot 2005. Tutkittua tietoa partiotoiminnasta, Allianssin kansalaistoiminnan järjestöhakemisto 2007.)

Tarkastelemme kasvatusta ja oppimista kahdella tasolla, nuorten kokemuksena (nuorten kirjoitelmat) ja järjestöjen kasvatustoimintana (Partion ja 4H:n asiakirjat). Järjestöjen kasvatustieteiden ja nuorten kokemukset ovat aikasidonnaisia (Värri 2002, 22 - 23). Nuorten kokemukset ja järjestöjen kasvatustoiminta kertovat osaltaan ajasta ja maailmasta, jossa elämme. Näin kasvatustoimintaa ja oppimista on tarkasteltava suhteessa myöhäismoderniin aikaan. Tutkimuksemme on lähestymistavaltaan fenomenologis-hermeneuttinen. Järjestöaineiston analysoinnin ja teorian avulla kasvatustieteiden ilmiönä saa arvioitavan muodon. Järjestöjen kasvatustoiminnan tarkastelemiseksi muodostettiin seuraavat tutkimuskysymykset: *Mitä järjestöjen kasvatustieteiden on? Millaisia ovat kasvatustavoitteet ja toimitavat? Mitä järjestötoiminnassa opetetaan?* Nuorten omat kirjoitelmat kertovat kasvun ja oppimisen kokemuksista ja henkilökohtaisista merkityksistä. Olimme kiinnostuneita tietämään *Mitä merkityksiä nuoret antavat toiminnalleen? Miten he kokevat järjestön kasvatustieteiden? Mitä he oppivat?* Järjestötoiminnan kasvatustieteiden tarkastellaan ja arvioidaan suhteessa nuorten kokemuksiin.

Pro gradu -tutkimuksemme sijoittuu nuorisokasvatuksen alueelle. Nuorisokasvatus etsii itsenäistä paikkaansa tieteen kentällä, vaikka Suomessa nuorisokasvatuksen historialliset juuret ulottuvat yli sadan vuoden taakse kansanliikkeiden ja järjestöjen virittämään toimintaan. Nuorisokasvatuksen maisterikoulutus tuo olemassa olollaan nuorisokasvatusta osaksi tieteellistä keskustelua. Nuorisokasvatuksen ajankohtaisuudesta ja tieteellisestä kiinnostavuudesta kertoo myös uusi Nuorisokasvatuksen teoria -kirja (Nivala & Saastamoinen 2007).

Opinnäytetyömme aihepiirin valinta on ollut selvillä opintojen alkuvaiheilta asti. Olemme molemmat tehneet nuorisotyötä eri järjestöissä useita vuosia ja halusimme tutkimuksen kautta laajentaa tietämystämme aiheesta. Tämän vuoksi päädyimme tutkimaan järjestöjen kasvatustoimintaa ja toiminnassa mukana olevia nuoria. Myös Perttula (2005) toteaa, että tutkija päätyy usein tutkimaan kokemuksia, jotka ovat tutkijalle aiheeltaan omakohtaisesti tuttuja. Hän ei näe aiheen tuttuuden olevan kuitenkaan tutkimuksen teolle haitallista. (Mt.155.)

Tutkimuksemme on nuorisojärjestötutkimusta. Suomalainen nuorisojärjestötutkimus jakautuu Vesa Puurosen (1987) mukaan neljään erilaiseen ryhmään: 1) nuorten järjestäytymiseen kohdistuneet tutkimukset, 2) nuorisojärjestöjen tavoitteisiin kohdistuneet tutkimukset, 3) nuorisojärjestöjen toimintaan kohdistuneet tutkimukset ja 4) nuorisojärjestöjen henkilö- ja materiaaliin resursseihin sekä organisaatioon kohdistuneet tutkimukset. Hän mainitsee myös, että nuorisojärjestötutkimusta on tehty varsin erilaisista tutkimuksellisista lähtökohdista varsin vaihtelevin tutkimusasetelmin. (Mt. 9.) Oma tutkimuksemme kohdistuu sovelletusti kahteen keskimmäiseen ryhmään. Tarkastelemme Partion ja 4H järjestön kasvatustavoitteita ja toimintaa kasvatuskäytäntöinä. Nuorten kirjoitelmat antavat kokemukseen perustuvaa tietoa järjestötoimintaan osallistumisesta, kasvusta ja oppimiskokemuksista.

Viime vuosina Suomessa on tehty varsin monipuolista nuorisotutkimusta, huomion arvoista on kuitenkin se, että nuorisojärjestöt eivät ole olleet tutkimuksen kiinnostuksen kohteena. Kuitenkin opetusministeriön nuorisoyksiön ja nuorisosiain neuvottelukunnan tekemän nuorten järjestökiinnittyneisyys - tutkimuksen (Nurmela 1998) yhteenvetoraportti osoittaa, että 10 - 29-vuotiasta

nuorista useampi kuin joka toinen (52,4 %, N=2000) ovat tavalla tai toisella mukana järjestöelämässä, tällä otoskoollla järjestöissä mukanaolevien luku 52 prosenttia merkitsee 650 000 - 700 000 lasta ja nuorta.

Nuoria koskeva järjestötutkimus Suomessa on painottunut varsin paljon kvantitatiivisiin aineistoihin. Nuorten järjestötoimintaa on selvitetty lomakekyselyin tai strukturoitujen haastattelulomakkeiden avulla. Tutkimuksissa on pyritty selvittämään nuorten järjestöaktiivisuutta, osallistumista järjestötoimintaan, toimintojen sisältöä ja toimintaympäristöä. (Ks. Kurikka 1997 ja 1999; Nurmela 1998; Nuorten harrastuskysely 2004; Liikkanen, Hanifi & Hannula 2005). Omassa tutkimustyössämme pyrimme nuorten yksittäisten kokemusten kautta tutkimaan yleisempää kokemuksen tapaa järjestötoiminnassa. Fenomenologis-hermeneuttinen lähestymistapa antaa tilaa nuorten henkilökohtaisille kokemuksille eri tavalla verrattuna lomakemuotoiseen tutkimukseen. Omaan kokemusmaailmaan liittyvän tekstiaineiston analyysin kautta saadaan näkyville nuorten omalle toiminnalleen antamat merkitykset. Oman lähestymistapamme vahvuuksia ovat:

- näkökulma nuorten kokemus(elämys)maailmaan,
- nuorista lähtevät painotukset tutkimuksessa,
- nuorten omalle järjestötoiminnalleen ja järjestön toiminnalle antamat merkitykset,
- nuorten koetun kasvun ja oppimisen tarkastelu suhteessa järjestöjen kasvatustavoitteisiin ja kasvatustoimintaan.

Oman lähestymistapamme heikkoutena voidaan pitää sitä, että järjestöaineistojen analyysi ei voi olla kovin laaja-alainen, varsinkin kun tutkimuksessa käsitellään kahta eri järjestöä. Tämän vuoksi rajasimme tarkastelutavan koskemaan asiakirjoista löytyviä yleisiä kasvatuksen periaatteita ja suuntaviivoja, joiden perusteella järjestöjen kasvatusta voi arvioida. Olemme tietoisia siitä, että tämän kaltainen tarkastelutapa ei tee täyttä oikeutta järjestöjen tekemälle kasvatukselle. Ulkopuolelle jää esimerkiksi kasvatussuhteen merkityksen tarkastelu.

Pro gradu -työ rakentuu kolmiosaiseksi: teoriaosa, järjestöaineiston tulokset ja nuorten kirjoitelma-aineiston tulokset. Teoriaosuudessa tuodaan esille erilaisia näkökulmia kasvatuksen ja oppimisen tarkasteluun tämän tutkimuksen konteks-

tissa. Työn alussa (luvussa 2) esitellään tutkittavien järjestöjen syntyhistoriaa, rakennetta ja roolia valtakunnallisena nuorisojärjestönä. Järjestötoiminnan yhteiskunnallisen toimintaroolin kautta siirrytään luvussa kolme tarkastelemaan järjestöjä toimintaedellytysten luojina ja kasvattajina. Tutkittujen järjestöjen kasvatuksen kohderyhmänä ovat nuoret. Nuorisokasvatusta lähestytään kasvatustieteellisestä ja sosiaalipedagogisesta näkökulmasta. Kasvatuksellisen toiminnan reunaehdoja ja perusteita etsitään puolestaan kasvatustieteellisestä ja sosiaalipedagogisesta näkökulmasta. Kasvatuksellisen toiminnan reunaehdoja ja perusteita etsitään puolestaan kasvatustieteellisestä ja sosiaalipedagogisesta näkökulmasta. Erik Ahlmanin (1993a) kasvatustieteellisen ajattelun avulla hahmotetaan miten kasvatustieteellisiä voidaan rajata tutkittavaan muotoon. Ahlmanin ajattelua hyödynnetään myöhemmin myös järjestöaineiston analyysissä sovellettuna analyysikehiköksi. Luvussa kolme esitellään myös tutkimuksen kannalta oleellista aiempaa tutkimusta.

Neljännessä luvussa keskitymme tarkastelemaan oppimista myöhäismodernissa ajassa. Hahmottelemme kuvan maailmasta, jossa nuoret elävät haasteiseen ja mahdollisuuteen eri oppimisympäristöissä eli sfääreissä. Järjestötoiminta sijoittuu epämuodollisen areenalle, jossa opitaan ja omaksutaan monenlaisia tietoja ja taitoja. Oppimiselle tyypillistä on kokemuksellisuus. Merkittävien oppimiskokemusten avulla tuodaan esille kokemuksen ja oppimisen suhdetta. Tarkastelemme millaiset kokemukset voivat olla oppimiskokemuksia ja mikä tekee kokemuksesta merkittävän.

Viidennessä luvussa esittelemme tarkemmin tutkimusongelmat sekä aineistojen koontiin ja analyysiin liittyvät menetelmät. Samassa luvussa havainnollistetaan fenomenologis-hermeneuttisen lähestymistavan rakentumista, sen peruslähtökohtia ja soveltamista työssämme. Luvuissa kuusi ja seitsemän raportoidaan järjestöaineiston ja nuorten kirjoitelma-aineiston tulokset.

Tämä opinnäytetyö on tehty tutkimuksen toteuttamisesta ja analysoinnista aina raportointivaiheeseen saakka parityönä. Koko työn sisältö on tutkimuskysymyksistä ja teoreettisista valinnoista lähtien rakentunut yhteisten pohdintojen ja näkemysten kautta.

2 PARTIO- JA 4H-JÄRJESTÖ

Suomen Partiolaiset – Finland Scouter ry ja 4H-järjestö, ovat molemmat vanhoja kansalaisjärjestöjä, joilla on pitkä toimintahistoria. Toiminnan juuret ulottuvat 1900-luvun alkuun, joka oli kansalaistoiminnan nousun aikaa Suomessa (Niemi 2007, 86). Suomalainen järjestötoiminta sai paljon vaikutteita ulkomailta, 4H-toiminta on lähtöisin Yhdysvalloista ja partiotoiminta Iso-Britanniasta (Simonen 1953, 16; Laumanjohtajan käsikirja 2004, 11 - 12). Järjestöt ovat joutuneet ajan myötä mukautumaan muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin ja ovat siinä onnistuneetkin hyvin. Tästä kertoo esimerkiksi se, että nämä kaksi järjestöä ovat edelleen jäsenmäärältään suurimmat valtakunnalliset nuorisojärjestöt Suomessa (Allianssin kansalaistoiminnan järjestöhakemisto 2007).

TAULUKKO 1. Järjestöjen tunnuslukuja.

keskusjärjestö	Suomen 4H-liitto	Suomen Partiolaiset
maakunta	4H-piirit, 14 kpl	Partiopiirit, 18 kpl
paikallisorganisaatio	Yhdistykset, 290 kpl	Lippukunnat, 820 kpl
jäsenet	68 566	68 370

(Suomen 4H-liitto. Vuosikertomus 2005, Tilastot 2005. Tutkittua tietoa partiotoiminnasta, Toimintakertomus 2005. Suomen Partiolaiset –Finlands Scouter ry)

Martti Siisiäisen (2002) mukaan monet järjestöt toimivat kolmella portaalla: ruohonjuuritason muodostavat paikallisyhdistykset tai -osastot, näiden yläpuolella toimivat piirijärjestöt, jotka ovat edustettuina keskusjärjestön tai -liiton elimissä. (Mt. 14.) Kuten taulukko 1 osoittaa, vastaavalla tavalla rakentuu myös molempien tutkimiemme järjestöjen toiminta. 4H-järjestön jäsenet kuuluvat paikallisiin yhdistyksiin, jotka toimivat kuntatasolla. 4H-järjestön toiminnalle ominaista ovat palkatut toimihenkilöt yhdistyksissä, jotka toteuttavat paikallista nuorisotoimintaa yhdessä vapaaehtoisten kanssa. Kunnat tukevat paikallista 4H-työtä toiminta-avustuksin. 4H-yhdistykset ovat jäsenenä maakunnallisissa 4H-piireissä. Koko valtakunnan tasolla toimintaa koordinoi Suomen 4H-liitto. (Suomen 4H-liitto. Vuosikertomus 2006, 3; Nieminen 1995, 131 - 133.)

Laumat, vartiot ja vaeltajaryhmät muodostavat partiotoiminnan perusyksikön, *lippukunnan*, eli paikallisyhdistyksen. Lippukuntien määrä, 820, osoittaa sen, että lippukuntia voi olla samassa kunnassa useitakin. Lippukunnilla on usein tukena jokin taustayhteisö, joka tukee lippukuntaa taloudellisesti tai kasvatuksellisesti. Useimmiten tukijana on seurakunta, toisinaan myös jokin muu rekisteröitynyt yhdistys, kuten raittiusyhdistys tai yritys. Paikalliset lippukunnat ovat jäseninä partiopiireissä, joita on 18. Partiolaisten määrä lippukunnissa vaihtelee noin 20 - 200 välillä. Partion valtakunnallisena keskusjärjestönä on Suomen Partiolaiset ry – Finland Scouter. (Laumanjohtajan käsikirja 2004, 15; [http://www.partio.fi/?Deptid=155.](http://www.partio.fi/?Deptid=155))

2.1 4H-toiminnan perusta

4H-toiminnan syntyhistoriaan liittyvät yhteiskunnalliset ja sosiaaliset muutokset Yhdysvalloissa 1900-luvun alussa. Muuttoaalto maaseudulta kaupunkeihin ja siitä seurannut nuorten työttömyys ja pahoinvointi tuottivat tuolloin huolta. Järjestön lähtökohtana olikin tarjota nuorille käytännön yrittämisen, arkielämän ja työnteon taitoja, jotta he pärjäisivät yhteiskunnassa ja erityisesti maaseudulla omalla työllään. (Simonen 1953, 8-13; [http://www.4h.fi/4h_jarjesto/tietoa_4h-jarjestosta/jarjestonhistoria.](http://www.4h.fi/4h_jarjesto/tietoa_4h-jarjestosta/jarjestonhistoria))

Suomeen 4H-toiminta tuli yksittäisten henkilöiden vierailtua järjestön alkusijoilla ja todettua samankaltaisen toiminnan tarpeellisuudesta myös täällä. 4H-työn käynnistämisessä oli mukana useita merkittäviä järjestöjä, kuten Mannerheimin Lastensuojeluliitto, maataloudelliset järjestöt ja Marttaliitto. Ensimmäiset paikalliset 4H-yhdistykset perustettiin 1920-luvun puolivälissä maatalouskerhoyhdistysten nimellä. Valtakunnalliseksi keskusliitoksi perustettiin Suomen Maatalouskerholiitto vuonna 1928. (Nieminen 1995, 127 - 134.) 4H-työ saavutti nopeasti suosiota Suomessa. Jäsenmäärällä tarkasteltuna huippuaikaa oli 40-luku, jolloin toiminnassa oli mukana lähes 100 000 nuorta (Simonen 1953, 120 - 126). Al-

kuaikojen maaseutupainotteisuus on nykyisin muuttunut myös taajamissa ja kaupungeissa tehtäväksi nuorisotyöksi. Vuonna 1969 järjestön nimi vaihdettiin vastaamaan kansainvälistä nimeä eli 4H-järjestöksi. (http://www.4h.fi/4h_jarjesto/tietoa_4h-jarjestosta/jarjestonhistoria.)

2.2 Partio toiminnan perusta

Partioaate on levinnyt ympäri maailmaa Iso-Britanniasta. Vuonna 1907 Robert Baden-Powell järjesti ensimmäisen partioleirin, jossa oli poikia eri yhteiskuntaluokista. Jäätyään eläkkeelle armeijasta hän alkoi kehittää pojille partio-ohjelmaa (scouting). Baden-Powelin ajatuksen mukaan pojat pystyivät ylittämään itsensä saadessaan vastuuta. Hän kirjoitti ajatuksistaan Partio pojan kirjan, jonka myötä partio toiminta levisi ympäri maailmaa. (Laumanjohtajan käsikirja 2004, 11.) Partiosta tuli nopeasti myös tyttöjen harrastus. Suomi kuului ensimmäisten partiomaiden joukkoon, varhaisimmat partio ryhmät perustettiin vuonna 1910. Suomessa partio toiminnasta kiinnostuivat ensin kirkon nuorisotyön parissa työskentelevät. (<http://www.partio.fi>.)

Suomessa partio toiminta on kohdannut ajan kuluessa nousuja ja laskuja. Venäläiset kielsivät partio toiminnan vuonna 1911 kapinaan yllyttävänä toimintana. Suomen itsenäistyttyä toiminta jatkui taas virallisesti ja 1920-luvulla partio aloitti ikäkausien mukaisen toiminnan. Partion nousukausi oli 1930-luku, jolloin jäsenmäärä moninkertaistui. Tällöin vakiintui partioon myös isänmaallisuuden ja suomalaiskansallisuuden korostaminen. Kasvu tyrehtyi kuitenkin sotavuosiin. Toinen nousukausi alkoi 1950-luvulla suurten ikäluokkien myötä: toiminnalle oli voimakas yhteiskunnallinen tilaus. Poliittiset nuorisojärjestöt nousivat suosituiksi 1960-luvulla, jolloin taas partiolaisten määrä väheni. Suomen Partiolaiset – Finland Scouters ry. (SP-FS) perustettiin vuonna 1972 ja samalla erilliset tyttö- ja poikajärjestöt lakkautettiin. 1970- ja 1980-luvut olivat tasaisen kasvun aikaa.

Partiolaisten määrä kasvoi 1990-luvulle saakka, jonka jälkeen harrastuksen suosio on kääntynyt lievään laskuun. (<http://www.partio.fi>.)

Partio on varhaiselta historialtaan hajanaisempi järjestö kuin 4H. Niemisen (1995) mukaan 20 - 30-luvulla Suomessa oli useita erilaisia partiorjymittymia, esimerkiksi suomenkielinen ja kansallinen Suomen Partioliiitto, ruotsinkielisten skandinavistinen Scoutbrigad sekä kaksikielinen liberaali Suomen Vapaa Partiorjymä. Partiotyttöliikkeessä kieliriita ja kansallisuus eivät nousseet niin merkittäviksi kysymyksiksi kuin poikaryhmittymien kohdalla. (Mt. 124 - 125.) Tänä päivänä Suomen Partiolaiset – Finland Scouter ry. sisältää sekä ruotsinkielisen että suomenkielisen toiminnan. 4H:n kohdalla suomenkielinen ja ruotsinkielinen järjestö toimii erikseen.

2.3 Partio ja 4H valtakunnallisina nuorisojärjestöinä

Tutkittavat järjestöt ovat molemmat *valtakunnallisia nuorisojärjestöjä*, joiden organisatorinen rakenne noudattelee kolmiporrasmallia, kuten jo aiemmin mainittiin. Valtioneuvoston nuorisotyön asetuksen (22.8.2002/729) mukaan ”*valtakunnallisella nuorisojärjestöllä* tarkoitetaan rekisteröityä järjestöä: *a) jonka toiminta alueena on koko maa tai joka on paikallisyhdistysten tai rekisteröityjen piirijärjestöjen rekisteröitynyt keskusjärjestö ja b) jolla on vähintään 3000 henkilöjäsentä ja jonka kokonaisjäsenmäärästä vähintään kaksi kolmasosaa on alle 29-vuotiaita taikka jonka piirijärjestöjen tai niiden jäsenjärjestöjen, kuten paikallisyhdistysten, yhteenlaskettu henkilöjäsenmäärä on vähintään 3000 ja jonka jäsenten kokonaisjäsenmäärästä vähintään kaksi kolmasosaa on alle 29-vuotiaita*”.

Yksi syy sille, että suomalaiset nuorisojärjestöt tavoittavat laajan joukon nuoria liittyy valtion tukeen valtakunnallisille nuorisojärjestöille, nuorisotyön palvelujärjestöille ja nuorisotyötä tekeville järjestöille (Nuorisolaki 72/ 2006, luku 4, § 10 -

11, asetus nuorisotyöstä ja -politiikasta 103/2006 luku 2, § 4 - 6.) Valtio on avustanut nuorisojärjestöjä 1940-luvulta lähtien. Valtakunnallisen nuorisotyön valtionavusta annettu laki astui Suomessa voimaan 1974 vuoden alusta. Vuonna 2006 valtion talousarviossa valtakunnallisten järjestöjen ja nuorisotyön palvelujärjestön yleisavustuksiin varattiin 10 miljoonaa euroa. Avustuksia sai 68 järjestöä, joiden toiminnassa on mukana noin 850 000 alle 29-vuotiasta jäsentä. (Parviainen 2007, 80.) Suomen Partiolaiset on selkeästi suurin valtionavustusta saava nuorisojärjestö, tuki vuodelle 2007 oli 1 173 000 euroa. Seuraavaksi suurinta tukea saava järjestö oli Keskustanuoret, 619 000 euroa. Tämäkin kertoo partiotoiminnan laajuudesta ja tehokkuudesta muihin nuorisojärjestöihin verrattuna. (Opetusministeriön tiedotteet 2007.)

Muista nuorisojärjestöistä poiketen 4H saa valtion rahoituksensa opetusministeriön sijaan maa- ja metsätalousministeriöstä. Ministeriön kanssa solmitaan vuosittain tulossopimus, jossa määritellään ne 4H-toiminnan painopisteet, joihin valtionavustusta käytetään. 4H-järjestön perusrahoitus koostuu valtionavusta, kuntien avustuksista sekä kuntien kanssa tehdyistä ostopalvelusopimuksista. Valtionapua vuonna 2006 järjestö sai 4 561 000 euroa ja kuntien rahoitusosuus oli 4 400 000 euroa. (Suomen 4H-liitto. Vuosikertomus 2006, 12.) Oikeusministeriön kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset -työryhmän mietinnön mukaan juuri yleisavustukset ovat keskeisiä *kansalaistoiminnan jatkuvuuden turvaajia*, sillä ne vähentävät vähiten järjestöjen autonomiaa. (Kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset 2006, 10).

3 JÄRJESTÖT JA KASVATUS

Järjestötoiminta on yksi demokraattisen yhteiskunnan toimintamuoto ja se perustuu vapaaehtoisuuteen monimuotoisine toimintamahdollisuuksineen. Järjestöt tarjoavat avointa matalan kynnyksen toimintaa, jossa ihmiset voivat omien mahdollisuuksiensa mukaan kehittää itseään, olla osa toimivaa yhteisöä, vaikuttaa asioihin ja omaan elinympäristöön sekä auttaa muita ja olla hyödyksi. Nylundin ja Yeungin (2005) mukaan vapaaehtoistoiminnan muutosvoima piilee siinä, että se tarjoaa yksilöille ja yhteisöille merkityksiä ja merkityksellisyyttä sekä antamisen ja saamisen mahdollisuuksia. Vapaaehtoistoiminta, osallisuus ja sosiaalinen pääoma ovat ajankohtaisia yhteiskuntapoliittisia keskustelujen aiheita. (Mt. 17.) Järjestöjen joustavan ja nopealiikkeisen toiminnan edellytyksenä on elävä yhteys kansalaistoiminnan, palvelutarjonnan sekä vertais- ja vapaaehtoistoiminnan välillä. Kansalaisyhteiskunta, johon järjestöt kuuluvat on tärkeä ja arvokas osa demokraattista yhteiskuntaa. (Kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset 2006, 3, 10.)

Rekisteröidyt yhdistykset ovat paitsi kollektiivista toimintaa ohjaava hallinnollinen malli myös yhdistystoiminnan sisältöä ohjaava tekijä. Rekisteröidyillä yhdistyksillä on hallitseva asema suomalaisessa järjestöelämässä. Pitkästä yhdistyshistoriasta kertoo se, että ensimmäinen yhdistyslaki astui Suomessa voimaan vuonna 1919. Yhdistysten toiminnan kautta on syntynyt suomalainen kollektiivisen toiminnan malli, jossa korostuvat valistuksellisuus, julkisuus, rauhanomaisuus sekä viranomaisten kunnioitus ja järjestäytyneisyys ”anarkismin” vastakohtana. (Siisiäinen 2002, 15.)

Jorma Niemelän mukaan järjestötoiminnalla on keskeisiä tehtäviä myös 2000-luvun hyvinvointipolitiikassa. Kansalaisaktiivisuus synnyttää yhteiskuntaan sosiaalista pääomaa, jolla on hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyisyyttä ja sosiaalisuutta edistäviä vaikutuksia. Järjestötoiminta tarjoaa välittämisen ja jakamisen kanavia. Toisen hyvinvoinnin huomioon ottava toiminta eli altruismi on olennainen osa ihmisyyttä. Järjestötoiminta tarjoaa identiteetin rakennusaineeksi, sillä yhteisöt muodostavat keskeisen identiteetin etsinnän ympäristön. Yksilö suh-

teuttaa itseään ja oman elämänsä mieltä suhteessa yhteisöön ja yhteiskuntaan. Osallisuuden väylien luominen on haaste järjestötoiminnalle. Järjestöt tuottavat myös täydentäviä ja vaihtoehtoisia palveluja julkisille palveluille. Eräs tulkinta onkin, että järjestöissä kuullaan palvelujen käyttäjien ääntä. Järjestötoimintaa on pidetty kautta aikojen luontevana innovaatioalustana. (Niemelä & Möttönen 2005, 67 - 76.)

Kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset -mietinnön mukaisesti järjestöjen yksi merkittävä tehtävä on myös kehittämistyö ja innovaatioiden tuottaminen. Yhteiskunnallisissa muutoksissa järjestöt ovat usein ensimmäisenä tunnistaneeet uusien palvelutarpeiden olemassa olon. Usein järjestöissä on eettisistä ja aatteellisista lähtökohdista lähdetty kehittämään palveluja ja tukea tilanteisiin, joissa julkisella taholla ei ole tarpeeksi resursseja tai erityisosaamista eikä yritysmäinen palveluntuotanto ole ollut kannattavaa. Järjestöjen vahva sitoutuminen ja kestävä arvopohja tuovat toimintaan luotettavuutta ja lisäarvoa. (Kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset 2006, 9, 35.) Partio ja 4H tuottavat ensisijaisesti tietynikäisille *lapsille ja nuorille* kohdennettuja palveluja oman toimintakulttuurinsa kautta. Molemmat järjestöt ovat uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumattomia ja siten avoimia kaikille. 4H-järjestö tuottaa myös palveluja ulkopuolisille esimerkiksi kunnan ostopalvelusopimusten kautta. Lasten iltapäivätoiminnan järjestäminen on palvelua, jota myös 4H, muiden yhdistysten tapaan, järjestää monilla paikkakunnilla. Monet paikalliset yhdistykset ovat olleet toteuttamassa iltapäiväkerhotoimintaa jo ennen lakisääteistä iltapäivätoimintaa. 4H tuottaa palveluja myös kotitalouksille nuorten työpalvelutoiminnan kautta. (4H-Nuorisotyö 2007, Suomalaisen partioliikkeen strategia 2010.)

Järjestöt tuottavat jäsenilleen palveluja, mutta myös mahdollistavat monenlaisen sosiaalisen ja toiminnallisen vuorovaikutuksen. Petri Cederlöf (1998, 20) mainitseekin, että järjestöissä *opitaan* monenlaisia *perustaitoja ja valmiuksia*, jotka ovat perusedellytyksiä yhteiskunnassa selviytymiselle. Kansalaistoiminnan ympäristössä inhimilliset toiminta- ja käyttäytymisvalmiudet hioutuvat ja kehittyvät. Yksilöllisten taitojen ja valmiuksien kehittyminen ja sosiaalinen yhteisöllisyys ovat yhteiskunnallisia ja inhimillisiä tarpeita, joihin järjestötoiminta hyvin vastaa. Järjestötoiminta on itsessään osallisuutta ja kansalaisvalmiuksia lisää-

vää ja siksikin tuottavaa toimintaa. Launonen ja Puolimatka (1999, 39) kiinnittävät huomionsa siihen, että nuorisojärjestötoiminnan tavoitteena on tänäkin päivänä aktiivisten ja osallistuvien kansalaisten kasvattaminen. Mukanaolo tuo osallisuuden kokemuksia ja yhteistoimintaan liittyviä taitoja. Ryhmätoiminnassa nuori pääsee vertailemaan ja suhteuttamaan omia mielipiteitään muihin sekä tiedostamaan omia ajattelutapoja. Tämä on tärkeä osa identiteetin rakentamista. Samalla kriittisyys kehittyy sekä eettisiä näkökohtia tulee esille.

3.1 Nuorisokasvatus näkökulmassa kasvatusympäristöt ja kasvuprosessi

Kasvatuskäsitteen määrittelyn vaikeuden huomaa lähes kaikissa kasvatusta käsittelevissä teoksissa. Yksimielisiä ollaan siitä, että kasvatuksen nähdään sisältävän päämäärän, jonkin tavoitteen ja keinot päämäärän saavuttamiseen. Kuten Puolimatka tuo esille teoksessaan *Kasvatuksen mahdollisuudet ja rajat* (1999), kasvatuskäsitteen yksiselitteinen määrittely on vaikeaa, ja eri aikakausien ajattelijoiden välillä on näkökulmaeroja siitä, mikä on kasvatuksen keskiössä. Kasvatuksen määrittely on riippuvainen eri yhteiskuntajärjestelmistä ja painotettavista elämänarvoista. Eri tieteenaloilla on omat näkemyksensä kasvatuksen merkityksestä ja suhteesta.

Näin on myös nuorisokasvatuksen kohdalla. Lähestymme nuorisokasvatusta *kasvatustieteellisestä* ja *sosiaalipedagogisesta* viitekehyksestä. Partio ja 4H tekevät kasvatustyötä, jonka kohderyhmänä ovat *nuoret*. Kasvatus tapahtuu järjestöjen tarjoamissa toimintaympäristöissä, tiettyjen kasvatuksellisten keinojen, toiminnan ja arvomaailman kautta. Hirsjärvi ja Huttunen (1999, 18) toteavatkin, että nuorten keskeisinä kasvuympäristöinä on perheen ja koulun ohella vapaa-aika. Tutkimiemme järjestöjen toiminnassa yhdistyy *kasvatus ja oppiminen*. Kasvatustoiminnan parissa opetellaan monenlaisia yleishyödyllisiä taitoja, jotka liittyvät järjestöjen toimintaan. Esim. kädentaitoja ja sosiaalisia taitoja opetellaan 4H-kerhoissa ja partiokoloilla. Näin järjestöt tarjoavat erilaisia

oppimisympäristöjä nuorten harrastustoiminnassa. Kasvatustieteen maisteri Juha Niemisen mukaan käytännön nuorisokasvatus toteutuu juuri erilaisissa nuorten *kasvuympäristöissä* esim. koti, perhe ja erilaiset instituutiot. Nuorisokasvatuksella voidaan tarkoittaa myös kaikkea yhteiskunnassa harjoitettavaa käytännön kasvatustoimintaa, jonka tarkoituksen on *nuorten oppimisen ja kasvun tukeminen* sekä ohjaus. Nieminen näkee nuorisokasvatuksen elämänvaiheiden mukaan jäsentyvänä kasvatustieteen osa-alueena, mikä sijoittuu varhais- ja aikuiskasvatuksen väliin. Hänen määritelmänsä (2007, 35) mukaan *”Nuorisokasvatuksella kasvatustieteen osa-alueena tarkoitetaan nuorten kasvatukseen, kasvuun ja oppimiseen kohdistuvaa tutkimustyötä, jonka tuloksena syntyy nuoruusvaiheen kasvatusta, kasvua ja oppimista koskevia käsitteitä, teorioita ja tietokokonaisuuksia”*. (Mt. 31, 54.)

Partiolla ja 4H:lla on molemmilla yhteiskunnallinen nuorten kasvatustehtävä, pyrkimys kasvattaa aktiivista ja yhteiskunnallisesti osallistuvaa nuorta. (Suomalaisen partioliikkeen strategia 2010, 4; 4H-Nuorisotyö 2007, 5) Kuopion yliopiston sosiaalipedagogiikan professori Juha Hämäläisen mukaan nuorisokasvatukseen liittyy olennaisena osana *nuoren ja yhteiskunnan välinen suhde*. Nuorisokasvatus on sivistystyötä ja osa yhteiskunnallista sivistysprosessia, mutta myös kansaliskasvatusta ja sosialisatiota. Sosiaalipedagogiikka tarjoaa nuorisokasvatukselle teoriapohjan, joka korostaa kasvatuksen sosiaalista luonnetta. Hämäläisen mukaan *nuorisokasvatus on käytännöllistä toimintaa*, joka avautuu vain pedagogisen toimintateorian kautta. Hän näkee nuorisokasvatuksen luonteen ja lähtökohdat määrittävän *kasvatuksellisena toimintana* ja jäsentyvän kasvatusteoriana. Nuorisokasvatuksen teoria muodostuu yleisen kasvatusteorian soveltamiseksi erityisesti nuorten parissa tapahtuvaan kasvatustoimintaan. (Hämäläinen 2007, 169 - 182.) Suomalaisten järjestöjen taustalla on löydettävissä sosiaalipedagogisia piirteitä. Pedagogiseen toimintaan suuntautuvia kansanliikkeitä, joilla on selvästi ”sosiaalipedagogisia” tavoitteita ja tarkoitusperiä, ovat esim. kansanopisto-, nuorisoseura- ja settlementiliike. Sosiaalipedagogiikka liittyy myös kansalaistoiminnan edistämiseen ja kansalaisliikkeisiin, joilla on sivistyksellisiä tarkoitusperiä ja jotka käyttävät pedagogisia toimintamuotoja. (Hämäläinen & Kurki 1997, 24 - 26.)

Kasvatustapahtumaa voidaan tarkastella Hirsjärven ja Huttusen (1999) mukaan myös *prosessina tai tuotoksena*. Prosessinäkökulmasta kasvatusta on tapahtuma tai tapahtumien sarja, jossa oleellista on, mitä kasvatettavalle tapahtuu kasvatuksessa. Kasvatustoiminta voi olla laaja-alaista ja laaja-aikaista tai yksittäisiä erillisiä tapahtumia. Kasvattajan tehtävä on auttaa kasvuprosessissa. (Mt. 35 - 36.) Myös partion ja 4H:n kasvatusta on prosessinomaista. Toiminnan tavoitteena on, että toiminnassa mukana oleva lapsi tai nuori kokee toiminnan mielekkääksi tässä ja nyt, toimintaan osallistumishetkellä. Järjestötoiminnassa kasvatusta voidaan tarkastella myös tuotoksena. Järjestöjen kasvatustavoitteissa, arvoissa ja ihanteissa luodaan huomisen maailmaa. Kasvatustavoitteet ovat osaltaan aina tulevaisuuteen suuntautuneita ja ne sisältävät tavoiteltavan lopputuloksen esim. yhteiskunnallisesti aktiivisesta kansalaisesta. (4H-Nuorisotyö 2007, Suomalaisen partioliikkeen strategia 2010.)

3.2 Kasvatuksen edellytykset, menetelmät ja päämäärät

Yhtenä tutkimustehtävänä on järjestöjen kasvatusta tarkastelu. Jäsenämme järjestöjen kasvatusta tutkittavaan muotoon Erik Ahlmanin kasvatustieteellisen ajattelun avulla. Kasvatustieteellisen määrittelyä täydentää Reijo Wileniusin kasvatustieteellinen näkemys. Hirsjärven ja Huttusen (1999) mukaan kasvatustieteellisen tehtävänä on luoda perusteita kasvatustoiminnalle ja kasvatustieteelliselle tutkimukselle. Kasvatustieteelliseen liittyy filosofinen ulottuvuus ja toiminnallinen taso. Kasvulla on päämäärä ja kasvatusta avulla ihmistä ohjataan kohti sitä, mitä pidetään ihmisyyden ihanteena. (Mt. 108.) Myös fenomenologis-hermeneuttisen lähestymistapamme vuoksi on oleellista löytää kasvatustieteelle tyypilliset tuntomerkit, jotta kasvatusta voidaan ylipäättään tutkia. Tutkimuksemme lähtökohdan vuoksi mielestämme ei ole oleellista arvottaa erilaisia kasvatuskäsityksiä, vaan määrittellä millaista toimintaa voidaan kutsua kasvatukseksi eli millaiset reunaehdot kasvatustieteellisen toiminnan tulee täyttää.

Filosofian ja teoreettisen kasvatustieteen professorin Erik Ahlmanin (1892 - 1952) ajatukset kasvatuksesta ja kasvatustilanteista ovat edelleenkin ajankohtaisia, vaikka niiden esittämisestä on kulunut jo yli 70 vuotta. Ahlmanin artikkelikoelmasta on otettu Leena Nukarin toimittamana uusintapainos 1993. Myös Veli-Matti Värri on omassa väitöskirjassaan viitannut Ahlmanin kasvatustieteen ajatuksiin. Erik Ahlmanin (1993a, 111) mukaan kasvatustieteen tarkoituksena on ”*Yhtenäistä sarjaa tietoisia toimenpiteitä, joiden avulla ihmisen, erikoisesti nuoren ihmisen, kehitys koetetaan ohjata tiettyyn suuntaan, tiettyä päämäärää eli ihannetta kohti*”. Kasvatustieteen kolme päämomenttia ovat *edellytykset, menetelmät ja päämäärät*. Filosofian professori, steinerpedagogiikan edustaja Reijo Wileniuksen (1976, 23 - 24) kasvatustieteen ajattelussa kasvatustieteen ehtoihin kuuluvat myös edellä esitetyt edellytykset, menetelmät ja päämäärät. Hänen mukaansa kasvatustoitinnon ensimmäinen ehto on *tieto kasvatustieteen päämäärästä*. Päämäärä on *edellytysten, kasvuvirikkeiden luominen*. Toinen edellytys on tieto kasvatustilanteesta ja kolmas edellytys on *tieto kasvatustieteen menetelmästä*.

Ahlmanin mukaan kasvatustieteen edellytyksiin kuuluvat kasvatustilanteesta mahdollistavat, edistävät, ehkäisevät ja vaikeuttavat asiat. Kasvatustieteen edellytyksiä ovat esimerkiksi kasvatettava omine ominaisuuksineen sekä sosiaalinen ja kulttuurinen ympäristö, jossa kasvatustapahtuu. Yksilön kohdalla primaarisiin edellytyksiin kuuluvat kasvatettavan luontaiset ominaisuudet. Sekundaarisia ovat ne edellytykset, jotka on saatu aikaan jo tapahtuneen kasvatustieteen kautta. (Ahlman 1993a, 111 - 112, 114.) Wileniuksen (1976) ajattelussa kasvatustoitinta on tietoisista kasvuvirikkeiden tuottamista, jonka pohjana on tieto kasvatustieteen päämäärästä. Hän näkee inhimillisen kasvun ja kasvatustieteen ilmiöiden olevan *erotamattomia*, kasvu on kasvatustieteen kohde ja samalla tarkoitus. Wileniuksen mukaan päämäärän muodostaminen on jatkuva prosessi. (Mt. 10, 22.)

Kasvatustieteen edellytykset tarkoittavat Ahlmanin mukaan myös sitä, että on tunnettava millainen kasvatettava aines on. Vasta tällöin on mahdollista valita oikeat menetelmät. Niin ikäkausien tuntemus kuin yksilöllinen kasvu tulee huomioida. (Ahlman 1993a, 122.) Myös Wilenius tuo esille sen, että tietoa tarvitaan yksilöiden konkreettisesta kasvatustilanteesta (Wilenius 1976, 23). Nuorisjärjestöjen kasvatustoitinnalle ja urheiluseuratoitinnalle on tyypillistä toiminnan koh-

distaminen tietoisesti tietyille ikäryhmille. Tällöin kasvatustoiminnan pohjana on ajatus siitä, millaisia taitoja kunakin ikäkautena on mahdollista omaksua ja millainen toiminta kiinnostaa eri-ikäisiä lapsia tai nuoria. Myös Niemisen ja Värriin (1992, 73) mukaan nuorisotyön tavoitteiden asettelun pohjana tulisi olla käsitys nuoresta, hänen potentiaalistaan yksilönä ja kansalaisena sekä käsitys nuoren asemasta yhteiskunnan jäsenenä.

Kasvatuksen menetelmät Ahlmanin (1993a) ajattelussa koostuvat niistä ”tekniikoista”, joiden avulla pyritään toteuttamaan tiettyjä välillisiä päämääriä tai lopullisia kasvatusta ja sivistysihanteita tiettyjen edellytysten vallitessa. Kasvatusta ja tekniikkaa hallitsee näin tarkoituksenmukaisuuden ja käytännöllisyyden periaate. Kasvatuksen päämääräkysymyksissä ovat ratkaisevina ne itseisarvot, joiden toteutumista tahdotaan edistää kasvatuksen avulla. (Mt. 122.) Wileniuksen mukaan menetelmä edellyttää tietoa kasvuvirikkeistä, siitä miten erilaiset teot, tilanteet ja opetussisällöt vaikuttavat. (Wilenius 1976, 24).

Värriin (2002, 22 - 23) mukaan edellä mainittujen kolmen päämomentin, *edellytysten, menetelmien ja päämäärien*, tulee muodostaa tasapainoinen kokonaisuus. Tällöin päämäärät ja menetelmät eivät ole edellytysten vastaisia ja menetelmien ja päämäärien välillä vallitsee sopusointu. Kasvatus on ajallisuutensa vuoksi sekä projektiivista että teleologista eli päämääräsuuntautunutta. Projektiivisuudella Värri tarkoittaa sitä, että kasvatus on johonkin toivottavaan ja saavuttamisen arvoiseen pyrkimistä. Kasvulla on tarkoitus ja päämäärä. Päämäärä on idea, jonka toteutuminen tai toteutumistapa on epävarma. Mielikuva ja päämäärä säätelevät nykyistä kasvatustoimintaa. Mielestämme on selvää, että järjestöissä tapahtuva kasvatus ja pedagoginen toiminta vaativat arvopohjan, taustan, jolle rakentua. Kasvatuksen tulisi tähdätä hyvään ja inhimilliseen elämään, jossa yksilö kasvatuksen kautta tulee omaksi itsekseen ja löytää oman paikkansa ja omat vahvuutensa sekä omassa että yhteiskunnallisessa elämässä.

Ahlman nostaa esille sen, että kasvatustapahtumat ovat joskus liikaakin kasvatustraditioista riippuvaisia. Kuten aiemmin on todettu, partiolla ja 4H:lla on pitkä kasvatushistoria. Traditio ohjaa järjestöjen toimintaa omalta osaltaan, kuitenkin järjestöjen on oman elinvoimaisuuden säilyttämisen kannalta pystyttävä mukau-

tumaan kunkin ajan hengen mukaisesti. Järjestöt fokusoivat toimintaa vastaamaan ajan tarpeisiin. Tämä näkyy järjestöjen strategiatyössä, eri ajanjaksoina painotetaan kulloinkin yhteiskunnallisesti tärkeitä toiminnan muotoja ottamalla ne painopistealueiksi (ks. 4H-Nuorisotyö 2007, Suomalaisen partioliikkeen strategia 2010). Nuorisojärjestöjä tutkinut Elna Hirvonen (1981, 2) mainitsee myös, että nuorisojärjestöjen toimivuuden yhtenä edellytyksenä on se, kuinka hyvin ne pystyvät mukautumaan erilaisiin ympäristön muutoksiin ja ottamaan toiminnassaan sekä tavoiteasettelussaan huomioon ympäröivän yhteiskunnan vaatimukset. Petri Cederlöf (1998, 20) lisää, että järjestötoiminta pystyy tehokkaasti vastaamaan nykyhetken tarpeisiin ja samaan aikaan myös säilyttämään arvokasta perinnettä, josta toiminta kumpuaa. Järjestöjen yksi tärkeä tehtävä on myös tällaisen arvoilmapiiirin ylläpito.

3.3 Aiempi järjestötutkimus

Järjestötoiminnan tutkimusta ei ollut julkaistu kovin paljoa. Puuronen toteaa, että sosiologinen nuorisotutkimus, vaikka sitä runsaasti 60 - 80-luvuilla on tehtykin, on teoreettisesti, metodologisesti ja menetelmällisesti varsin kehittymätöntä. Puuronen mukaan ensimmäiset merkittävät nuorten järjestötoimintaa koskevat tutkimukset ilmestyivät Suomessa 1950-luvun lopussa. (Esim. Allardt, Jartti, Jyrkilä ja Littunen: Nuorison harrastukset ja yhteisön rakenne 1958.) Näissä tutkimuksissa nuorison järjestötoimintaa käsiteltiin monien muiden harrastusmuotojen ohella erityisenä sosiaalisen osallistumisen muotona. Nuorten järjestökiinnittymistä koskevia määrällisiä selvityksiä on 1960-luvulla ja 1970-luvun alussa tehty pääasiassa opetusministeriön suunnittelutarpeisiin. Tutkimuksissa kartoitettiin nuorten järjestöihin kuulumista ja toimintaan osallistumista (esim. Kallonen-Rönkkö ja Suorsa 1975, Hirvonen 1981). Puuronen mainitsee, että 1950 - 1980-luvuilla tehty nuorisojärjestötutkimus on painottunut varsin selkeästi kvantitatiivisiin tutkimusmenetelmiin ja aineistoihin. (Puuronen 1987, 5 - 7.)

Osallistuminen, kansalaisuus ja kansalaisvaikuttaminen ovat kiinnostaneet tutkijoita niin nuorten osalta kuin yleisemminkin (ks. Harinen 2000, Gretschel 2002, Niemelä & Luutonen 2004, Paakkunainen 2004). Järjestötoiminnan tutkimus on painottunut -90-luvun puolivälissä kuvaamaan kolmannen sektorin merkitystä yhteiskunnallisena toimijana ja on keskittynyt erityisesti työllistämiseen, organisoitumiseen ja yhdistystoiminnan rakenteeseen (ks. Helander 1998, 1999, Hokkanen, Kinnunen & Siisiäinen 1999, Riikonen & Siisiäinen 2002). Vuosituhannen vaihteessa järjestötutkimuksessa huomio on kiinnittynyt enemmän vapaaehtoistoiminnan merkityksen arviointiin. Yeung (2005, 22) kirjoittaaakin, että 2000-luvulle tultaessa kiinnostus yksilöiden kokemuksiin ja näkemyksiin on tullut keskeiseksi ja näkyväksi tutkimuksissa.

3.4 Nuoret järjestöissä

Nuoriin liittyvä järjestötutkimus on Suomessa vuosituhannen vaihteessa painotunut tarkastelemaan nuorten järjestöihin kuulumista, vapaaehtoistoimintaa ja osallistumisen motiiveja. *Osallistumisen (h)aave* 1997 (Kurikka), *Nuorten järjestökiinnittyneisyysraportti 1998* (Nurmela), *Nuorten suhde järjestöihin ja globalisaatioon 2001* sekä *Suomalainen kyselytutkimus 2002* (Yeung) tutkimukset antavat taustatietoa nuorten järjestöihin kuulumisesta. Kaikki edellä mainitut tutkimukset perustuvat kvantitatiivisiin aineistoihin.

Nuorten järjestökiinnittyneisyys 1998 -raportin mukaan tutkimukseen haastatelluista nuorista (10 - 29 vuotta) hieman yli puolet (52 %) oli mukana järjestötoiminnassa. Raportin mukaan eniten kuulutaan urheiluseuroihin (34 % vastaajista eli 435 000 nuorta). Toiseksi eniten nuoret ovat mukana koululais- ja opiskelijajärjestöissä. Järjestöihin kuuluvista nuorista suurin osa eli 85 % oli mennyt mukaan järjestötoimintaan omaksi ilokseen. Järjestöihin liitytään myös mielekkään vapaa-ajan harrastuksen vuoksi (82 %). Nuoret antavat järjestötoiminnalleen suuren merkityksen, yli puolet nuorista (60 %) on kokenut järjestötoiminnan ole-

van merkityksellistä itselle. Raportin mukaan järjestötoiminnan aloittamisen syihin liittyy myös hyödyllisen tiedon saaminen. Vastaajista joka toinen on pyrkinyt hankkimaan tietoa, jota voi hyödyntää työssä, opiskelussa tai elämässä yleensä. Järjestötoimintaan mennään mukaan myös ystävien vuoksi. Vajaa puolet vastaajista (49 %) on mennyt harrastustoimintaan kavereiden takia. Tutkimuksen nuoret ovat tyytyväisiä järjestönsä toimintaan, erittäin tyytyväisiä oli 40 % vastaajista ja melko tyytyväisiä oli 54 % vastaajista. (Nurmela 1998, 5, 9, 18, 21.)

Opetusministeriön ja nuorisoasian neuvottelukunnan teettämän Nuorten suhde järjestöihin ja globalisaatioon 2001 tutkimuksessa selvitettiin 10 - 29-vuotiaiden suhdetta kansalaisjärjestöihin (vastaajia 1267). Tutkimuksen mukaan useampi kuin joka toinen (51 %) 10 - 29-vuotias on mukana järjestötoiminnassa. Myös tämän tutkimuksen mukaan yli neljännes (28 %) kaikista nuorista eli 350 000 nuorta kuuluu urheiluseuraan tai liikuntajärjestöön. Toiseksi eniten jäseniä keräävät opiskelija- ja koululaisjärjestöt eli 150 000 nuorta. Kyselyyn vastaajat olivat kiinnostuneimpia urheiluseuratoiminnasta (69 % vastaajista) seuraavaksi eniten kiinnostusta herättää erilaiset harrastusjärjestöt ja kerhot. Vastaajien arvioiden mukaan keskeisimpiä syitä mahdolliseen järjestötoimintaan osallistumiseen olivat *uusien ystävien saaminen ja hyöty tulevaa työtä, elämää ja opiskelua varten*. Nuorten mielestä toimintamuotojen tulisi myös olla mielenkiintoisia. (Nuorten suhde järjestöihin ja globalisaatioon 2001, 1 - 5.)

Suomalaisen kyselytutkimuksen mukaan (Yeung 2002) 15 - 24-vuotiaista nuorista lähes kaksi viidestä on mukana *vapaaehtoistoiminnassa*. Vapaaehtoistoiminta näyttää tutkimuksen mukaan kiinnostavan myös toiminnan ulkopuolisia nuoria. Edellä mainitusta ikäluokasta kaksi kolmesta (58 %) olisi halukas tulemaan toimintaan, mikäli heitä pyydetäisiin. Vapaaehtoistyössä mukana olevat nuoret ja opiskelijat *käyttävät aikaa vapaaehtoistoimintaan yli 19 tuntia kuukaudessa*. Nuoret käyttävät vapaaehtoistoimintaan aikaa enemmän kuin vanhemmat, suomalainen keskivertovapaaehtoinen käyttää aikaa vapaaehtoistoimintaan 17,5 tuntia kuukaudessa. Yeungin mukaan vapaaehtoistoiminnan kannatus nuorten keskuudessa on vahvaa. Tästä kertoo myös se, että vain yksi sadasta suomalaisesta nuoresta kertoo osallistumattomuutensa syyksi, että va-

paaehtoistoiminta ei kiinnosta. Järjestöjen vapaaehtoisuus on monille nuorille potentiaalinen *osallisuuden ja vaikuttamisen kanava*. Yeungin mukaan nuorille tärkeitä ja tyypillisiä vapaaehtoistoiminnan muotoja ovat toiminta toisten nuorten ja lasten parissa. Vapaaehtoistoiminta merkitsee nuorille ennen kaikkea *yhdessä tekemistä, talkootoimintaa, sosiaalisuutta ja me-henkeä*. Usein vapaaehtoistoimintaan lähdetäänkin mukaan ystävien vaikutuksesta. (Yeung & Grönlund, 2005, 171 - 174.)

Osallistumisen H(aave) kuuluu Nuorten Suomi 2001-tutkimukseen, jossa kunta-tutkija Päivi Kurikka käsittelee nuorten osallistumista järjestötoimintaan sekä käsityksiä siitä että vapaaehtoistoiminnasta yleensä. Tutkimuksessa oli mukana 3161 nuorta, iältään 18 - 26-vuotiaita. Kurikan mukaan järjestöjen lukumäärää ja jäsenmääriä tarkasteltaessa *nuorison etujärjestöt* ovat kasvaneet selvästi tultaessa 1990-luvulle. Tätä selittää opiskelevien nuorten määrän lisääntyminen. Muita hyvin menestyneitä järjestöryhmiä ovat *varhaisnuorisojärjestöt* sekä *nuorten kulttuuri- ja harrastusjärjestöt*. Tutkimuksessa mukana olleista nuorista reilu puolet (55 %) ilmoitti maksavansa ainakin yhden järjestön jäsenmaksun. Järjestötoimintaan osallistuvien nuorten vanhemmista 62 % oli myös mukana järjestötoiminnassa, kun taas ei-osallistuvien nuorten vanhemmista vain 39 % oli mukana järjestötoiminnassa. Kurikka toteaaakin järjestötoiminnan voivan pe-riytyä. Kurikan tutkimuksen mukaan nuorten osallistumisen tärkeimpiä syitä oli-*vat hauskuus (78 %), omien taitojen tai kykyjen hyödyntäminen (78 %) ja itsensä kehittäminen (76 %)*. Hieman yli puolelle vastaajista *sosiaaliset kontaktit* olivat tärkeitä, lähes yhtä monelle vastaajista asioihin vaikuttamisen halu oli melko tärkeä motiivi osallistumiselle. (Kurikka 1997, 11 - 17, 35.)

Edellä mainittujen järjestötutkimusten tulokset tukevat toisiaan. Noin puolet suomalaisista nuorista toimii järjestöissä, joten toiminnan voidaan todeta olevan kiinnostavaa. Toisaalta melkein puolet nuorista ei ole mukana järjestötoimin-*nassa*, joten järjestöjen kannalta potentiaalisia nuoria on myös paljon. Urheilu-*seurat* ovat suurimpia lasten ja nuorten kiinnostuksen kohteita. Myös harrastus-*järjestöt*, joihin tutkittavat järjestömme kuuluvat, näyttävät kiinnostavan nuoria. Tutkimukset osoittavat selkeästi sen, että sosiaalisilla suhteilla on merkitystä

järjestössä viihtyvyyteen ja mukaan menemiseen. Nuorille tärkeää järjestötoiminnassa ovat myös tekemisen mielekkyys ja omien taitojen kehittäminen.

Anne Soinisen tutkimus (1999) nuorten järjestökokemuksista ”Semmonen parempi immeinen” edustaa laadullista tutkimusta. Tutkimuksessa haastateltiin 16 nuorta seitsemästä eri järjestöstä, iältään haastatellut nuoret olivat 14 - 26-vuotiaita. Soinisen tarkastelun kohteena olivat tavalliset järjestötoiminnassa mukana olevat nuoret ja heidän kokemuksensa osallistumisen merkityksestä. Tutkimuksessa mukana olleet nuoret olivat aktiivisia nuorisjärjestötoimijoita Enon, Tohmajärven ja Joensuun kunnissa. Tärkeitä motiiveja järjestössä toimimiselle olivat *sosiaaliset kontaktit, toiminnan mielekkyys sekä tietojen ja valmiuksien hankkiminen*. Soininen toteaa, että järjestötoiminnalle annetut merkitykset ovat samansuuntaisia kuin liittymisen ja jäsenenä pysymisen syyt. Järjestötoiminnassa ollaan mukana *toiminnan ja sosiaalisen vuorovaikutuksen mielekkyyden vuoksi*. Järjestötoiminnalla on merkitystä myös *jonkin tiedon tai valmiuden hankkimisen tai tavoitteen saavuttamisen kannalta*. Tutkimuksen mukaan järjestötoiminta on myös foorumi, jossa nuoret saavat arvostusta ja luottamusta sekä pääsevät vaikuttamaan omaan toimintaan. Järjestötoiminnan piirissä voi harjoitella vaikuttamista ja yhteiskunnassa selviytymiseen tarvittavia taitoja. Osallistuminen järjestötoimintaan tarjoaa myös paljon mahdollisuuksia yhteistyöhön ja uusiin sosiaalisiin kontakteihin. (Soininen 1999, 85 - 90, 125 - 126.)

4 OPPIMINEN MYÖHÄISMODERNISSA

Oppimista on tutkittu paljon eri näkökulmista. Tarkastelemme työssämme oppimista tässä ajassa, koska nuorten kirjoitukset kertovat subjektiivisista kokemuksista, jotka ovat sidoksissa elettyyn aikaan. Aika- ja kulttuurisidonnaisuus sekä elämismaailman hahmottaminen ovat myös fenomenologis-hermeneuttisen lähestymistapamme kannalta oleellisia. Diltheyn mukaan ihminen on tekijänä ja ajattelijana oman ympäristönsä luoja ja olento, joka hallitsee tekojaan. Ihmistä tulee selittää yhteiskunnallisista olosuhteista ja taustasta käsin silloin kun ihminen on tiedon kohteena. Käsitykset tulee suhteuttaa siihen aikakauteen ja kulttuuriympäristöön, jossa ne esiintyvät. (Raatikainen 2004, 89 - 92 sit. Dilthey 1883.) Myös oppimista voi tarkastella aikaan sidonnaisena ilmiönä, yhteiskunnallinen keskustelu ja poliittiset ratkaisut ohjaavat sitä, millainen painoarvo oppimiselle kulloinkin annetaan. (Penttinen 2007, 255)

Tässä luvussa pyrimme luomaan kuvan maailmasta, jossa tämän päivän nuoret elävät ja millaisia haasteita aika asettaa nuoruudelle. Ruotsalaisen kulttuuritutkija Johan Fornäsin (1993, 19) mukaan nuorten elämismaailmaan kuuluvat erilaiset elämänpiirit, sfäärit, oppimisympäristöineen ja vuorovaikutussuhteineen, joihin myös järjestötoiminta kuuluu. Hahmottelemme Fornäsin ajatusten avulla elämän piirien rakentumista myöhäismodernissa ajassa. Nuorten yhteisöt ja ryhmätoiminnot muodostavat yhden sosiaalisten taitojen oppimisen kentän. On tiedettävä millaisessa maailmassa ja miten nuoret oppivat ja elävät pystyäksemme tarkastelemaan nuorten kirjoitelmia tässä kontekstissa. Ilman tätä taustaa emme voi myöskään arvioida miten järjestötoiminta vastaamaa tämän päivän nuorten kehityshaasteisiin. Tarkastelemme oppimista ajan ilmiönä, millaista oppimista arvostetaan ja tarvitaan. Tutkiessamme järjestötoimintaa liikumme muodollisen, formaalin oppimisen ulkopuolella, tällöin tarkastelun kohteena on nonformaalioppiminen ja -kasvatus, sekä sen luonne järjestötoiminnassa.

4.1 Myöhäismodernin ajan oppimishaasteista

Myöhäismoderni aika haastaa kasvatusta uudella tavalla. Murrosaika onkin ollut monien tutkijoiden mielenkiinnon kohteena. Suurten kertomusten murentuminen, elämän piirien pirstaloituminen, valintojen yksilöllisyys ja jatkuvan muutoksen tuoma epävarmuus esiintyvät selkeästi postmodernia aikaa käsittelevissä kirjoituksissa (esim. Ziehe 1991; Beck, Giddens & Lash 1995; Bauman 1996, 2002). On selvää, että maailma on muuttunut monella tavalla lyhyessä ajassa. Näkyviä seurauksia ovat olleet Euroopan maiden rajoissa tapahtuneet muutokset ja erityisesti Neuvostoliiton romahtaminen todisteena yhden aikakauden päättymisestä. Maailmaa jakaneiden ideologioiden murtuminen on synnyttänyt uudenlaisia mahdollisuuksia ja uhkia, moderni muuttuu postmoderniksi, jälkimoderniksi tai myöhäismoderniksi kirjoittajasta riippuen. Mielestämme meidän ei ole oleellista keskittyä kuvaamaan syvemmin näiden muutosten syitä, jotka jo ovat tapahtuneet. Tutkimuksemme nuoret ovat pääosin syntyneet 1980-luvun lopulla tai vuonna 1990. Heidän kokemusmaailmansa sijoittuu 1990 - 2000-luvulle. Nuorten kokemukset kertovat heidän elämästään ajasta, omakohtaista kokemusta mistään muusta ajasta ei ole. Heille, toisin kuin meille, McDonald's on aina ollut olemassa. Päädymme tarkastelemaan sitä millaisia ovat tämän päivän maailman vaatimukset ja haasteet, joita nuoret elämässään kohtaavat.

Fornäsin (1998) mukaan myöhäismodernissa fyysinen nuoruus kestää teini-ikään, mutta myöhäismoderni psykologinen nuoruus venyy usein paljon pidemmälle. Nuoruuteen kehitysvaiheena kuuluu biologinen, fyysinen ja sosiaalinen ulottuvuus. Psykologiseen kehitysvaiheeseen kuuluu irtautuminen kodin piiristä, yksilöityminen, oman identiteettityön tekeminen. Nuoruusiän fyysiset, psyykkiset, sosiaaliset ja kulttuuriset määreet menevät limittäin ja ovat keskenään vuorovaikutuksessa. Toiset voivat omaksua aikuisen elämän tavan ennen kuin ovat muuttaneet pois kotoa, toiset taas voivat jatkaa nuorekasta kulttuuria pitkään sen jälkeen, kun ovat tulleet sosiaalisesti aikuisiksi. (Mt. 292 - 293.) Aaltonen ym. näkevät nuoruuden sosiaalisen kehityksen tavoitteena olevan sosiaalisen ja kulttuurisen pääoman saavuttamisen ja yhteiskuntaan integroitumisen sekä ajan myötä ammatti-identiteetin löytämisen. Oman maailmankatsomuksen muodos-

taminen ja eettiset pohdinnat ja ovat uudella tavalla nuoren ajatusmaailmassa. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilén 2003, 18.) Helven (2002) mukaan nuoret rakentavat elämänsä eri tavalla kuin aikaisemmin, siirtyminen aikuisuuteen on yksilöllistä. Itsenäiset valinnat tuottavat erilaisia elämänkertoja, eikä nuorista-kaan voi puhua homogeenisena massana, sillä polarisaatio nuorten välillä on kasvamassa. (Mt. 228 - 229.)

Ulrich Beckin (1998) mukaan modernin muuttuneessa maailmassa yksilöt joutuvat lisääntyvässä määrin kohtaamaan itse monia erilaisia, keskenään ristiriitaisia riskejä, jotka ovat yhtä aikaa globaaleja ja henkilökohtaisia. Yksilöt joutuvat kohtaamaan, näkemän, tulkitsemaan ja käsittelemään omina asioinaan niitä mahdollisuuksia ja uhkia, jotka aiemmin voitiin ratkaista perhe- tai kyläyhteisössä tai yhteiskuntaluokkaan tukeutuen. (Mt. 19 - 20.) Niemelä (2004, 66) tuo esille sen, että muodostuneessa riskiyhteiskunnassa sosiaalisten rakenteiden vahvistaminen vaatii yhteisöllisyyttä, sosiaalisia siteitä ja yhteistyön kykyä. Sosiaalisista pääomaa, luottamusta ja vastavuoroisuutta tulee rakentaa uudelta pohjalta. Myös Ivar Frönesin (1990, 15) korostaa sosiaalisten taitojen merkitystä. Muuttuvassa ja monimutkaistuvassa yhteiskunnassa sosiaaliset ja kommunikatiiviset taidot ovat erityisen tärkeitä. Näitä ovat kyky hallita monimutkaista sosiaalista ja kulttuurista todellisuutta ja luoda omaa identiteettiä. Nämä taidot kehittyvät ensisijaisesti osallistumalla vertaisten väliseen vuorovaikutukseen, nimenomaan vertaissuhteiden laatu on tärkeää.

Marko Raitanen (2001, 188 - 189) näkee ajan muutosten vaikuttaneen sosialisointi- ja toimintaympäristöihin, *nuoruuden ja aikuisuuden rajan hämärtymiseen*. Olennaiseksi kysymykseksi nousee miten nuoruudesta kiinnitytään aikuisuuteen ja millainen aikuisuus nuoruudesta avautuu. Nopeiden muutosten maailmaan kuuluvat *informaatioyhteiskunta, tietotekniikan kehittyminen ja globalisaatio*. Lapset voivat opettaa vanhemmilleen taitoja, joita tarvitaan nyky-yhteiskunnassa ja jotkut vanhempien hallitsemat taidot voivat taas olla vanhentuneita. Myös Aaltonen ym. (2003, 85 - 86) toteavat, että suuri osa nuorista sosiaalistuu maailmaan, jonka perustana ovat *kulttuuriteollisuus, kaupunki ja kansainvälisyys*. Uusiin elämäntilanteisiin ja muutoksiin pitää sopeutua aina nopeammin, jolloin yksilön ja yhteiskunnan on kehitettävä aikaisempaa väljempiä

toimintanormeja. Aiemmat traditioiden ja normistojen velvoitteet ovat muuttuneet sopimuksenvaraisiksi.

Perheen ja koulun rinnalle on noussut uusia sosiaalistajia. Ziehen (1991) mukaan nuorten maailmaa ei enää muotoile perinne eivätkä vanhemmat, vaan joukkotiedotus, kulttuurituotanto ja kulttuuriset alaryhmät. Erottautumisen ja itseilmaisun muodoksi muodostuu kulutuskäyttäytyminen. (Mt. 36 - 53). Myös Aaltonen ym. (2003, 85 - 86) mainitsevat nykyajan sosialisaaation olevan ”konsumeristista” eli tavaroiden, palveluiden ja kokemusten kulutus on tullut entistä tärkeämmäksi identiteetin rakennusvälineeksi. Vapaa-ajan harrastukset avaavat nuorille uusia mahdollisuuksia nähdä ja tulkita elämäänsä, perhe ja koulu eivät ole enää ainoita peilauskohteita. Identiteetin löytäminen valintoja täynnä olevassa yhteiskunnassa kestää aiempaa pidempään. Tämän tuloksena nuoret ovat myös yhä tietoisempia itsestään ja suhteestaan ympärillä olevaan maailmaan.

Nuoren odotetaan tulevan oman elämän ja oppimisensa subjektiksi. Aktiivinen vuorovaikutus ympäristön kanssa on yksi aikuiseksi kasvamisen tavoitteista. Tulevaisuudessa tarvitaan valmiutta kouluttautua jatkuvasti uusia työtehtäviä varten, joten elinikäinen opiskelu on todennäköistä. Muutosten sietokyky ja muuntautumiskyky tulevat nousemaan entistä tärkeämmiksi. Ratkaisevaa on oppia toimimaan oikein erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilén 2003, 71 - 72.)

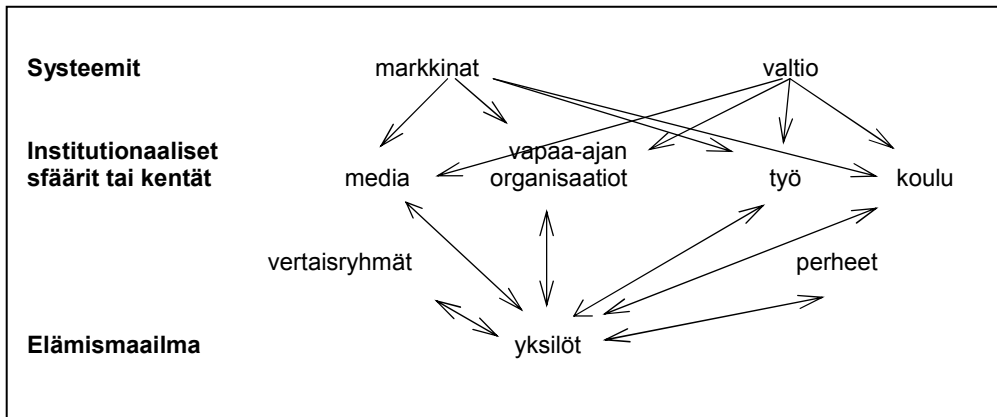
4.2 Sfäärit oppimisympäristöinä

Nuorten elämää jäsentävät enenevässä määrin sähköiset mediat, kuluttaminen, vapaa-ajan harrastukset, vertaisryhmät ja työssäkäynti. Monipuoliset *oppimisympäristöt* tarjoavat erilaisia mahdollisuuksia työstää opittua. Oppiminen on näin yhteyksissä nuoren arkielämän, sosiaalisten tilanteiden, verkostojen ja

vaihtuvien toimintaympäristöjen kanssa. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilén 2003, 69, 72.) Fornäs (1993, 14 - 15) kutsuu näitä ympäristöjä sfääreiksi eli elämänpiireiksi. Hänen ajattelunsa mukaan inhimillistä toimintaa kehystävät sfäärit määrittävät ja kanavoivat ihmisten elämää. Ihmiset elävät eri sfääreissä, jotka ovat julkisissa tai yksityisissä. Perhe ja vertaisryhmät edustavat epämuodollisia, yksityisiä yksiköjä. Julkisia sfäärejä ovat puolestaan esim. koulu, palvelu- ja vapaa-ajanorganisaatiot, työpaikat, kaupat jne. Sfäärit voivat olla myös positioita eli alueita, joihin ihmiset osittain tai kokonaan kuuluvat. Esimerkiksi nuoret liikkuvat perheen, koulun ja vapaa-ajan eri sfäärien välillä ja kohtaavat erilaisia sääntöjärjestelmiä, vaatimuksia ja mahdollisuuksia. Sfäärit törmäävät toisiinsa aiheuttaen positiivisia tai negatiivisia seurauksia, ihmiset taiteilevat sfäärien välillä mahdollisuuksiensa mukaan.

Ihmiset elävät monien eri sfäärien vaikutuksessa, sosiaalisessa todellisuudessa, jossa on sekä ihmisten välistä suoraa kanssakäymistä että instituutioiden ja systeemien valtarakenteita ja vaikutuspiirejä. Fornäs nimittää yhteisiä tapoja, arvoja, aatteita *elämismuodoiksi, mentaliteeteiksi tai elämismaailmoiksi*. Kulttuurista määrittää tällöin se mitä subjektien välillä kommunikoidaan ja jaetaan symbolisten muotojen kautta. (Fornäs 1998, 170.) Kulttuuristen käytäntöjen ymmärtäminen vaatii elämismaailman ja systeemisten voimien erottamista. Elämismaailma muodostuu esiyymmärryksestä tai joukosta ennakkokäsityksiä eli tarkoittaa sitä, että ihmisillä on kulttuurisen tradition mukanaan tuoma käsitys siitä miten ihmisten kanssa kommunikoidaan ja ollaan vuorovaikutuksessa. (Fornäs 1998, 87 - 99.)

Fornäsin (ks. kuvio 1) mukaan systeemeihin kuuluvat markkinat ja valtio, institutionaalisiin sfääreihin tai kenttiin media, vapaa-ajan organisaatiot, työ ja koulu, elämismaailmaan vertaisryhmät, yksilöt ja perheet. Kaikki osiot ovat erilaisissa vuorovaikutussuhteissa keskenään. Institutionaalisten sfäärien kautta elämismaailman pienemmät yksiköt/sfäärit (perhe, yksilöt itse, vertaisryhmät) ovat osallisia koko yhteiskunnan toiminnassa ja valtarakenteissa, sfäärit liukuvat näin toistensa limittäin. (Fornäs 1998, 98, Fornäs 1993, 30 - 39.)

KUVIO 1. Institutionaaliset sfäärit (Fornäs 1998, 98)

Fornäs'in kuvion avulla voidaan havainnollistaa järjestöjen ja nuorten sijoittumista sfäärien kenttään. Partio ja 4H ovat vapaa-ajan organisaatioita, joiden toimintaan vaikuttavat markkinat ja valtio. Järjestöjen kasvatustyö kohdentuu yksilön elämämaailmaan ja yksilöstä riippuen järjestöllä voi olla suurikin henkilökohtainen merkitys hänen elämässään. Nuoret löytävät järjestöjen kautta myös vertaisryhmiä. Yksilön näkökulmasta tarkasteltuna järjestö on yksi kenttä, jossa vapaa-aikaa voi viettää.

Tapio Aittolan (1999) mukaan nuorten elämä jäsentyy erilaisten instituutioiden ja elämäpiirien mahdollistamissa rajoissa, jotka kukin edellyttävät nuorilta erilaisia kompetensseja. Nämä uudet elämäpiirit ovat sellaisia koulun ulkopuolisia oppimisympäristöjä, joiden parissa nuoret hankkivat erilaisia tietoja, taitoja ja toimintakompetensseja. Elämänsukkuloinniksi kutsutaan nuorten liikkuvuutta opiskelun, vapaa-ajan ja työssäkäynnin kesken jo kouluaikana. Moderni nuoruus toteutuu aikaisempaa moniulotteisemmassa sosiaalisessa ja kulttuurisessa maailmassa. Perheen ja koulun ohella mediat, vapaa-ajan harrastukset, kuluttaminen ja nuorten työssäkäynti strukturoivat nuorten elämää yhä merkittävimmin. Nämä uudet elämäalueet tarjoavat kouluun verrattuna uusia kokemuksia ja paremmat mahdollisuudet työstää omaa identiteettiä. Suuri osa nuorille merkityksellisistä oppimisprosesseista siirtyykin kouluinstituution ulkopuolelle. Vapaa-ajan merkityksen korostuminen ja nuorten työssäkäynnin lisääntyminen on johtanut tilanteeseen, jossa nuoret liikkuvat joustavasti koulutuksen, työn ja va-

paa-ajan alueilla. (Mt. 142 - 143.) Siurala (1994, 228) lisää, että vapaa-aikaan liittyvät toiminnot ovat muodostuneet nuorten tärkeimmiksi elämänsisällön antajiksi.

Aaltosen ym. (2003) mukaan nuoren välittömän lähiympäristön muodostaa mikrosysteemi. Koti, kaverit, koulu ja harrastukset tuovat nuoren kanssa vuorovaikutussuhteeseen ihmisiä, joilla on erilaisia rooleja. Välitön lähiympäristö muodostuu myös tiloista, joissa nuoret ovat paikalla ajallisestikin mitattuna paljon. (Mt. 21 - 22.) Niemisen (2007) mukaan monien nuorisjärjestöjen toimintaan sisältyy pysyväluonteisia nuorten kasvua tukevia oppimisympäristöjä. Nuorisokasvatuksen oppimisympäristöt tuottavat vuorovaikutuskokonaisuuksia, joissa nuoria ohjataan, kohdataan ja tuetaan. Nieminen korostaa juuri oppimisympäristöjen sosiaalisuutta. Nuorisotyössä syntyy runsaasti yksilöllisiä ohjaus- ja vuorovaikutussuhteita. Oppimisympäristön näkökulma antaa entistä enemmän arvoa nuoren ihmisen kasvulle, kehitykselle, omille kokemuksille ja oppimisen monimuotoisuudelle. Oppimisympäristö on tavoitteellinen kokonaisuus, joka sisältää idean toiminnan tarkoituksesta ja menettelytavoista sekä käytettävistä rakenteista. (Mt. 9 - 11.)

4.3 Oppimisen areenat formaali ja nonformaali oppiminen

Järjestöt toimivat nonformaalisen oppimisen ja kasvatuksen alueella. Niemisen mukaan nuorisokasvatuksessa nonformaalisen kasvatuksen ympäristöjä ovat esim. perhe, koti, nuorisotyö, ohjattu harrastustoiminta ja työpaikat sekä osittain liikunta ja media (Nieminen 2007, 49). Kasvatuksen luokittelu formaaliin, ei-formaaliin ja informaaliin kasvatukseen perustuu usein kasvatuksen jaotteluun sekä muodollisuuden että oppimisympäristön perusteella. Tuomiston (1998, 34) mukaan formaali kasvatus (formal education) on hierakisesti järjestettyä, tutkintoihin perustuvaa ja ajallisesti asteittain etenevää ”koulutusjärjestelmä”. Ei-formaali (nonformal education) kasvatus on kaikkia sitä kasvatusta ja oppimista

varten organisoitua toimintaa, joka tapahtuu muodollisen koulujärjestelmän ulkopuolella.

Lehtisalo & Raivola (1999) määrittelevät epämuodollisen (nonformaalin) kasvatuksen tapahtuvaksi instituutioissa, joiden ensisijainen tehtävä on jokin muu kuin kokonaispersoonallisuuden kehittämiseen tähtäävä kasvatus- ja opetus-toiminta, esim. urheiluseurat, harrastuskerhot, poliittiset järjestöt, vankilat, joukkotiedotusvälineet. Heidän mukaansa informaaliiksi kasvatukseksi tai koulutukseksi kutsutaan sellaista kasvatusta ja oppimista, joka tapahtuu ilman organisoitua tarkoituksellisuutta ja tavoitteellisuutta muun toiminnan ohessa. (Mt. 27.) Niemisen näkemyksen mukaan nonformaalin kasvatus on tietoista ja tavoitteellista pedagogista vuorovaikutusta, joka voi toteutua muodollisen kasvatuksen reunamilla. Se voi toteutua myös erillisessä instituutiossa esim. nuorisotalo tai sellaisessa instituutioissa jolla on kasvatuksen lisäksi muitakin tehtäviä. (Nieminen 2007, 49).

Hannu Kareisen (2004, 83) mukaan nonformaalin oppimisen synonyyminä voi käyttää myös kansalaisoppimista. Kansalaisoppiminen vahvistaa kiinnostusta yhteisten asioiden hoitoon ja antaa rohkaisevia kokemuksia. Kansalaistoiminnassa syntyy *yhteistyötaitoja, ryhmätyökykyä, kommunikaatiotaitoja, tavoitteellisuutta sekä ongelmanratkaisutaitoja*. Kareinen tuo esille, että formaali ja nonformaali saattavat sanoina ilmaista tietynlaista negaation ja poissulkemisen kautta tapahtuvaa määrittelyä. Hänen mukaansa oppimisympäristöjen ei ole kuitenkaan tarkoitus kilpailla keskenään, vaan kansalaisoppiminen ja koulussa tapahtuva oppiminen täydentävät toisiaan. Kalevi Niemi (2004, 65 - 66) mainitsee 1990-luvulla käynnistyneen keskustelun kolmannen sektorin roolista yhteiskunnassa nostaneen esille myös järjestöjen tärkeyden oppimisympäristöjen tarjoajana koulun ja virallisen oppimisen ulkopuolella.

Kareisen ajattelussa sekä formaalissa että nonformaalissa oppimisympäristössä on neljä elementtiä: tiedot, taidot, motiivit ja kokemukset. Koulussa painottuvat enemmän tiedollisten valmiuksien ja taitojen kehittäminen. Nonformaalissa oppimisessa painottuvat puolestaan *kokemukset ja motiivit*. Kareinen korostaa kuitenkin sitä, että molemmilla oppimisen areenoilla esiintyvät kaikki neljä ele-

menttiä. Tiedot ja taidot, joita kansalaistoiminnassa kokemusten kautta kehittyvät, ovat tarpeellisia työelämään, kulttuuriin, yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja sosiaaliseen elämään osallistumiselle. Nuorten oppimisympäristöä tulisi hänen mukaansa tarkastella kokonaisuutena myös elinikäisen oppimisen periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti. Niin koulutusjärjestelmä, työelämä kuin vapaa-ajan ympäristöt toimivat tasavertaisina oppimisympäristön osina. (Kareinen 2004, 84.)

Aktiivinen kansalaisuus on yksi keskeinen elinikäisen oppimisen tavoitteista. (Niemelä 2004, 68). Joustava oppiminen yksin ja yhdessä yhteisöjen kanssa tuottaa uutta osaamista, jota tarvitaan muuttuvan maailman ja sen tuomien uusien haasteiden kohtaamisessa. Tällaista osaamista on taitojen kehittyminen, ymmärryksen lisääntyminen, kyky tulkita asioita ja ilmiöitä sekä kyky suhtautua niihin uudella tavalla. (Niemelä 1998, 23.) Aaro Harju (2004) lisää, että kaikki tutkimukset osoittavat yksiselitteisesti, ettei kaikkia aktiivisen kansalaisuuden vaatimia tietoja ja taitoja opita formaalin kouluopetuksen kautta (mt. 79).

Vihlan (2004) mukaan nonformaalisissa kasvatustyössä nuorilla on mahdollisuus oppia omakohtaisen kokemuksen kautta, ei vain teoriassa. Käytännön toimintaan tai projekteihin osallistumalla nuori voi testata omia kykyjään ja löytää omat rajansa. *Omien vahvuuksien löytäminen* ja niistä tietoiseksi tuleminen edellyttää mahdollisuuksia kokeilla erilaisia asioita. Oppimista edistää se, että nuorisotyön kautta nuoret voivat viedä eteenpäin itselleen tärkeitä asioita. Osallistumismahdollisuuksien lisääminen nuorten omissa lähiympäristöissä ja asioissa, joista nuoret itse ovat kiinnostuneita tuottaa melko varmasti myös oppimista. Järjestöjen nuorisotyölle on tyypillistä, että *suurin osa oppimisesta tapahtuu ryhmässä*. Sosiaalisten taitojen oppiminen on myöhäismodernin ajan nuorille yhä tärkeämpää, samalla ryhmätoiminnot ovat tärkeä osa identiteettityötä. Ryhmässä voi vertailla ja arvioida omia kokemuksia sekä oppia palautteen antamista ja saamista. Ikätovereilla on myös vaikutus nuoren arvomaailman muodostumiseen. (Mt. 51 - 53)

Aaltonen ym. (2003, 205 - 206) mukaan merkittävän informaalisen oppimisen kentän muodostaa erilaiset harrastukset. Koulun ulkopuolella opitaan harras-

tuksiin liittyviä taitoja, tietoja ja tekniikoita. Vapaa-aika on nuorille erilaisten taitojen ja toimintapätevyyksien sekä arvojen ja arvostusten kehittämisen kenttää. Nuoret tuovat esille harrastusten merkityksistä *ryhmässä toimimisen, toisten ohjaamisen harjoittelun, sosiaaliset vuorovaikutustaidot, esiintymisvarmuuden kehittymisen, itsenäisyyden ja oman elämänhallinnan kehittymisen*. Harrastuksista onkin tullut koulun ja vanhempien rinnalle yhä merkittävämpi kasvattaja. Nuorten harjoittamalla itsekasvatuksella ja ohjaajien toiminnalla on merkittävä sija.

Myös Launonen ja Puolimatka (1999, 32, 38) toteavat, että koulun ulkopuolinen harrastustoiminta voi tuoda itsetunnon rakentamiseen tarvittavia onnistumisen kokemuksia. Tulevaisuudessa pärjääminen ei ole niinkään todistuksen numeroista kiinni vaan päämäärätietoisuudesta, oman asiansa osaamisesta ja luovuudesta. Harrastustoiminnassa oppimiselle on alettu myöntää sille kuuluva arvo. Havaintojen tekeminen, mielikuvituksen käyttö ja itsenäinen ajattelu antavat ihmisen elämään henkistä sisältöä. Myös käytännön taitojen harjoittamiselle on nykypäivänä tilausta. Käytännön työtaitojen ja teknisten kykyjen kehittäminen tapahtuu paljolti koulun ulkopuolisessa toiminnassa. Persoonallisen kasvun kannalta on tärkeä saada kokemus siitä, mitä omilla käsillä voi saada aikaan.

4.4 Merkittävät oppimiskokemukset

Oppimiselle on Aittolan (1998, 63 - 64) mukaan tyypillistä kokemuksellisuus. Aiemmat kokemukset muodostavat laajan tieto- ja kokemusvaraston, joka auttaa valmistautumaan erilaisiin tilanteisiin ja selviytymään uusista tehtävistä. Jack Mezirow (1995) määrittelee oppimisen prosessiksi, jossa jonkin tietyn kokemuksen merkitys tulkitaan uudelleen tai tulkintaa tarkennetaan siten, että syntynyt uusi tulkinta ohjaa myöhempää ymmärtämistä, arvostuksia tai toimintaa. Hänen mukaansa merkitykselliset elämäkokemukset ovat oppimisen perusta. Merkittävät elämäkokemukset tarjoavat perustan kaikelle oppimiselle, jos ih-

minen osaa hyödyntää omien kokemustensa tarjoamia mahdollisuuksia (Aittola 1998, 63 - 64.) Silkelän ajattelussa merkittävän oppimiskokemuksen muistaminen on aina kokemuksen muistamista, kokemus kertoo jostakin ja kokemus havaitaan joksikin. Esimerkiksi merkittävä oppimiskokemus havaitaan kokemukseksi, jolla on ollut vaikutusta persoonalliseen kasvuun tai itsetunnon lannistamiseen. (Sikkelä 2000, 121.)

Antikaisen (1996) mukaan merkittävät oppimiskokemukset ovat elämäntapahtumia, jotka ovat pikemminkin muutostapahtumia kuin osa vakiintunutta elämäntapaa (mt. 251 - 253). Aittolan mukaan merkittäviin elämäntapahtumiin liittyvä henkilökohtainen vaikuttavuus tarkoittaa *erilaisten taitojen ja toimintakykyisyyden laajenemista tai persoonallisuuden muutosta*. Subjektiivisesti tärkeä kokemus merkitsee ihmiselle itselleen jotakin sellaista, joka tulee esiin hänen omassa elämässään. Aittola lisää, että kaikilla elämäntapahtumuksilla on mahdollisuus tulla merkittäviksi oppimiskokemukseksi, jos kokemukset huomioidaan ja reflektoidaan tietoisesti. (Aittola 1998, 64.)

Antikainen (1996) määrittelee oppimiskokemuksen viidellä eri tavalla: 1) *keston*, 2) *laadun ja jatkuvuuden*, 3) *oppimisen intressin*, 4) *tilanteen ja ympäristön ja 5) sisällön* mukaan. Oppimiskokemus voi olla ajallisesti selvästi määriteltävä, usein lyhytkestoinen tapahtuma tai vastaavasti kasautunut ja epämääräinen, usein pitkäkestoinen kokemus. Esimerkkeinä lyhytkestoisesta oppimiskokemuksesta Antikainen nostaa esille oivallukset tai mielekkääksi koetun oppimisen organisoidussa opiskelussa. Pitkäkestoisena kokemuksena ovat esimerkiksi itseluottamuksen karttuminen työelämässä. Kokemukset voivat erota myös laadun ja jatkuvuuden suhteen. Oppimiskokemus voi olla myönteinen tai kielteinen. Tuskaaliseltakin tuntuneet kokemukset voivat muuttua koettuina ja työstettyinä resurssiksi. Antikainen on havainnut omassa tutkimuksessaan sen, että kaikissa merkittävässä oppimiskokemuksissa löytyi helposti oppimista tukevat *henkilö- ja sosiaaliset suhteet*, joita hän kutsuu *oppimisen merkittäviksi muiksi*. Antikaisen tutkimuksen mukaan merkittävät oppimiskokemukset olivat tapahtuneet usein yhteisössä esim. harrastukset kaveripiireissä, valmentajan tai opettajan ohjauksessa, oppilaitoksissa, työelämässä, järjestöissä ja aikuisopintoryhmissä. (Mt. 254, 265, 267.)

5 TUTKIMUSONGELMAT, TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA NÄKÖKULMAT

Tutkimuksessa muodostetaan kuva siitä, millä tavalla järjestötoiminta kasvattaa nuorta ja millaista oppimista järjestötoiminta mahdollistaa. Tutkimuskysymyksiin etsittiin vastauksia analysoimalla sekä järjestöjen omia kasvatustavoitteita ja toimintatapoja että nuorten järjestökokemuksia. Teoriaosuuden tehtävänä oli rajata ja antaa näkökulmia tutkimusaineiston tarkasteluun ja arviointiin. Tutkimuskysymykset muodostivat alakysymyksiä, joiden avulla päästiin vastaamaan tutkimusongelmaan. Kuvion 2 avulla pyritään hahmottamaan tutkimuksen kaksijakoisuutta ja tutkimuskysymysten rakentumista.

Millä tavalla järjestötoiminta kasvattaa nuorta ja millaista oppimista järjestötoiminta mahdollistaa?	
<p>Nuorisojärjestöt:</p> <p>Mitä järjestöjen kasvatusta on? Millaisia ovat kasvatustavoitteet ja toimintatavat? Mitä järjestötoiminnassa opetetaan?</p> <p>Aineistot: Järjestöjen strategiat, toimintakertomukset, painettu materiaali, internet-sivut</p>	<p>Nuorten kokemukset järjestötoiminnasta:</p> <p>Mitä merkityksiä he antavat toiminnalleen? Miten he kokevat järjestön kasvatuksen? Mitä he oppivat?</p> <p>Aineistot: Nuorten kirjoitelmat (32)</p>
Kohtaavatko nuorten kokemukset ja järjestöjen tavoitteet toisensa?	

KUVIO 2. Tutkimuskysymysten rakentuminen

Tutkimuksemme päämääränä on *yleisen tiedon tuottaminen* järjestönuorten kokemuksista ja järjestötoiminnan kasvattavasta luonteesta. Fenomenologinen lähestymistapamme avasi meille uuden tutkimuskysymyksen analyysin edetessä. Aineistomme toi tarkasteluun myös *oppimisympäristöt* ja niiden *mahdollistamat erilaiset kokemukset*. Näin tutkimustehtävämme tarkentui koskemaan myös järjestöjä oppimisympäristöinä. Habermasin mukaisesti tutkimuksemme noudattaa humanistisen tiedonalan tutkimusintressiä joka on *hermeneuttinen eli praktinen*, jolloin tiedon funktiona on *ymmärtäminen* ja päämääränä *tradition välittäminen ja tulkinta* (Niiniluoto 1984, 71).

Nuorten kokemuksia tulkitsemalla ja järjestöjen käytännön kasvatustoimintaa tutkimalla pyrimme ymmärtämään nuorten kokemuksia ja välittämään tutkimustietoa laajemmalle lukijakunnalle. Tutkimuksemme ei ole tilaustyö, vaikka tiedonhankinnassa olemmekin olleet järjestöjen kanssa yhteistyössä. Tutkimustulosten raportointia ja tutkimuksen toteuttamista eivät näin ollen ohjaa järjestöjen intressit. Perttulan (2005) mukaan tutkimustyössä ymmärrys tutkimuskohteesta kiinnittyy vahvasti yksittäiseen tutkimukseen osallistuvien kokemukseen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita pelkästään yksittäisten ihmisten tutkimista, tutkija tutkii ihmisen ja aiheen suhteessa muodostuvia merkityksiä. Kokemuksen tutkimiseen liittyvä *yleisen ymmärryksen tavoittelu* tarkoittaa kaikkien tutkimukseen osallistuneiden olennaisten kokemusten merkitysten kuvaamista mielekkäällä yleisyyden tasolla. (Mt. 154.)

5.1 Tutkimusaineiston keruu ja analyysi

Tutkimuskohteena ovat Suomen Partiolaiset – Finland Scouter ry ja 4H-järjestö sekä näiden järjestöjen toiminnassa mukana olevat nuoret. Järjestöjen kasvatuskäytänteiden ja kasvatuseriaatteiden selvittämiseksi perehdyimme keskusjärjestöiltä saatuihin järjestöjen toimintaa kuvaaviin materiaaleihin, jotka muodostavat tutkimusaineiston toisen osan. Käytimme tutkimusaineistona Partion osalta seuraavia materiaaleja: Strategia 2004 - 2010, Partio-ohjelma, Toimintakertomus 2005, Laumanjohtajan käsikirja, Partiojärjestön internetsivut. Tutkimusaineistona 4H:n osalta olivat strategia-asiakirja Nuorisotyö 2007 – hyvällä harrastuksella huomisen huipulle, Vuosikertomukset 2005 ja 2006 ja 4H-järjestön internetsivut. Toinen osa tutkimusaineistosta koostuu nuorten kirjoittama-aineistosta.

Suomen Partiolaisten kanssa päädyimme tavoittelemaan nuoria Etelä-Savon partiolaisten kautta, koska Etelä-Savon alueella ei ole toteutettu Partio-toimintaan liittyviä tutkimuksia. Kirjoittajat olivat pääosin Etelä-Savosta, mutta

myös pohjois-savolaisia ja kainuulaisia nuoria oli kirjoittajien joukossa. Partion osalta kirjoitusohje lähetettiin ennakkotehtävänä syksyn Vartiojohtajien peruskurssilaisille Etelä-Savossa. Kokemusten tutkimisen luonteen kannalta ei ollut olennaista, että nuoret edustaisivat järjestöä vaikkapa maantieteellisesti. Suomen 4H-liitto lähetti kirjoitusohjeen vuosina 2005 ja 2006 valtakunnalliseen nuorten 4H-parlamenttiin osallistuneille. Nuorten kirjoitelma-aineisto saatiin osittain järjestöjen kokoamana ja osittain sähköpostitse. Kirjoittajien henkilöllisyys säilyi meille tuntemattomana. Keräsimme tutkimusaineistomme kesäkuun ja syyskuun 2006 välillä. Tutkimusaineisto koostui yhteensä 32 kirjoitelmasta, kirjoitelmat olivat pituudeltaan yhdestä viiteen A4 liuskaa. 4H-kokemuksistaan kirjoitti 12 iältään 17 - 23-vuotiasta nuorta, kirjoittajien keski-ikä oli 19 vuotta. Partio-kokemuksista kirjoitti 20 iältään 16 - 31-vuotiasta, kirjoittajien keski-ikä oli 17 vuotta.

Nuoret valikoitiin vahvojen tapausten otannalla. Patton (1990, 174) tarkoittaa vahvoilla tapauksilla niitä jotka ovat jostain syystä erityisen tärkeitä tiedonantajia tutkittavan aiheen kannalta eli *avaininformantteja*. Tuomi ja Sarajärvi (2003) vastaavasti nimittävät edellä mainittua *eliittiotannaksi*. Tällöin tiedonantajiksi valitaan vain henkilöt, joilta oletetaan saatavan tietoa parhaiten tutkittavasta ilmiöstä. (Mt. 88.) Halusimme kerätä tutkimustietoa aktiivisilta järjestönuorilta, jotka ikänsä puolesta pystyisivät kirjoittamaan omista kokemuksistaan. Arvelimme aktiivisten nuorten motivoituvan tuottamaan tekstiä. Osa tutkimukseen osallistuvista kirjoittajista oli toiminnassa mukana olevia yläkouluikäisiä nuoria, osa taas nuoria aikuisia. Tuomi ja Sarajärvi allekirjoittavat oletuksen, että yksityisiä dokumentteja tutkimusaineistona käytettäessä kirjoittajan tulee olla jollain tapaa parhaimmillaan kirjallisesti itseään ilmaistaessa (Mt. 86).

Annettu kirjoitelmaohjeistus (liite 1) johdatti osaltaan tekstien etenemistä, mutta jätti vapauden nuorten ilmaisumuodolle. Kirjoitelmaohjeistuksen alussa oli muutamia taustoittavia kysymyksiä, joista selviää kirjoittajan sukupuoli, ikä ja järjestön toiminnassa mukanaoloaika. Pyrimme varmistamaan tutkimuksen alkuvaiheessa sen, että nuoret ohjautuisivat kirjoittamaan nimenomaan järjestökokemuksista. Siksi annoimme tarkentavia kysymyksiä omien kokemusten jäsentämiseen. Näin saimme aineiston, josta voitiin löytää nuorten oppimiseen ja

omaan kasvuun liittyviä viitteitä. Pyysimme nuoria ”istahtamaan” hetkeksi alas, muistelemaan omaa partio/ 4H-aikaa kokemuksineen ja kirjoittamaan oman 4H/ partiotarinan.

Tarinaa varten pyysimme heitä miettimään seuraavia asioita:

- Mikä sai sinut lähtemään mukaa toimintaan?
- Kerro kokemuksia tai muistoja vuosien varrelta, mitä kaikkea olet tehnyt ja millaisia kokemuksia sinulle on kertynyt?
- Mitä olet oppinut partio/ 4H-toiminnassa ja miten?
- Miten olet kasvanut, kehittynyt, muuttunut toiminnan myötä?
- Mitä asioita pidät tärkeinä/ merkityksellisinä partio/4H-toiminnassa?
- Onko partion/4H:n toiminnassa asioita, joiden toivoisit olevan toisin?

Emme halunneet nuorten olevan vain valmiiden kysymysten ”vastausautomaatteja”. Tavoittelimme itsenäisiä ja kokonaisia tarinoita, joissa nuoret voivat ilmaista kokemuksiaan haluamallaan tavalla. Ymmärrämme, että joihinkin kysymyksiin voi olla vaikea vastata, esim. miten olet kasvanut/ muuttunut toiminnan myötä. Mutta toisaalta kysymys voi tuoda meille tietoa nimenomaan nuoren omasta käsityksestä. Oletimme vanhempien nuorten pystyvän refleктоimaan syvemmin omia kokemuksiaan. Tarkentavia kysymyksiä asetimme myös siksi, että halusimme kirjoitelmien tuovan esille myös konkreettisia asioita siitä, mitä nuoret ovat tehneet.

5.1.1 Järjestöaineiston analyysi

Tutkimuskysymyksiimme vastaaminen edellytti valintaa siitä, mitä ja miten tuomme esille olennaisen järjestöjen kasvatuksesta. Kaiken kasvatukseen liittyvän esiin tuominen ei edistä ymmärtämistä ja tulkintaa. Käyttämämme järjestöaineistot olivat tekstiaineistoja (strategiat, toimintakertomukset, painettu materiaali, järjestöjen internetsivut), joista etsimme vastuksia järjestöjen kasvatuksen

rakentumiseen ja kasvatuksen ilmenemismuotoihin. Muodostimme Ahlmanin (1993a, 111 - 122) kasvatusulottuvuusajattelua mukaillen tarkastelukehikon (kuvio 3) järjestöjen kasvatuksen analysointia varten. Analysointikehikon avulla järjestöjen kasvatusta kuvaavasta tekstiaineistosta etsittiin kasvatuksen kannalta oleellisia sisältökokonaisuuksia *edellytysten, menetelmien ja päämäärien mukaisesti*. Analyysin tuloksena esitellään mitä päämäärät, edellytykset ja menetelmät ovat tutkittujen järjestöjen kasvatuksessa.

Ahlmanin kasvatusulottuvuudet (1937)	Analysointikehikoksi muokattuna
<p>Päämäärät:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ itseisarvot, edistetään kasvatuksen kautta ▪ ihanteet, ideaalit, arvot ▪ individualistinen, yksilölliset päämäärät ▪ kollektivistinen, yhteisölliset päämäärät, tulevaisuussuuntautuneisuus <p>Edellytykset:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kasvatettava aines ▪ primaariedellytykset, psyko-fyysinen rakenne, luontaiset ominaisuudet ▪ sekundaariset edellytykset, sosiaalinen ja kulttuurinen ympäristö (aika ja yhteiskunta) <p>Menetelmät:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tekniikka ▪ miten kasvatetaan ▪ kasvatustradition vaikutus 	<p>Päämäärät:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ arvot ▪ ihanteet ▪ yksilölliset päämäärät kasvulle ▪ yhteiskunnallinen päämäärä <p>Edellytykset:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kasvatettavien ikä ▪ sudenpennut 7-10 ▪ vartioalaiset 10-14 ▪ vaeltajat 15 → ▪ sosiaalisen ja kulttuurisen ympäristön muutokset <p>Menetelmät:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pedagogiikat ▪ koulutustoiminta ▪ kasvatustoiminnan eri muodot
<p>YHTEISKUNNALLINEN TODELLISUUS ELETTY AIKA</p>	

KUVIO 3. Ahlmanin kasvatusulottuvuuksien sovellus järjestöaineiston analysointikehikoksi

Yhteiskunnallinen todellisuus ja aika jota elämme ovat Partio- ja 4H-järjestöjen strategioiden perustana. Strategioiden avulla järjestöt ovat hahmotelleet omaan sosiaaliseen ja kulttuuriseen toimintaympäristöön liittyviä muutoksia ja haasteita, joiden ohjaamana tulevaisuuden tavoitetilaa ja toimintaa suunnitellaan. Nämä sekundaariset edellytykset tulevat esille järjestöjen omien toimintaympäristökuvausten kautta. Kasvatuksen *edellytyksiin* liittyy myös kasvatettavat eli kasvatuksen kohteena olevat tietyn ikäiset lapset ja nuoret.

Kasvatuksen *päämäärien* tarkastelussa toimme esille järjestöjen arvopohjan ja kasvatusihanteet. Kollektivististen, yhteisöllisten päämäärien tarkastelu tähtää yhteiskuntaan kiinnittymiseen ja yhteiskuntakelpoisen nuoren kasvatukseen. Näissä päämäärissä ilmenee tulevaisuussuuntautuneisuus eli kasvatusta voi-

daan tarkastella myös tuotoksena. Vaikka kasvatusta on prosessinomaista toimintaa, järjestöaineiston analysoinnissa ei keskitytty yksittäisen kasvatustapahtuman kuvaamiseen. Kasvatustapahtuman prosessinomaisuus tulee sen sijaan esille nuorten kokemusten kautta, ne kertovat prosessinomaisuudesta kasvatusta. Kasvatustapahtuman *menetelmissä* tarkastelimme järjestöjen kasvatustapahtuman pohjana olevia pedagogisia ajatuksia, koulutustoimintaa ja järjestöjen toimintamuotoja.

Ahlmanin ulottuvuusajattelu ei anna itse yksilölle kovinkaan aktiivista roolia. Emme näe tätä kuitenkaan tutkimuksen kannalta ongelmallisena, koska nuorten kirjoitelma-aineistossa yksilöiden kokemusmaailma tulee esille henkilökohtaisten oppimisen- ja kasvun kokemusten kautta. Etsimme vastuksia siihen mitä järjestöjen kasvatusta on ja miten se ilmenee kasvatustapahtumina. Oman näkökulmamme keskiössä oli juuri reunaehtojen löytäminen kasvatustapahtumalle.

5.1.2 Nuorten tekstiaineiston analyysi

Nuorten tekstiaineiston analyysin toteutimme mukailen Laineen (2001, 42) esittämää mallia fenomenologis-hermeneuttisen tutkimuksen rakentumisesta, jossa aineiston jaottelu perustuu merkityskokonaisuuksien muodostamiseen.

1. Aineiston lukeminen, kokonaisuuden hahmottaminen

2. Kuvaus

- tutkimuskysymysten näkökulmasta olennaisen esiin nostaminen aineistosta ja kuvaaminen luonnollisella kielellä

3. Analyysi

- aineiston merkitysten jäsentäminen merkityskokonaisuuksiksi
- merkityskokonaisuuksien sisällön esittäminen tutkijan omalla kielellä
- tulkintaa vaativien lauseiden ja lausekokonaisuuksien tarkastelu

4. Synteesi

- merkityskokonaisuuksien yhteen vienti, kokonaiskuva merkitysten verkostosta
- arvioidaan merkityskokonaisuuksien välisiä suhteita

5. Uuden tiedon käytännöllisten sovellutusten arvioiminen

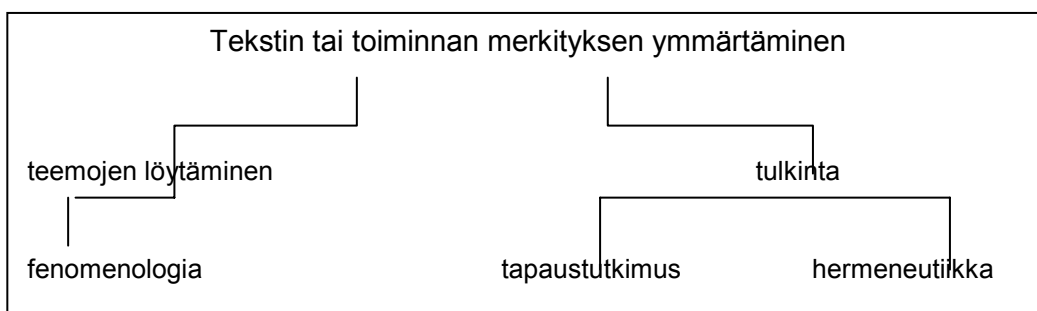
Luimme nuorten kirjoitelma-aineiston useaan kertaan saadaksemme kokonaiskuvan tekstien rakenteesta ja sisällöstä. Kokosimme samankaltaiset merkitys-

kokonaisuudet ryhmiin aiheen sisällön mukaan. Analyysiyksikkönä ryhmittelyssä oli kokonainen kappale tai lause. Säilytimme tässä vaiheessa alkuperäiset ilmaisut merkityssisältöineen. Olennaiset sisällöt ohjasivat ryhmittelyä, jos kappaleessa oli kaksi oleellisesti erilaista merkittävää informaatiota, se jaettiin kahden teeman alle. Emme lähteneet ryhmittelyssä liikkeelle nimenomaan tiettyjen sanojen etsimisestä, vaan kokonaisten ilmausten ajatusyhteydestä. Laine (2001) mainitseekin, että aineiston kuvausvaiheessa merkityskokonaisuuksien ryhmittelyssä säilytetään alkuperäisilmausten kieli ja tutkimuksen tässä vaiheessa tulisi välttää tulkintoja tai ilmaisujen muuntamista yleistävimmiksi käsitteiksi (mt. 38). Nuoret kertoivat omista muistoista, kokemuksista, tärkeistä asioista omassa järjestössä eli ryhmittelyn pohjana oli nuorten itsensä mainitsevat asiat.

Koodasimme kirjoitelmat analyysin helpottamiseksi (4H: A1 - A12 ja Partio: B1 - B20). Kirjoittajista tiesimme sukupuolen ja syntymävuoden. Tulosten raportointia ja siinä käytettäviä nuorten tekstikatkelmien lainauksia varten annoimme kirjoittajille keksityt nimet, lisäksi lainauksissa ilmenee kirjoittajan ikä. Näin tulokset on mielekkäämpi lukea. Analysointivaiheessa tutkimuksessa jäsennettiin nuorten *oppimiskokemuksiin, oman kasvuun ja järjestötoiminnan kasvatukseen liittyviä ilmaisuja* merkityskokonaisuuksiksi. Merkityskokonaisuuksien avaaminen kertoi millaisia nuorten oppimiskokonaisuudet ovat luonteeltaan, millaisiin toimintayhteyksiin ne liittyvät ja kuinka järjestöaika on vaikuttanut nuorten kasvuun. Nuoret tuottivat myös puhetta oman järjestönsä kasvattavuudesta ja arvoista. Jäsensimme analyysivaiheessa myös näitä merkityskokonaisuuksia. Laineen (2001) mukaan fenomenologis-hermeneuttisen tutkimuksen analyysivaiheeseen kuuluu aineiston merkitysten jäsentäminen merkityskokonaisuuksiksi ja merkityskokonaisuuksien sisällön esittäminen tutkijan omalla kielellä. Analyysiin kuuluu myös tulkintaa vaativien lauseiden ja lausekokonaisuuksien tarkastelu. Analyysissa pyritään tematisoimaan, käsitteellistämään tai yleistämään narratiivisesti kuvauksessa esitettyä puhetta. Analyysi etenee synteysiin, joka tarkoittaa merkityskokonaisuuksien yhteen vientiä ja kokonaiskuvan muodostamista merkitystenverkostosta. Samalla arvioidaan merkityskokonaisuuksien välisiä suhteita. (Mt. 40,42.)

Synteessivaiheessa nuorten tekstiaineistosta muodostuneiden merkityskokonaisuuksien välisiä suhteita tarkasteltiin vasten järjestöaineistoanalyysin tuottamaa informaatiota. Synteessin lopputulos on samalla vastaus tutkimusongelmaan. Laineen esittämä analyysivaihe ja synteessivaihe muistuttavat läheisesti sisällönanalyysiä. Tuomi ja Sarajärvi (2003, 102) esittävätkin esimerkkinä Laineen mallin yhdeksi sisällönanalyysitavaksi, johon kuuluu aineiston kuvaus ja analyysi merkityskokonaisuuksien jäsentäjänä. Aineiston esittäminen ja tulkinta johtavat synteessiin eli merkityskokonaisuuksien arviointiin.

Fenomenologisen tutkimukseen liittyy usein haastattelu aineiston hankintatapana. Päädyimme tekstimuotoiseen aineistoon, hermeneutiikalle ominaiselle alueelle, koska mielestämme kirjoittaessa on mahdollisuus reflektoida omia kokemuksia paremmin kuin haastattelussa. Kirjoitelman voi tehdä omassa rauhassa ja valita itse mitä haluaa kertoa. Kirjoitukset paljastavat tutkimusteemaan liittyen erilaisia merkityksiä, joiden tulkinnan kautta vastataan esitettyihin tutkimuskysymyksiin. Teschin (1990) mukaan metodiset ratkaisut saavat perustelunsa tutkimuskäytännöistä. Hän ryhmittelee neljä laadullisen tutkimuksen tyyppiä, joista kvalitatiivinen tutkimus on kiinnostunut: 1) kielen piirteistä, 2) säännönmukaisuuksien keksimisestä, 3) tekstin tai toiminnan merkityksen ymmärtämisestä ja 4) reflektiosta. Hirsjärvi esittää (1998, 168) kirjassaan oheisen kuvion 4.

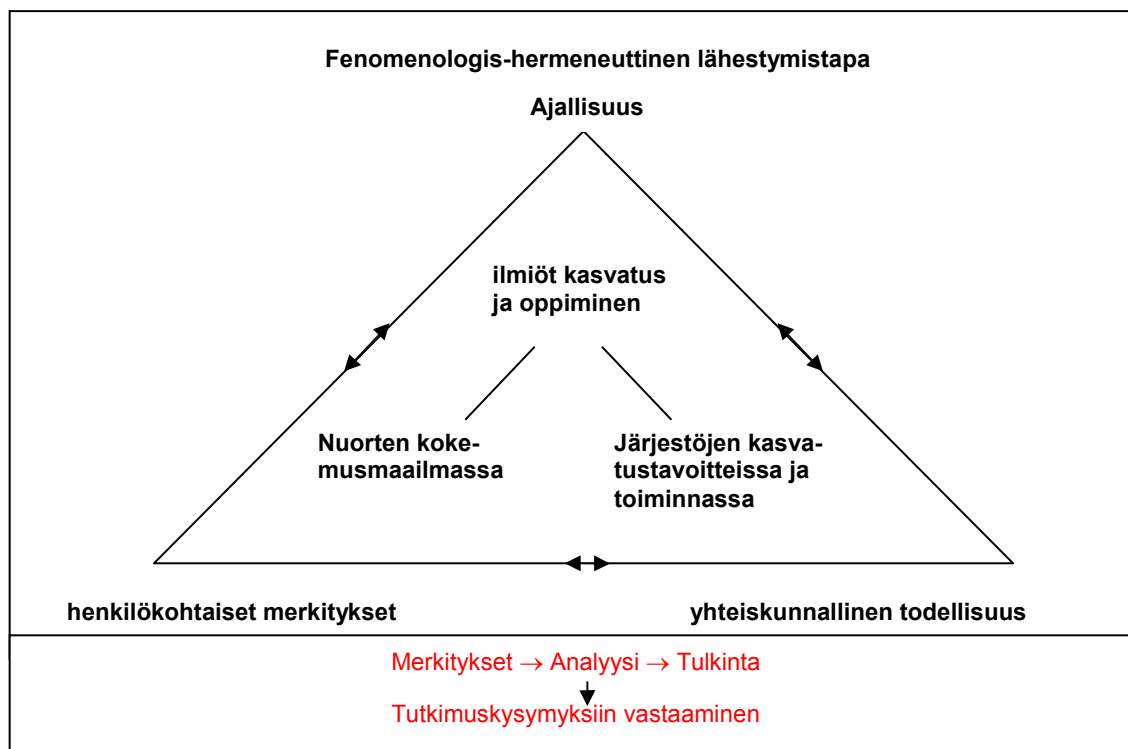
KUVIO 4. Tekstin ja toiminnan merkityksen ymmärtämisen suhde valittavaan tutkimusmetodiin

Oman tutkimuksemme kohteena on juuri *tekstin ja toiminnan* merkityksen ymmärtäminen. Fenomenologisen tarkastelutavan avulla pyrittiin löytämään teemoja niin järjestöjen kasvatuksesta kuin nuorten kirjoitelmista. Näitä olivat järjestöjen kasvatuksessa mm. kasvatuksen päämäärään liittyvät tavoitteet ja ar-

vopohja. Nuorten kirjoitelmien teemoiksi luokiteltiin esim. taitojen oppiminen, kasvun kokemukset ja omassa järjestössä merkittävänä pidetyt asia. Pyrimme tekstiä lukiessa sulkeistamaan esiyymmärryksemme ja odotuksemme aineiston suhteen. Emme kuitenkaan usko, että tutkimustyössä olisi mahdollista pidättäytyä kaikista ennakkokäsityksistä. Omien tulkintojen ei tule kuitenkaan vaikuttaa siihen miten aineistoa käsitellään. Vaikka pyrimmekin aineiston avoimeen tarkasteluun, ohjasi tutkimuskysymyksemme osaltaan sitä, mihin aineiston analysoinnissa kiinnitettiin huomiota. Pelkän aineiston kuvaamisen kautta emme pysty vastaamaan tutkimuskysymyksiin, vaan tulokset vaativat tulkintaa. Hirsjärvi (1998) kirjoittaakin, ettei tutkimus pääty tulosten analysointiin, vaan niitä on selitettävä ja tulkittava. ”Tulkinnalla tarkoitetaan sitä, että tutkija pohtii analyysin tuloksia ja tekee niistä omia johtopäätöksiä.” Merkitysten selkiyttäminen ja pohdinta on osaltaan myös tulkintaa. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 1998, 220 - 221.) Tulkinnan tarve edellyttää myös osaltaan hermeneuttista näkökulmaa tutkimustyössämme.

5.2 Fenomenologis-hermeneuttinen lähestymistapa ja sen soveltaminen

Fenomenologis-hermeneuttisen lähestymistavan perusta rakentui lukemamme tutkimuskirjallisuuden avulla (ks. Varto 1992, Laine 2001, Tuomi & Sarajärvi 2003, Perttula & Latomaa 2005, Vilka 2005). Näiden pohjalta ymmärryksemme hahmottui muodostamamme kuvion 5 mukaisesti. Fenomenologian ja hermeneutiikan tehtävänä on antaa ymmärrykseen tarvittavia apuvälineitä, joita tutkimusaiheemme vaatii. Tutkimustyössämme fenomenologis-hermeneuttinen työskentelyote vei työtämme eteenpäin tutkimuksemme syntyvaiheista raportointivaiheeseen asti.

KUVIO 5. Tutkimuksen fenomenologis-hermeneuttinen lähestymistapa

Partio- ja 4H-järjestöt toimintoineen olivat tutkimuskohteena ja toisaalta muodostivat taustan, jota vasten nuorten kokemuksia ja oppimista peilattiin. Työsämme toimme esille nuorten omista järjestökokemuksistaan nuorten kokemuksen äänen, ne henkilökohtaiset merkitykset, jotka saavat taustan ja tulkintapohjan sitä toimintaympäristöä vasten, jossa ne syntyvät. Mielestämme emme voineet vastata tutkimuskysymykseemme miten järjestötoiminta kasvattaa nuorta, ottamatta myös järjestöjen kasvatusta tutkimuskohteeksi. Vaikka katsoimmekin kasvatusta tietyn näkökulman avulla, ei se mielestämme ole ristiriidassa fenomenologisen lähestymistavan kanssa. Ahlmanin (1993a) ulottuvuudet eivät arvota kasvatusta, vaan pyrkivät kuvaamaan mitkä seikat ovat kasvatukselle ominaisia ja mitkä rajaavat kasvatusta.

Tutkimamme ilmiöt, kasvatus ja oppiminen, ovat aikasidonnaisia. Järjestöjen kohdalla ajallisuus on ymmärrettävä myös historiallisuutena. Molemmilla tutkitavilla järjestöillä on pitkä toimintahistoria, kasvatuskäytännöt ja tavoitteet ovat muotoutuneet pitkän ajan kuluessa. Järjestöt ovat yhteiskunnallisia toimijoita, kasvatustavoitteet ja käytännön toiminta suhteutuu osaksi vallitsevaa yhteis-

kunnallista todellisuutta ja tilannetta, jota aika määrittelee. Nuorten kokemusmaailma koostuu henkilökohtaisista merkityksistä, jotka taas suhteutuvat elettyyn aikaan ja yhteiskunnalliseen todellisuuteen.

Pro gradu -tutkielmamme asettuu tieteenfilosofiselta lähtökohdaltaan fenomenologian ja hermeneutiikan välimaastoon. Pelkistetysti sanoen tutkimme ilmiöitä *kasvatus ja oppiminen* nuorten *kokemusten* kautta. Pyrimme ymmärtämään kokemusten sisältämät merkitykset. Laineen mukaan (2001, 27) fenomenologisen tutkimuksen kohteena ovat *merkitykset*, joiden mukaan *kokemukset* muotoutuvat. Fenomenologisesta näkökulmasta esimerkiksi oppiminen on kokemus josta voidaan tehdä merkitysanalyysi. Analyysin kautta saadaan selville kokemusten erilaiset merkitysaspektit. (Mt. 28.) Esimerkiksi tässä tutkimuksessa nuoret kertovat omista oppimiskokemuksistaan. Analyysin avulla selvitettiin oppimisen merkitystä, millä tavalla nuoret oppivat, mitä he oppivat ja mitä oppiminen heille merkitsee. Oppimisen kokemusta ja kasvatusta voidaan tutkia ja on tutkittu fenomenologisesta ja hermeneuttisesta näkökulmasta (ks. Laine 2001,17; Vaattovaara 2005).

Hermeneutiikka antaa puitteet kokemusten tulkinnalle ja tutkimiselle. Hermeneutiikan kautta pyrimme selvyyteen siitä, millaisista asioista kokemukset kertovat. Pelkkä kokemuksen esille tuominen ei riittänyt vastaamaan tutkimuskysymykseemme. Tarvitsimme hermeneuttista tulkintaa siihen, mistä nuorten ajatukset ja järjestöjen kasvatus kertovat. Emme olleet tutkimassa pelkkiä kokemuksia ilman tutkittavia ilmiöitä, kasvatusta ja oppimista. Tuomen ja Sarajärven (2003, 34 - 35) mukaan hermeneuttista ulottuvuutta tarvitaan tutkimuksessa tulkinnan tarpeen myötä. Hermeneutiikalla voidaan tarkoittaa yleisesti ymmärtämisen ja tulkinnan teoriaa, jossa yritetään etsiä tulkinnalle mahdollisia sääntöjä. Hermeneuttinen ymmärtäminen tarkoittaa ilmiöiden merkityksen oivaltamista. Hermeneuttinen kehä tarkoittaa kehämäisenä etenevää ymmärtämistä. Näin ollen esimerkiksi tekstin osa voidaan ymmärtää vain sen kokonaisuuden avulla mihin se kuuluu.

Fenomenologialla on vahva filosofinen ja epistemologinen perinne sekä laadullisen tutkimuksen kehittymisessä että ihmistieteiden tutkimuksen käytännöissä

(Todres 2005, 104). Laadullinen tutkimus painottaa ihmisen elämismaailmaa merkitysten maailmana. Elämismaailman ilmiöistä mikään ei ole ihmisestä riippumaton, koska merkitykset voivat syntyä vain ihmisen kautta. (Varto 1992, 24). Vilkan (2005) mukaan laadullisella tutkimuksella voidaan saada selville ihmisen merkitykselliseksi kokemia, elämänkulkuun liittyviä tapahtumaketjuja. Fenomenologia pyrkii merkitysten ymmärtämiseen etsimällä ilmiön yleisiä ja toisaalta ainutkertaisia sisältöjä. (Mt. 97.) Omassa työssämme pyrimme selvittämään mitä kasvatusta on ja miten se näyttäytyy nuorten kokemana.

Sekä fenomenologia että hermeneutiikka ovat kiinnostuneita merkitysten selvittämisestä (Kaakkuri-Knuutila 1998, 389). Fenomenologis-hermeneuttisessa tutkimuksessa todellisuus avautuu merkitysten kautta. Merkitysten ymmärtäminen ei ole sisäsyntyistä, vaan niiden lähde on yhteisö, jossa jokainen yksilö kasvaa ja johon hänet kasvatetaan. Tutkimuksessa itsestään selvydet ja koetut asiat tuodaan tietoisuuden ajattelun piiriin. Fenomenologis-hermeneuttisen tutkimuksen tavoitteena on käsitteellistää tutkittava ilmiö eli kokemuksen merkitys. Tutkimuksen tekemisen kannalta keskeisiä käsitteitä ovat *kokemus*, *merkitys* ja *yhteisöllisyys*. (Tuomi & Sarajärvi 2003, 34 - 35.)

Järjestöjen toiminnat sisältävät *yhteisöllisen luonteen*, ne suosivat ryhmätoimintoja ja rakentuvat usein yhteisöjen tapaan. Nuoret välittivät kirjoitelmissaan tulkintoja järjestöjen kasvatustyöstä. Vaikka kokemukset ovat henkilökohtaisia, niitä ei olisi olemassa ilman järjestötoimintaa. Laineen (2001) mukaan fenomenologisen tutkimuksen kohteena on juuri *inhimillisen kokemuksen* tutkiminen. Kaikki ilmiöt merkitsevät yksilölle jotain ja näin kokemus muotoutuu *merkityksen* mukaan. Fenomenologisen tutkimuksen kohteeksi ilmentyvät inhimillisen kokemuksen merkitykset. (Mt. 27.) Järjestöjen toimintoja tarkastamalla saimme ymmärryksen siitä mistä nuorten kokemukset kertovat. Heidegger ja Dilthey korostavatkin tulkinnan kehyksenä ajallisuutta, historiallisuutta, omakohtaista kokemusta ja käytännöllistä elämismaailmaa. Aika, jota vasten tutkimuksemmekin peilautui, on Heideggerin mukaan kaiken olemisen ymmärryksen ja olemista koskevan tulkinnan horisontti. (Perttula & Latomaa 2005, 106.)

Myös fenomenologisen tutkimuksen kohteena on erityisesti *elämismaailma* ja *ihmisen suhde omaan elämistodellisuuteensa*. Kokemuksellisuus ja elämyksellisyys ovat ihmisen maailmasuhteen perusmuoto. Ihmistä voidaan fenomenologian mukaan ymmärtää tuota maailmasuhdetta tutkimalla. Rauhalan mukaan elämismaailma on ainutlaatuinen yksilöllisesti koostunut sekä jäsentynyt dynaaminen, holistinen ja tajunnallinen kokonaisuus. Se koostuu kaikesta siitä, mitä ihminen on kokenut ja miten hän ymmärtää todellisuuden ja oman olemassaolonsa. Kyseessä on tajunnan sisäinen koettu elämismaailma. (Rauhala 1974, 43.) Myös Schutzin (1967, 19, 51) fenomenologisen sosiologian mukaan yksilön *elämismaailma* koostuu merkityksellisistä kokemuksista. Kaikella toiminnalla ja käyttäytymisellä, joka voidaan tunnistaa refleктоivan ajattelun avulla, voidaan katsoa olevan merkitystä. Yksilö refleктоi kokemuksiaan suhteessa aiempaan tietoon ja samalla tarkastelee kokemusta suhteessa omiin merkityskonteksteihinsa. Toisen kokemuksen ymmärtäminen Schutzin mukaan on mahdollista vain huolellisen reflektionin ja toimijan motiivien analysoinnin kautta. Tutkijan on tiedostettava ja hyväksyttävä rajallisuutensa toiseuden ymmärtämisessä, täydellinen ymmärtäminen vaatisi astumista toisen tajunnan ja kokemusmaailman sisään. Toisen subjektiivisia kokemusten merkityksiä tulee käsitellä mahdollisimman objektiivisesti.

Fenomenologian ja hermeneutiikan yhdistämisen ristiriitana pidetään joidenkin tulkintojen mukaan sitä, että hermeneutiikkaan liittyvät esiyymmärrys ja tulkinta, joita fenomenologia ei salli (ks. Vilka 2005, Niskanen 2005). Schutzin mukaan ihmistieteessä tapahtumat, tosiasiat ja havainnot ovat aina jo esitulkittuja. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkittavalla itsellään on niistä jo joku tulkinta. Elämismaailman kokemus on Schutzin mukaan kyseenalaistamaton tutkimuksen perusta. (Raatikainen 2004, 102.) Itse tutkijoina olemme tietoisia omasta esiyymmärryksestämme. Olemme molemmat olleet useita vuosia töissä järjestöissä, joten meillä on oma kokemuksemme kautta muotoutunut näkökulma aihepiiriin. Partiojärjestönä oli ennen tutkimusta meille melko tuntematon, 4H taas tutumpi. Järjestötyön tuntemuksesta huolimatta pyrimme tarkastelemaan järjestöjen kasvatustyötä niin objektiivisesti kuin se tutkimustyössä on mahdollista. Mielestämme ei ole mahdollista ymmärtää ja analysoida nuorten ilmaisujen merkitysyhteyttä

ja sisältöä tuntematta kontekstia ja aihepiiriä millään tavalla kuten edellä mainittiin.

Kaakkuri-Knuutila (1998) tuo myös esille asiayhteyden merkityksen fenomenologisen ja hermeneuttisen ajattelutavan osana. Kontekstualismin mukaan todellisuuden osat määrittyvät vain yhteydessään eli ilmauksen merkitys määrittyy asiayhteyden mukaan. Kontekstuaalisuus liittyy fenomenologiassa ja hermeneutiikassa inhimilliseen merkitysmaailmaan. (Mt. 389 - 390.) Kaakkuri-Knuutila määrittelee myös asiayhteyden luonnetta. Tekstin sisällä olevan ilmauksen luonnollinen asiayhteys on kyseinen tutkittava teksti ja tekstin esiintymistiheys. Merkitykset eivät määriy ainoastaan suhteessa muihin ilmaisuihin, vaan myös tilanteisiin, henkilöihin ja esineisiin, tekstuaalisen yhteyden lisäksi on olemassa myös tilanneyhteys. (Mt. 24 - 25.)

6 JÄRJESTÖT NUORISOKASVATTAJINA

Järjestöt sijoittuvat systeemien ja elämämaailman väliin institutionaaliselle kentälle (ks. kuvio 1) kuten esitimme luvussa sfäärit oppimisympäristöinä. Järjestöt vapaa-ajan organisaatioina ovat moniulotteisessa vuorovaikutussuhteessa ympäröivän yhteiskunnan systeemien sekä yksilöiden kanssa. Järjestöjen toimintaa sekä rajoitetaan että tuetaan valtion toimesta. Lainsäädännöllisin keinoin luodaan järjestötoiminnalle yleisesti hyväksyttävät toimintatavat ja toimintaedellytykset. Valtion taloudellinen tuki ohjataan tarkkojen kriteerien avulla kohdenttavaksi tiettyihin toimintoihin, tiettyjen edellytysten vallitessa. (Parviainen 2007, 75 - 84.) Markkinat vaikuttavat myös järjestöjen toimintaan ehkä enemmän kuin koskaan aiemmin. Monet järjestöt tuottavat nykyisin ostopalveluna sellaisia palveluja, joille on syntynyt kysyntää ja joita esimerkiksi kunnat eivät pysty tarjoamaan. Vapaa-ajan lisääntyessä yksilöillä on enemmän aikaa käytettäväksi harrastamiseen. Järjestöt pyrkivätkin tuottamaan yksilöille sellaisia palveluja, joille on kysyntää. Nuorisojärjestöt kohdentavat oman palvelutuotantonsa lapsille ja nuorille. (Harju 2003, 48.)

Järjestöjen toiminta perustuu suunnitelmalliseen työhön. Strategioiden ja toimintasuunnitelmien avulla kasvatustyölle ja järjestön toiminnalle rakennetaan yhteiset suuntaviivat. Partio ja 4H- järjestöjen strategiat hahmottuvat toimintaympäristöjen muutosten ympärille eli kasvatustoiminnan perustana on kuva nykyisyydestä ja tulevasta ajasta. Järjestöjen kasvatustoimintaa pyritään suuntaamaan ja rakentamaan niiden haasteiden ympärille, jota aika asettaa. Tutkimuksemme tarkasteltiin järjestöjen strategioiden avulla millaisia haasteita, painopistealueita, toimintaperiaatteita ja arvopäämääriä järjestöt itse asettavat oman työnsä pohjaksi. Strategiatyöskentelyn avulla myös suunnataan voimavaroja järjestön toiminnan kannalta keskeisiin toimintoihin.

Partioliikkeen strategia on tehty vuosille 2004 - 2010. Strategiassa tarkastellaan toimintaympäristön muutoksia suhteessa Partioliikkeen vahvuuksiin ja haasteisiin. Strategiassa asetetaan järjestön tärkeimmät tavoitteet ja toimenpiteet tietylle ajanjaksolle. Nyt voimassa oleva 4H:n kolmivuotinen strategia (alkanut vuon-

na 2005) linjaa 4H-nuorisotyötä. Nuorisotyö 2007 – hyvällä harrastuksella huomisen huipulle -strategia määrittelee toiminnan keskeiset suunnat ja toteutustavat. Strategia luo perustan yksityiskohtaisten tavoitteiden ja toteuttamiskeinojen suunnittelulle sekä resurssien suuntaamiselle. Strategian pohjana on analyysi toimintaympäristön muutoksista sekä arvopäämäärien ja toimintaperiaatteiden määrittely. Keskeisten painopistealueiden määrittely strategiakaudelle ohjaa käytännön nuorisotyötä.

6.1 Kasvatus myöhäismodernissa

Partioliike sijoittaa strategiassa oman toimintansa osaksi muutokseen liittyvää aikaa ja ympäristöä. Strategian mukaan kansalaiset elävät jatkuvassa muutoksessa, myös arvot ovat pirstaloituneet niin, että yhteisiä arvoja on yhä vähemmän. Tässä muutoksen maailmassa nuorten nähdään yhä tarttuvan aktiivisesti ja innostuneesti tarjolla oleviin monipuolisiin mahdollisuuksiin. Suomalaisten nuorten nähdään olevan aikaisempaa koulutetumpia ja itsenäisempiä. Maailma on täynnä mahdollisuuksia niille nuorille, jotka pystyvät niihin tarttumaan. Partio tukee omalla toiminnallaan lasten ja nuorten kasvua ja antaa eväitä itsenäiseen ja tasapainoiseen aikuisuuteen. Globalisoitumisen nähdään vauhdittavan rakennemuutosta Suomessa ja selviytyminen edellyttää yhä parempaa osaamista. Partiotöinnässä saatavien taitojen, kokemusten ja osaamisen katsotaan olevan hyödyksi globalisoituneessa Suomessa. (Suomalaisen partioliikkeen strategia 2010, 3.)

Partion strategiassa nostetaan esiin myös haasteita järjestön toiminnalle. Lasten ja nuorten pahoinvointi näkyy myös lippukuntien arjessa ja lippukunnan johtajilla ei aina ole valmiuksia kohdata oireilevia nuoria. Elämän epävarmuuden ja työelämän muutosten nähdään aiheuttavan tilannetta, että partiotöimintaan ei saada riittävästi vapaaehtoisia toimijoita. Nuorten aikuisten ajalle on paljon kilpailijoita, kuten perhe ja vapaa-ajan harrastukset, näin partiotöimintaan käytet-

tävä aika voi vähentyä. Strategiassa nostetaan esille myös demografiset muutokset. Väestön ikääntyminen ja nuorten ikäluokkien pieneneminen luovat partiolle kaksoishaasteen. Partion tulee mukautua aikaisempaa pienempiin ikäluokkiin ja toisaalta pystyä lisäämään partion tarjontaa kaikkialla Suomessa. Väestön keskittyminen kaupunkialueille ja maahanmuuttajien määrän kasvaminen tuovat haasteen partiotoiminnan tarjonnalle. Väkivallan ja terroritekojen uhka taas nostaa esille rauhankasvatuksen tarpeen. Strategiassa mainitaan, että partiokasvatukseen on alusta asti kuulunut yksilökeskeinen rauhankasvatus. (Suomalaisen partioliikkeen strategia 2010, 3-4.)

4H-järjestön toiminnan painopistealueet vuosina 2005 - 2007 ovat *yrittäjyyskasvatus, kansainvälisyys ja monikulttuurisuus sekä vapaaehtoistoiminta*, joka on myös kolmivuotiskauden toimintateema. Strategian mukaan 4H-järjestö on vuosikymmenten aikana osoittanut uudistumiskykyä ja kehittänyt toimintaansa kunkin aikakauden tarpeiden mukaan säilyttäen aina perusarvonsa. Järjestön erityisiä vahvuuksia ovat laaja jäsenistö, yhteiskunnallisesti monipuolinen luottamushenkilöstö, laaja vapaaehtoisten joukko ja yhdistystasolle saakka ulottuva toimihenkilöstö. Elinkeino- ja väestörakenteen muutoksessakin 4H-nuorisotyöllä on vankka asema yhtenä maamme suurimmista nuorisojärjestöistä. (4H-nuorisotyö 2007, 3.)

4H:n toiminta on vuosien saatossa monipuolistunut ja se ulottuu niin maaseudulle, taajamiin kuin kaupunkeihin. Alkutuotannon parissa toimineesta maatalouskerhojärjestöstä on kehittynyt laaja-alainen nuorten elämänhallintaa ja yritteliäisyyttä tukeva järjestö. Strategiassa tuodaan esille myös nuorisotyön toimintaympäristön muuttuminen. Muutokset koskevat nuorten arvoja, toiminta-alueiden väestö- ja ikärakenteita ja taloudellisia tekijöitä. Aiemmin toiminnan rahoitus on perustunut pääosin valtion ja kuntien tukeen, nyt muiden rahoituslähteiden merkitys on tullut yhä suuremmaksi. Paikallistasolla 4H-toiminta on pystynyt mukautumaan muutoksiin varsin hyvin. Muutosprosessille ei kuitenkaan näy loppua, joka edellyttää järjestöltä jatkuvaa oman toiminnan arviointia, tulevaisuuden ennakkointia ja toiminnan mukauttamista. (4H-nuorisotyö 2007, 3.)

Yhteiskunnalliset muutokset heijastuvat myös monella tavalla lasten ja nuorten elämään ja tätä kautta heiltä edellytettäviin taitoihin. Kestävän kehityksen painoarvo yhteiskunnassa lisääntyy ja ekologisen lähestymistavan rinnalle nousee sosiaalinen ja henkinen kehitys. Myös 4H:n strategiassa tuodaan esille kansainvälisyys- ja monikulttuurisuuskasvatuksen merkityksen korostuminen. Nuorilta edellytetään sosiaalisia taitoja ja osaamista toimia käytännössä erilaisten kulttuurien ja organisaatioiden kanssa. Keskeisiksi nousevat paremmat viestintä- ja vuorovaikutustaidot. Nuoret halutaan jatko-opintoihin mahdollisimman nopeasti, samoin toivotaan nykyistä nopeampaa siirtymistä opinnoista työelämään. Nuori tarvitsee riittävät käytännön valmiudet ja tarpeeksi tietoa omista vahvuuksistaan pystyäkseen suunnittelemaan ja rakentamaan elämänsä yhteiskunnan edellyttämällä tavalla. Yhteiskunnan kannalta on tärkeää, että jokainen nuori löytää oman alansa ja on työhaluinen yhteiskuntaa aktiivisesti rakentava kansalainen. 4H-toiminnassa nuoret oppivat yritteliäisyyttä ja työelämävalmiuksia, mikä aktivoi heitä osallistumaan työelämään. (4H-nuorisotyö 2007, 5, 13 -14.)

4H:n strategiassa tuodaan esille syrjäseutujen lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuden heikentymisen uhka. Jäsenistä noin 65 % asuu haja-asutusalueilla. Useilla kylillä ja harvaanasutuilla alueilla 4H-nuorisotyö on ainut järjestäytyneen harrastustoiminnan muoto. Väestö keskittyy asutuskeskuksiin ja samalla yhä useampi lapsi ja nuori asuu ympäristössä, jossa luontaiset mahdollisuudet tutustua eläimiin, luontoon, moniin perinteisiin käytännön- ja kädentaitoihin ovat aiempaa vähäisemmät. Tarvitaan uudenlaisia vaihtoehtoja yhdistää tietoyhteiskunnan tarjoamat mahdollisuudet oman elämän hallinnassa tarvittaviin käytännön taitoihin. Taito- ja taideaineiden osuuden supistuessa perusopetuksessa tarvitaan erilaisia mahdollisuuksia näiden taitojen harjoitteluun kouluajan ulkopuolella. (4H-Nuorisotyö 2007, 4 ja <http://www.4h.fi>.)

Myös 4H:n strategiassa tuodaan esille huoli lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamisesta ja syrjäytymisen ennaltaehkäisystä. Ennaltaehkäisevän nuorisotyön merkitys kasvaa. Suuri osa lapsista ja nuorista voi hyvin, vaikka oirehtivien lasten määrä on huolestuttavasti lisääntynyt. Lapset ja nuoret tarvitsevat turvallista

ja tasapainoista kasvuympäristöä. Turvallisen arjen takaaminen jokaiselle lapselle ja nuorelle haastaa niin järjestöjä kuin koko yhteiskuntaa. Kasvuun kuuluu riittävä määrä vakaita aikuiskontakteja, jolloin vanhemmuuden rinnalle tarvitaan myös muuta aikuisuutta. (4H-nuorisotyö 2007, 4.)

Molemmissa järjestöissä nähdään haasteiksi toiminnan kannalta väestörakenteen muutokset, arvojen pirstaloituminen ja globalisaatio. Järjestöt haluavat olla vastavoimana yhteiskunnassa esiintyvälle lieveilmiöille, esimerkiksi lasten ja nuorten hyvinvoinnin heikkenemiselle tai arvojen muutoksille. Harjun (2003) mukaan kansalaisjärjestöt ovatkin toimineet usein Suomessa yhteiskunnallisena omanatuntona. Toiminnan tarpeisiin ja uusiin yhteiskunnallisiin ongelmiin ovat nimenomaan järjestöt reagoineet ensimmäisenä. Monesti kansalaissektorin aloittama toiminta on siirtynyt ajan myötä kunnille ja osaksi julkisia palveluja, esimerkiksi lasten iltapäivätoiminta. (Mt. 48.) Järjestöt toteuttavat omaa kasvatustehtäväänsä toimintansa kautta. Järjestössä opittavien perustaitojen lisäksi nuoret oppivat sosiaalisia taitoja ja toisten ihmisten kohtaamista. Molempien järjestöjen mukaan järjestötoiminta tarjoaa globaalissa ja kansainvälisessä maailmassa tarvittavia tieto-taitoja, joiden avulla nuoret kiinnittyvät yhteiskuntaan ja työelämään. Harju (2003) lisää, ettei formaalin koulutuksen kautta ole mahdollista saavuttaa tarvittavia kompetensseja, tietoja ja taitoja. Yksilö voi saavuttaa elämässä tarvittavaa todellista osaamista kansalaisoppimisen kautta. Tämä onkin tärkeää, sillä yksilöt joutuvat elämään, toimimaan ja työskentelemään entistä haastavammissa toimintaympäristöissä. (Mt. 56.)

6.2 Kasvatuksen kohteena lapset ja nuoret

Partiolaisten toiminnassa korostetaan jatkuvuutta. Partiolaisuus on jatkuva oppimisprosessi ja partio-ohjelmaan kuuluu tehtävien monipuolistuminen ja syvennyminen iän myötä. Partio-ohjelmaan kuuluu kolme ikäkautta: sudenpennut, vartiolaiset ja vaeltajat. Sudenpentuikä alkaa seitsemänvuotiaana ja he toimivat

laumoissa laumanjohtajan ohjaamina, laumanjohtaja on yleensä vähintään 16-vuotias. (Laumanjohtajan käsikirja 2004, 24.) Sudenpentutoiminnan tavoitteena mainitaan, kuten partiotoiminnan yleensäkin, auttaa ihmistä kasvamaan, kehittymään ja elämään tasapainossa oman itsensä, toisten ihmisten ja elinympäristönsä kanssa. Sudenpentujen tehtävät syvenevät ja monipuolistuvat iän karttuessa. Sudenpennut siirtyvät vartiolaisiksi noin 10 - 11-vuoden ikäisinä riippuen lippukunnan kulttuurista ja sudenpennuista. Sudenpentutoiminta perustuu leikkeihin ja tarinoihin, sudenpennut opettelevat ryhmätyötaitoja. Sudenpennuilla ja vartiolaisilla on molemmilla omat ohjelmat, jotka sisältävät ikätasoon soveltuvia tehtäviä. Vartioaika kestää neljä-viisi vuotta ja vartiolaisuudesta siirrytään vaeltajatoimintaan. Vartiolaisuuteen kuuluu vastuun kasvaminen ja vartiolaisilta odotetaan enemmän omatoimisuutta, pärjäämistä ja uusien taitojen omaksumista. Osa vaeltajaikäisistä osallistuu ainoastaan vaellustoimintaan, useimmat taas ovat lisäksi mukana muissa johtotehtävissä, kuten lauman tai vartion johtajana. (Mt. 60-62.)

4H:n kasvatuksen kohderyhmänä ovat 6 - 28-vuotiaat lapset ja nuoret. Kerhotoimintaa tarjotaan pääosin alakouluikäisille lapsille. 4H:n ydintoimintoihin ovat aina kuuluneet kerhot ja suurin osa jäsenistä osallistuu juuri kerhotoimintaan. 4H-järjestössä ei ole tarkkarajaista ikäkausijakoa. Käytännössä toimintaa suunnataan kuitenkin eri ikäryhmille eri tavalla, esimerkiksi varttuneemmille nuorille on omia ryhmätoimintoja, klubeja ja tiimejä. Hyvin usein osa kerhoihin osallistuvista nuorista siirtyy iän karttuessa koulutuksen käytyään ohjaustehtäviin. 4H:n toiminta on rakentunut toimintateemojen ja erilaisten yrittäjyyskasvatusmuotojen ympärille, joita tarjotaan eri ikäryhmille erilaisessa muodossa. Näistä esimerkkeinä voi mainita TOP-yrittäjyyskasvatusmallin (TOP-lyhenne tulee sanoista tekemällä oppii parhaiten), erilaiset kurssit, kilpailut, leirit ja tapahtumat, kansainvälisyystoiminnan sekä nuorten työllistämisen. Järjestön kasvatukseen kuuluu jatkuvuus, joka ilmenee mm. 4H:n yrittäjyyskasvatusjärjestelmässä tasolta toiselle etenevänä tehtäväkokonaisuutena. (4H-nuorisotyö 2007, 8; [http://www.4h.fi/4h-jarjesto/toiminnan_painopisteet/kerhot.](http://www.4h.fi/4h-jarjesto/toiminnan_painopisteet/kerhot))

4H-nuorisotyö tukee lasten ja nuorten elämänhallinnan tasapainoista kehitystä. Kannustaminen yritteliäisyyteen, yhteistyöhön, luonnon- ja ympäristön arvojen

korostaminen, käden- ja arjen taitojen hallinnan edesauttaminen sekä kansainvälisyys ja eri kulttuurien ymmärtämisen oppiminen ovat keskeisiä. 4H-nuorisotyön tärkeä toimintaperiaate on edellä mainittu ”*Learning by doing eli tekemällä oppiminen.*” Ominaista on myös toiminnan monipuolisuus, joka mahdollistaa paikallisten olosuhteiden huomioon ottamisen. 4H-toiminnassa korostuu lasten ja nuorten kasvattaminen omatoimisuuteen ja yritteliäisyyteen. (4H-nuorisotyö 2007, 3, 8.)

Monipuolinen 4H-harrastus antaa nuorelle hyvät eväät elämään. 4H:ssa sisäistetään taitoja, tietoja ja asenteita, joita hyödynnetään tulevassa työelämässä ja yritystoiminnassa. 4H-harrastus on kannustamista, innostamista, mahdollisuuksien luomista ja omatoimisuuden tukemista. Toiminnassa opetellaan myös vaikuttamista, vastuunkantamista ja yhteistoimintaa. Luovuuden ja rohkeuden edistäminen ovat myös tärkeitä toiminnallisia tavoitteita. (Suomen 4H-liitto. Vuosikertomus 2005, 3.)

6.3 Päämäärät - arvot, ihanteet

Partiotoiminnan peruskirjan mukaan ” *Partiointi on toimintaa, jossa nuorilla on mahdollisuus kukin yksilöllisten ominaisuuksiensa rajoissa kasvaa persoonallisuudeltaan tasapainoisiksi, terveiksi, vastuuntuntoisiksi ja itsenäisesti ajatteleviksi yhteiskunnan jäseniksi.*” Partiotoimintaan liittyy vahvasti partioihanteiden esiin nostaminen. Kuten edellä mainittiin partioihanteet ja partiolupaus ovat strategian mukaan partiotoiminnan toimintatapoja. (Suomalaisen partioliikkeen strategia 2010, 14.)

”*4H-järjestön päämäärä on olla valtakunnallisesti toimiva nykyaikainen lasten ja nuorten elämänhallintaa ja yritteliäisyyttä tukeva kansalaisjärjestö sekä johtava nuorisopalvelujen tuottaja.*” Järjestön ydintehtävä on tukea lasten ja nuorten tasapainoista kehitystä ja kasvamista vastuuseen edistämällä nuorten omatoi-

misuutta, yritteliäisyyttä ja arjen taitoja. Keskeistä on myös kansainvälisyyden edistäminen ja luonnon sekä ympäristön kunnioitus. 4H-järjestön toimintaperiaatteita ovat lasten ja nuorten tarpeista lähteminen, suunnitelmallisuus, tavoitteellisuus ja tehokkuus. Avoin keskustelu ja yhteistyö ovat olennaisia toiminnan sisältöjen ja jatkuvan kehittämisen kannalta. Tavoitetaan pääseminen edellyttää myös henkilöstön ja vapaaehtoisten tukemista ja tehtävissä kehittymistä. Tärkeitä toimintaperiaatteita ovat myös sitoutumattomuus ja tasapuolisuus. (4H-nuorisotyö 2007, 7.)

<p>Partiolaisen ihanteena on:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kehittää itseään ihmisenä ▪ kunnioittaa toista ihmistä ▪ auttaa ja palvella muita ▪ tuntea vastuunsa ja velvollisuutensa ▪ rakastaa ja suojella luontoa ▪ olla uskollinen ja luotettava ▪ rakentaa ystävyyttä yli rajojen ▪ etsiä elämän totuutta <p>Partiolupaus:</p> <p>Tahdon rakastaa Jumalaani ja lähimmäistäni isänmaatani ja ihmiskuntaa toteuttaen elämässäni partioihanteita.</p>	<p>Partiointi edistää:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ myönteistä asennetta uskontoon ▪ uskollisuutta omaa maata kohtaan ▪ kansainvälistä yhteisymmärrystä ▪ palvelemista ▪ toisen vakaumuksen kunnioittamista ▪ vastuuta itsestä ja elinympäristöstä ▪ yhteiskunnallista aktiivisuutta ▪ terveitä elämäntapoja ▪ luovuutta
<p>4H-työn arvoja ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rehellisyys ▪ oikeudenmukaisuus ▪ yritteliäisyys ▪ ahkeruus ▪ yhteistyö ▪ välittäminen ▪ suvaitsevaisuus 	<p>4H tulee sanoista:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ head - harkinta ▪ hands - harjaannus ▪ hearth - hyvyys ▪ health - hyvinvointi

KUVIO 6. Järjestöjen arvot ja ihanteet (Suomalaisen partioliikkeen strategia 2010, 14-15, 4H-Nuorisotyö 2007, 6)

Molempien järjestöjen ihanteet ja arvot ovat varsin traditionaalisia, modernin ajan arvoja. Ne kertovat osittain ajasta ja tarpeesta johon järjestöt ovat perustettu. Partion ihanteet ovat kaksijakoisia, toisaalta ne ovat individualistisia, yksilöön kohdentuvia ja toisaalta taas ne ohjaavat yksilön toimintaa. Molemmat järjestöt kasvattavat sekä yksilöä että yhteiskunnan jäsentä. Näin ollen arvot ja ihanteet ovat mukana sekä kasvatusprosessissa että tuotoksessa. Partion ja 4H:n arvot edustavat perinteisiä suomalaisen yhteiskunnan arvoja; työn, yrittämisen, rehellisyyden, luotettavuuden, auttamisen ja toisen kunnioittamisen arvostamista.

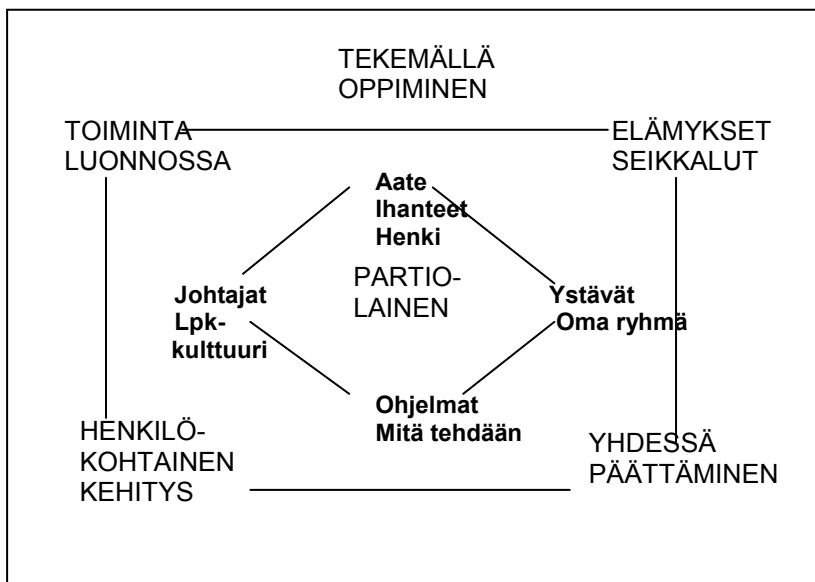
Partiossa korostuu lisäksi uskonnollisuus ja isänmaallisuus. Partion partio-ohjelmassa näkyy oleellisena osana aatteellisuus. Partiolaisen tulisi oppia ja omaksua partioihanteet osaksi omaa arvomaailmaa. 4H-toiminnassa aatteellisuus ei korostu yhtä selkeästi. Kasvatustoiminnalla on arvopohja, mutta aatteellisuus ei erityisesti korostu.

Molempien järjestöjen arvopohjassa ja ihanteissa on humaani korostus. Päämääränä on kasvattaa yksilöitä, jotka ottavat omassa toiminnassa muut huomioon, ovat yhteistyökykyisiä, auttavat ja kunnioittavat muita ihmisiä. Auttaminen ja muiden huomioiminen ovatkin Yeungin (2002) mukaan viimeisien arvotutkimusten mukaan suomalaisten vahvimpia perusarvoja. Huolehtimista ja inhimillisyyttä pitivät tärkeimpinä arvoinaan kaksi kolmasosaa kansalaisista. (Mt. 65.) Pulkkinen (2002) mainitsee moniarvoisuuden ja arvojen pirstaloitumisen lisääntyvän suomalaisessa yhteiskunnassa. Vastakkain ovat pehmeät immateriaaliset arvot ja kovat materiaaliset arvot. (Mt. 168.) Harjun (2003) mukaan privatisoituneessa yhteiskunnassa eletään enenevässä määrin merkitysten ja elämysten maailmassa. Kaikkea aikaa ei tarvitse käyttää perustarpeiden tyydyttämiseen vaan voimavaroja voidaan suunnata viihteeseen, elämyksiin ja identiteettityöhön. Nautintoa ilmentävät hedonistiset arvot ja elämänvoimaa ilmentävät vitaaliset arvot ovat nousseet rationaalisten arvojen rinnalle. (Mt. 157.) Suurpään mukaan nuoret saattavat osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan mieluummin yksilöllisillä elämänvalinnoilla kuin toimimalla perinteisissä liikkeissä tai järjestöissä. Kuitenkin niiden avulla muokataan myös yksilöllistä identiteettiä, joten yhteisöjen tärkeyttä ei voi kiistää. (Yeung & Grönlund 2005, 173.)

6.4 Menetelmät

Partio-ohjelma on partiotoiminnan perusta. Peruskirjan mukaan partioinnin toimintatapoja ja -keinoja ovat partioihanteet ja -lupaus, vartiojärjestelmä, asteittain etenevä ohjelma, eriasteisiin johtajatehtäviin kouluttaminen, ryhmätyö, te-

tekemällä oppiminen, leikki ja toiminnallisuus sekä toiminta luonnossa. (Suomalaisen partioliikkeen strategia 2010, 14.) Partio-ohjelmavihkon mukaan partio-ohjelmalla tarkoitetaan kahta asiaa: suorituskirjassa kuvattua suoritusohjelmaa vaiheineen, luokkineen, hankkeineen ja toisaalta partio-ohjelmalla tarkoitetaan kaikkea sitä mitä lapset ja nuoret tekevät partiossa, *miten* he sen tekevät ja *miksi*. Partio-ohjelmaan kuuluu menetelmien ja tavoitteiden lisäksi myös partio-aatteet ja ihanteet. Ohjelmavihkon mukaan *partiomenetelmä on kasvatukseen kokonaisuus, joka tekee partiosta partion*. Partiomenetelmän viisi ominaispiirrettä ovat *tekemällä oppiminen, toiminta luonnossa, elämykset ja seikkailut, henkilökohtainen kehitys sekä yhdessä päättäminen*. (Partio-ohjelma, 8 - 9.)

KUVIO 7. Partio-ohjelma (Partio-ohjelma, 13)

Partio-ohjelman avulla pyritään partiotoiminnan tavoitteeseen eli ” *Partiotoiminnan tarkoituksena on antaa nuorelle mahdollisuus kasvaa tasapainoiseksi, terveeksi, vastuuntuntoiseksi ja itsenäisesti ajattelevaksi yhteiskunnan jäseneksi*”. Partiossa on nousujohteinen ohjelma, jonka tehtävät monipuolistuvat ja syvenyvät iän myötä. Nousujohteisuuden käsitteellä tarkoitetaan myös henkilökohtaista kehitystä, joka partiossa on sekä tavoite että menetelmä. Partiolaisuus kuvataan jatkuvaksi oppimisprosessiksi. (Partio-ohjelma, 13.)

Sudenpentujen ja vartiolaisten ohjelma on kirjoitettu suoritusluetteloksi ja taitomerkeiksi. Vaeltajatoiminnan sisältö on projektipainotteista ja vaeltajaohjelma

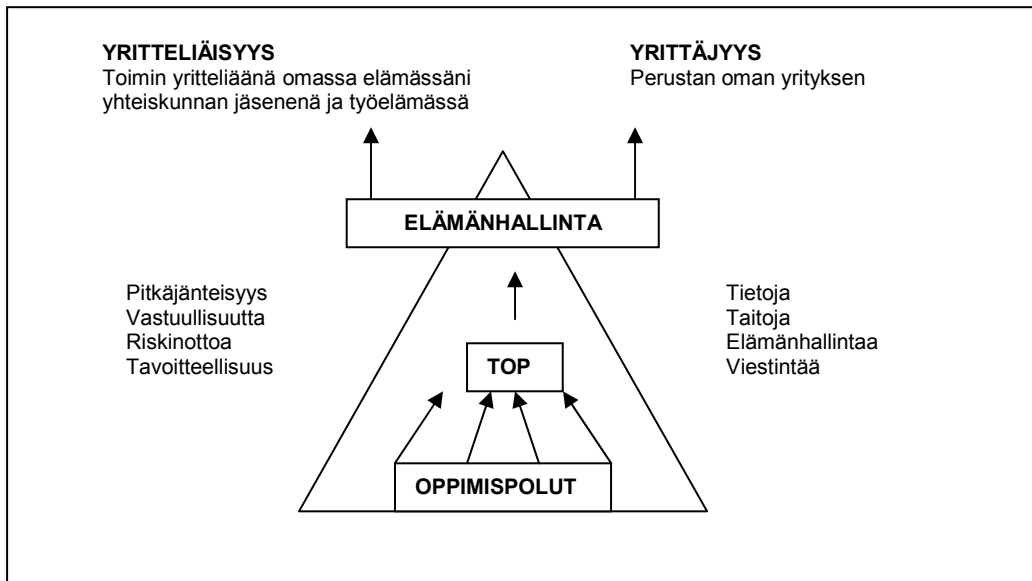
perustuu ryhmän omaan tavoitteelliseen toimintaan, johon kuuluu partio-ohjelman mukaan koulutuksellisuus, kaverit ja verkostoituminen. Vaeltajaohjelman perusajatuksena on, että vaeltajat tekevät ja kehittävät sitä itse, asettaen itse tavoitteet omalle toiminnalleen. Vaeltajien kanssa toimivat *hankeohjaaja* ja lippukunnan vaeltajatoiminnasta vastaava *valtermanni*. Vaeltajatoimintaa tukevat Vaeltajan kortti, Vaeltajan toimintakansio ja JOIN vaeltajien toimintaverkosto internetissä. (Partio-ohjelma, 10 - 12.)

Sudenpentujen seikkailuohjelma (liite 2) kostuu viidestä eri vaiheesta sekä taitomerkeistä. Ohjelma on saanut nimensä suorituksia kehystävistä seikkailutari-noista. Sudenpentulaumaa johtaa yli 15-vuotias laumanjohtaja. Lippukunnissa voi toimia sudenpentujohtajien oma foorumi laumanjohtajaneuvosto (ljn), sitä johtaa lippukunnassa sudenpentutoimintaa koordinoiva *akela*. Vartio-ohjelma on rakennettu niin, että pieni ryhmä tyttöjä tai poikia, vartio, pystyy toimimaan keskenään. Vartiota johtaa *vartionjohtaja*, *vertaisjohtaja*, joka on 0 - 4 vuotta vartiolaisia vanhempi. Vartio-ohjelmassa on kolme luokkaa, jotka suoritetaan järjestyksessä 3., 2. ja 1. Kunkin luokan jälkeen on riihitys, tilaisuus, jossa kerrataan ja harjoitellaan opittuja asioita. Partiolippukunnat järjestävät riihityksen haluumallaan tavalla. (Partio-ohjelma, 10 -11.)

Tarkastelemme 4H-järjestön yrittäjyyskasvatusta ja sen yhtä välinettä, tehtäväpankkia (TOP-tehtävät). Ajan mukaisesti tehtävät ovat löydettävissä internetistä, mutta tekeminen ja oppiminen tapahtuvat 4H-ideologian mukaisesti aina käytännössä. Yksittäiset tehtävät on jaettu eri aihealueiden alle. Tehtäviä valitaan oman kiinnostuksen mukaan metsään ja luontoon, kädentaitoihin, puutarhaan ja viherympäristöön, kotiin ja keittiöön, eläimiin, viestintään ja vuorovaikutukseen, teknologiaan tai kansainvälisyyteen liittyvistä aiheista. Kukin teema on jaettu A, B ja C- tasoille tehtävän vaikeusasteen mukaan. Oppimispolku-ajatus tarjoaa mahdollisuuden edetä tärkeinä pitämissään aiheissa helpoista vaativampiin tehtäviin ja aina yritys- ja työpalvelutehtäviin asti. Näin uudet tiedot ja taidot linkittyvät saumattomasti aiempiin kokemuksiin. (http://www.4h.fi/4h-jarjesto/toiminnanpainopisteet/yrittajyyskasvatus/top_in_pedagogiikka.)

Kasvu yritteliäisyyteen ja yrittäjyyteen voi alkaa jo 6-vuotiaana. Helpoimpien TOP-tehtävien kautta harjoitellaan elämässä tarvittavia perustaitoja ja opetellaan muodostamaan ja ymmärtämään niihin liittyviä käsitteitä. Samalla opitaan omassa elämännhallinnassa tarvittavia yritteliään ihmisen perustaitoja: työn arvostusta, suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta, luovuutta ja rohkeutta sekä yhteistyötaitoja ja sosiaalisuutta. Iän ja taitojen karttuessa siirrytään vaativampiin tehtäviin, joissa korostuvat hankittujen taitojen soveltaminen, oma ideointi, tiedonhankinta ja organisointi. Vaativissa tehtävissä mukaan tulee näkökulma yrittäjyyteen. (http://www.4h.fi/4h-jarjesto/toiminnanpainopisteet/yrittajyyskasvatus/top_in_pedagogiikka.)

Tekemällä oppimisen käytännönläheisen pedagogiikan teoria on lähtöisin yhdysvaltalaisen filosofin, kasvatusteoreetikko John Deweyn (1859-1942) "learning by doing"-ajatuksesta. Kyseinen teoria on 4H-järjestön kasvatusajattelun perusta. Deweyn kasvatusajattelussa korostuu tekemällä oppiminen, jossa uuden oppiminen perustuu aikaisemmin koettuun ja opittuun. TOP-yrittäjyyskasvatukseen liittyy myös Kolbin (1984) tunnettu kokemuksellisen oppimisen malli. TOP-oppimisprosessia voidaan pitää onnistuneena, jos siinä käydään läpi Kolbin kehän kaikki neljä eri vaihetta: toiminta, arviointi, johtopäätökset sekä uuden kokeilun suunnittelu ja toteutus. Muita järjestelmän lähtökoh-
tia ovat olleet humanistinen ihmiskäsitys ja konstruktivistinen oppimiskäsitys. (http://www.4h.fi/4h-jarjesto/toiminnanpainopisteet/yrittajyyskasvatus/top_in_pedagogiikka.)

KUVIO 8. TOP-polku yritteliääseen elämään
(http://www.4h.fi/4h-jarjesto/toiminnanpainopisteet/yrittajyykskasvatus/top_in_pedagogiikka.)

TOP-yrittäjyyskasvatuksessa oppiminen on prosessi, jossa tekemällä oppimisen ja omakohtaisten kokemusten pohjalta tehdään havaintoja ja muodostetaan uusia käsitteitä. 4H:n yrittäjyyskasvatuksen perusidea on yhdistää oman elämän hallinnassa tarvittavat käytännön taidot sekä yritteliäisyyteen ja yrittäjyyteen kasvamisen mahdollisuudet. Tarkoituksena on tukea nuorten kasvua yritteliääksi ja aktiiviseksi, työelämässä pärjääväksi ihmiseksi, jolla on tarvittaessa valmiuksia myös oman yritystoiminnan käynnistämiseen ja ylläpitämiseen. (http://www.4h.fi/4h-jarjesto/toiminnanpainopisteet/yrittajyykskasvatus/top_in_pedagogiikka.)

Molempien järjestöjen kasvatuksessa korostuu tekemällä oppiminen. Kokeilemisen, yrittämisen ja erehtymisen kautta pyritään rakentamaan oppimisen kokemuksia. Partiossa tekemällä oppiminen rakentuu pääosin ryhmätoimintojen ympärille, 4H:ssa tekemällä oppimisessa on enemmän yksilökeskeinen painotus. Lapset ja nuoret tekevät osan erilaisista tehtävistä omatoimisesti, osa taas toteutetaan ryhmissä kerhossa. Luonto on keskeinen oppimisympäristö molemmille järjestöille. Partiossa luonto on ryhmätoimintojen tapahtumapaikkana, metsään mennään ja siellä opetellaan vaikkapa erätaitoja ja luonnon tuntemusta. 4H:ssa taas luonnolla on myös funktionaalinen merkitys, luontoa voidaan hyödyntää monin tavoin unohtamatta kestävän kehityksen periaatteita.

6.5 Koulutustoiminta

Partioneuvoston hyväksymien koulutusjärjestelmän tavoitteiden mukaan partio-koulutuksen tehtävänä on tukea sekä partio-ohjelmaa että samalla olla osa partion kasvatustoimintaa. Koulutuksen avulla tuetaan kaikenikäisten partiolaisten kasvua ja edistetään partiotoiminnan päämäärän saavuttamista. Partiokoulutuksen päämääränä on antaa johtaja- tai kouluttajatehtävissä toimiville heidän tarvitsemiaan valmiuksia. Partiokoulutus tarkoittaa Suomen Partiolaisten koulutusjärjestelmässä johtaja- kouluttaja- ja taitokoulutusta. Koulutusjärjestelmä määrittelee keskusjärjestön, piirien ja lippukuntien koulutuksen rakenteen ja tehtävän- jaon niiden välillä, koulutuskokonaisuudet tavoitteineen ja koulutuksen kehitys-, seuranta- ja arviointimenetelmät. Partiokoulutus pohjautuu nousujohteiseen koulutusjärjestelmään ja koulutuskokonaisuudelle asetettuihin tavoitteisiin. Koulutus rakentuu aiemman pohjalle ja päällekkäisyyksiä vältetään. (Koulutusjärjestelmä 2004, 3 - 5.)

Koulutusjärjestelmän päätavoitteena on taata partiotoiminnan jatkuvuus ja laadun kehittyminen korostamalla koulutuksessa niitä arvoja, asenteita, tietoja ja taitoja, joita toiminnassa tarvitaan. Päätavoite on jaettu viiteen osatavoitteeseen: 1) *Lippukunnissa on osaavat, koulutetut ja partiopestin tehneet johtajat.* Johtajat koulutautuvat ja jokainen johtaja kantaa vastuun taitojensa ylläpitämisestä. Partiopestin tekemällä johtaja saa tukea toimintaansa ja lippukunta saa tehtävään sitoutuneen ja motivoituneen johtajan. 2) *Partiolaisella on tiedot ja taidot tehtävässään.* Johtajat ja kouluttajat saavat valmiuksia toimia niin, että eri-ikäiset partiolaiset oppivat mielekkäitä ja hyödyllisiä tietoja ja taitoja ikäkaudelleen sopivalla tavalla. 3) *Partiokoulutuksessa toteutuu partiomenetelmä.* Partiomenetelmän ominaispiirteitä (seikkailu ja elämykset, tekemällä oppiminen, yhdessä päättäminen, toiminta luonnossa, henkilökohtainen kehitys) käytetään partiokoulutuksessa järkevästi kuhunkin koulutuskokonaisuuteen soveltaen. 4) *Partiokoulutus tukee yksilöllisyyttä ja tavoitteellista toimintaa.* Koulutuksen tulee vastata jokaisen partiolaisen tarpeisiin antamalla mahdollisuus yksilöllisen polun rakentamiseen. Tavoitteiden asettaminen ja itsearviointi ovat tärkeä osa partiokoulutusta. 5) *Partiopiirit ovat koulutuksen kehittämisen keskuksia.* Suomalaisel-

le partiokoulutukselle on asetettu yhteiset kansalliset ja Partiotyttöjen Maailmanliiton (WAGGGS) ja Partiopoikien Maailmanjärjestön (WOSM) hyväksymät tavoitteet. Piirit pyrkivät tavoitteisiin omista lähtökohdistaan ja alueensa erityistarpeen mukaan. Keskusjärjestö koordinoi koulutuksen kehittämistä ja tukee piirejä. (Koulutusjärjestelmä, 4 - 5.)

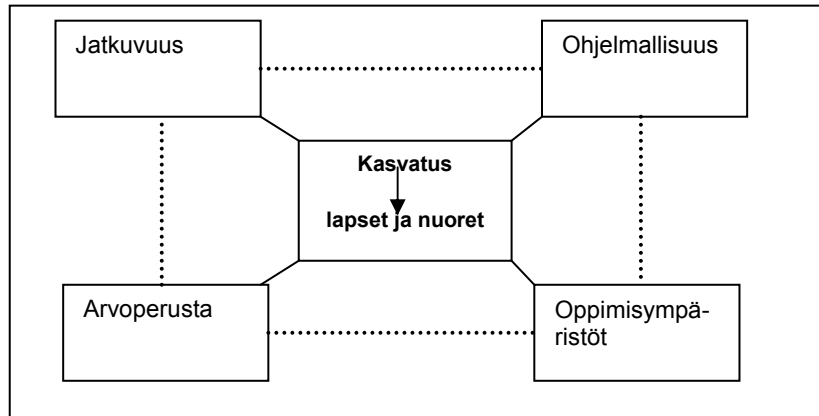
4H:n koulutustoiminta liittyy selkeästi toiminnan painopistealueisiin. Omia koulutuskokonaisuuksia järjestetään yrittäjyyskasvatuksesta, kerhonojasta, ympäristön hoidosta (pihataitajat), lemmikkien hoidosta (dogsitter ja hevostaitaja), taimikonhoidosta, kansainvälisyydestä, senioripalvelusta ja leirin ohjauksesta. Jokainen aihepiiri muodostaa oman koulutuskokonaisuutensa materiaaleineen ja koulutussisällöineen. Koulutuksia järjestävät 4H-toimihenkilöt ja kouluttajina toimivat eri alojen asiantuntijat. Koulutustoiminta liittyy kiinteästi yrittäjyys- ja työkasvatukseen. Koulutusten ja kurssien kautta nuorille tarjoutuu myös työtilaisuuksia ja toiminnan paikkoja, joista nuori saa korvausta tai (http://www.4h.fi/nuorten_sivut/koulutukset_ja_kurssit.)

6.6 Järjestöjen kasvatuksen yhteenvetoa

Järjestöjen kasvatukseen liittyy *ohjelmallisuus* (kuviokuva 9). Ohjelmallisuudella tarkoitetaan järjestöille ominainen omaa menetelmää, kasvatustavoitteen asetteluineen ja pedagogisine elementteineen. Toimiakseen valtakunnallisesti järjestöt tarvitsevat yhteisiä linjauksia kasvatustoiminnasta, sen päämäärästä ja käytännön toteutuksesta. Järjestöjen kasvatustoimintaa luonnehtii myös *jatkuvuus*.

Kasvatus pohjautuu näissä järjestöissä pitkään traditioon. Pitkän historian ansiosta toiminta on tunnettua ja useimmat toimintamuodot ovat vakiintuneita. Jatkuvuus on kasvatustoiminnan ehto ja se edellyttää myös resurssien oikeaa suuntaamista, jotta järjestöjen tulevaisuus olisi turvattu. Järjestöt pyrkivät luomaan jatkuvuutta erilaisten toimintojen ja progressiivisen pedagogiikan avulla.

Lapset ja nuoret voivat kasvaa pitkäkestoisessa järjestötoiminnassa, joka tarjoaa heille riittävästi haasteita ja mahdollisuuksia.

KUVIO 9. Järjestöjen kasvatuksen elementit

Molemmilla järjestöillä aate ja arvot tulevat järjestön omissa materiaaleissa vahvasti esiin. Olennaista on niiden sisältö ja sanoma, innostavatko ne toimimaan ajassamme ja antavatko ne suunnan käytännön toiminnalle? Harjun (2003) mukaan kansalaistoiminnassa tarvitaan aatetta ja arvoja toiminnan taustalle, on vaikea toimia pitkäjänteisesti ja tuloksellisesti ilman kantavaa perusajatusta. Työn perustalle tarvitaan toimintaa ohjaavia majakoita ja varmuutta antavia ankureita. Jäsenmäärältään suuri järjestö ei pysy kasassa, jos organisaatio ei pidä yllä riittävää kiinteyttä. Toisaalta organisaation tulisi tarjota väljyyttä, mahdollisuuden itseohjautuvuuteen ja tilaisuuksia luovuuteen. Tässä piilee yksi järjestötoiminnan paradoksi. (Mt. 172 - 173.)

Järjestöjen tämän hetken tärkeimpiä haasteita tarkasteltaessa Harju (2003) painottaa selvää näkemystä tulevasta suunnasta. Huolellinen toimintaympäristön analyysi ja kirkas visio ovat ensiarvoisen tärkeitä. Selvä suunta antaa mahdollisuuden laatia johdonmukaiset strategiat, joiden tulee pohjata yhteisesti hyväksytyyn aatteelliseen näkemykseen ja käytettävissä oleviin resursseihin ja kehitettävissä oleviin työkaluihin. Menestyksellistä käytännön toimintaa on helppo työstää suuntaa antavan työn pohjalta. (Harju 2003, 140.)

7 JÄRJESTÖTOIMINTA NUORTEN KOKEMANA

Tutkimusraportin tässä osuudessa tarkastellaan järjestötoimintaa nuorten kokemana. Nuorten kirjoittamia tarinoita tulkitaan fenomenologis-hermeneuttisen lähestymistavan mukaisesti kokonaisuutena. Jokaisella kirjoittajalla on oma järjestöhistoriansa, kirjoitelmien analysoinnin kautta luomme yksittäisistä tarinoista yleistä kokemisen tapaa. Tutkimuskysymysten kannalta oleellisten merkityskokonaisuuksien ryhmittelyn kautta muodostimme kokonaiskuvan nuorten kokemuksista järjestötoiminnasta. Tutkimuksen raportointiosuudessa tuomme esille mitä nuoret oppivat järjestötoiminnassa, miten oppiminen tapahtuu ja mikä on oppimisympäristöjen merkitys oppimiselle.

Kirjoitelmat ovat henkilökohtaisia kertomuksia, joissa omiin kokemuksiin liittyy vahvasti järjestö, jossa toimitaan. Lähes kaikilla kirjoittajilla on todella pitkä kokemus omasta järjestötoiminnastaan, he ovat olleet partiossa tai 4H:ssa mukana 6 - 16 vuotta. Suurin osa kirjoittajista on ollut mukana ensimmäisestä luokasta asti aina kirjoitushetkeen, eli koko lapsuus- ja nuoruusikänsä. Heille järjestöaika kokonaisuudessaan on ollut kasvattavaa aikaa. Joidenkin nuorten oli vaikea mainita yksittäisiä merkityksellisiä hetkiä tai kasvun paikkoja. Opitut asiat eivät välttämättä ole yksittäisiä taitoja, vaan laajempia kasvun kokemuksia. Tämä kertoo kasvatustoiminnan prosessinomaisesta luonteesta. Prosessinomaisuus kasvatuksessa tarkoittaa myös sitä, että järjestö tarjoaa erilaisia tehtäviä eri ikäryhmille. Partiossa lapset siirtyvät tietyn ikäisinä sudenpennuista vaeltajiin ja myöhemmin vartiolaisiin. Samoin 4H-kerholaiset etenevät tiettyihin vastuullisempiin toimintoihin iän karttuessa. Järjestöaineiston analyysi osoitti sen, että molempien järjestöjen toimintaidea rakentuu progressiivisesti niin, että tietyn iän saavuttaminen tuottaa lisää tehtäviä, vastuuta ja mahdollisuuksia. Nuoret näkevät omassa järjestössä oloaikansa eteenpäin menevänä, tasolta toiselle siirtymänä, jossa vastuu kasvaa ja tekeminen muuttuu ajan sekä iän myötä.

Kirjoituksista välittyi ensisijassa ilo omasta tekemisestä. Järjestötoiminnan suuri merkitys nuorille oli helposti havaittavissa. Nuoret kirjoittivat omasta tekemisestään positiivisessa hengessä. Haimme kirjoittajiksi aktiivisia nuoria, joiden ajat-

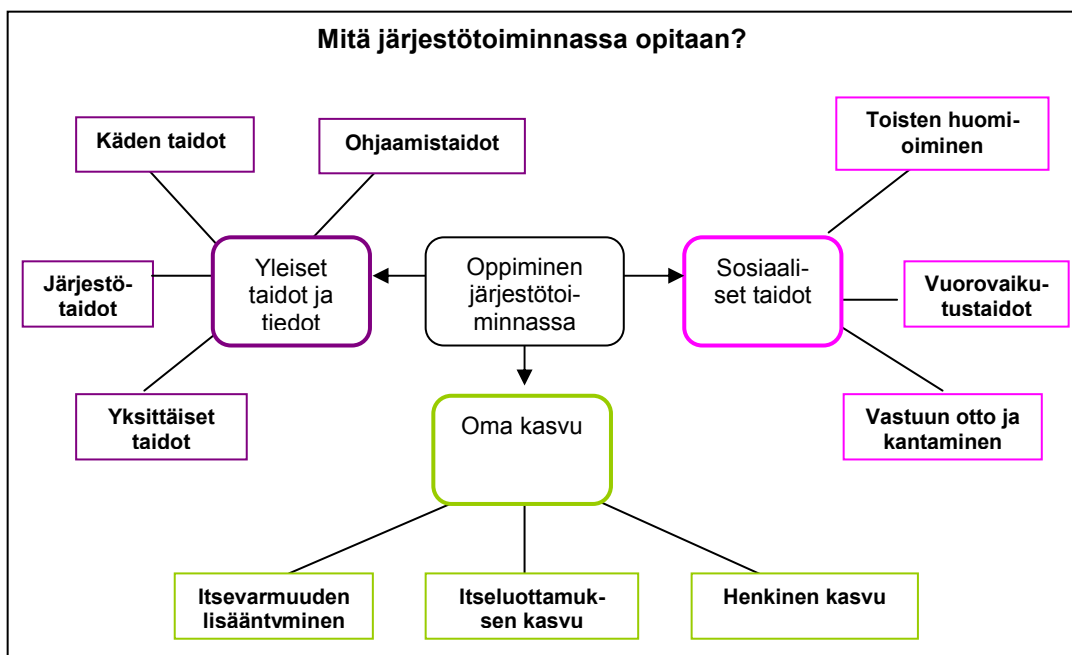
telimme ehkä olevan toimeliaita monella saralla, mutta vain pieni osa nuorista ilmoitti olevansa mukana muussa järjestötoiminnassa. Tämän aineiston kohdalla näyttäisi siltä, että nuoret käyttävät vapaa-aikansa yhden harrastuksen tai järjestön parissa. Osassa kirjoituksia mainittiinkin, että ei ennäätä harrastaa muuta partion lisäksi sen viedessä kaiken ajan. Kirjoittajat keskittyivät kertomaan enemmän nuoruusajasta, mikä on varsin luonnollista koska, nuoruusaika on muistoissa ajallisesti lähempänä. Kirjoitelmista välittyi vahvasti se, että nimenomaan järjestön parissa vietetty aika on kasvattanut nuoria, ei niinkään mikään yksittäinen toiminto tai tapahtuma, vaikka nuoret tuovatkin niitä esille. Partiolaisuus tai 4H-nuorena olo merkitsi nuorille tietynlaista kokonaisuutta.

Seuraavassa esitämme nuorten kirjoitelma-aineiston analysoinnin tulokset. Aineistolähtöisyyden vuoksi kuljetamme teoreettista tulkintaa rinnakkain kirjoitelma-aineiston tulosten kanssa. Fenomenologis-hermeneuttisen tutkimustapamme mukaisesti käytämme raportoinnissamme myös katkelmia nuorten alkupe-
räisistä teksteistä. Nuorten autenttiset tekstikatkelmat ovat sekä tutkimustulosten tulkinnan pohja että samalla selventävät miten yksittäinen nuori on itse kokemansa asian ilmaissut.

7.1 Järjestötoiminta - kasvua ja oppimista

Järjestöissä kasvu on erilaisten asioiden oppimista ja omaksumista. Aineistomme mukaan tietotaitojen lisäksi nuoret ovat oppineet omaan kasvuun, itseluottamuksen ja identiteetin rakentamiseen liittyviä asioita sekä yleisiä ihmisyyteen liittyviä taitoja esim. toisten ihmisten huomioimista ja suvaitsevaisuutta. Asiat, joita nuoret kertovat oppineensa ovat myös keskeisiä elementtejä järjestöjen kasvatuksessa. Tutkimuksessamme liikutaan kasvatuksen ja oppimisen rajapinnoilla. Jotta kokemus voi muuttua jonkin asian oppimisen tunteeksi, sen täytyy tulla tietoisien käsittelyn piiriin. Nuoret näkevät myös mitä ominaisuuksia järjestötoiminta on heissä vahvistanut. Pitkäaikainen mukanaolo antaa nuorille

perspektiiviä nähdä omaa oppimista ja sen historiaa. Toimintaan osallistumisen kautta järjestöjen toimintaperiaatteet olivat tulleet tärkeiksi ja toiminta koettiin mielekkääksi. Sosiaalistuminen järjestön toimintamalleihin ja omaan ryhmään näkyy myös nuorten kirjoitelmissa. Harjun (2003) mukaan kansalaistoiminnassa oppiminen onkin sosiaalinen prosessi. Oppiminen on aktiivista taitojen ja tietojen konstruoinnista, ei vaan passiivista informaation vastaanottamista ja mieleen varastoinnista. Kansalaistoiminta tarjoaa myös foorumin, jossa erilaisia oman identiteetin rakentamiseen liittyviä kysymyksiä voi käsitellä. (Mt. 55.) Sydänmaanlakka näkee myös oppimisen prosessinomaisena. Hänen mukaansa oppiminen johtaa toiminnan muutokseen, jossa yksilö hankkii uusia tietoja, taitoja, asenteita, kokemuksia ja kontakteja. (Sydänmaanlakka 2000, 30.) Omassa tutkimuksessamme järjestötoiminnassa oppimisen peruselementeiksi muodostuivat *yleiset taidot ja tiedot, oma kasvu ja sosiaaliset taidot*.

KUVIO 10. Nuorten oppiminen järjestötoiminnassa

Kuten muodostamamme kuvio 10 esittää nuorten ilmaisut oppimisesta jäsennettiin synteessissä kolmen keskeisen kokonaisuuden ympärille: yleiset taidot ja tiedot, oma kasvu ja sosiaaliset taidot. Nämä kolme keskeistä kokonaisuutta muodostuivat tietyistä osa-alueista. Oppimisen osa-alueet eivät ole toisistaan irrallisia vaan ne *limittyvät* toisiinsa. Esimerkiksi sosiaalisten taitojen kehitty-

nen liittyy järjestöjen oppimisympäristöissä syntyviin vuorovaikutustilanteisiin. Ryhmätoiminnoissa opetellaan sekä käytännön perustaitoja (kullekin järjestölle ominaiset) että vuorovaikutustaitoja. Oman kasvun kokemus taas edellyttää aktiivista ja pitkäaikaista osallistumista järjestötoimintaan. Tämä ajatus konkretisoituu hyvin seuraavassa nuoren sitaatissa.

”Arvokkainta antia on ehkä ollut se onnistumisen kokemusten synnyttämä itseluottamus, jonka 16-vuotisen uran saatossa on kehittynyt. Kerhossa ja leireillä tuli jatkuvasti eteen toimintoja, joita en ollut koskaan kokeillut tai edes niistä kuullut. Tekemällä oppimisen riemu kasvatti minut vakaasti siihen uskoon, että ikinä ei voi tietää, mitä kaikkea voi osata, jos ei kokeile. Kokemukset johdattivat aina toistaan hurjempiin seikkailuihin ja järjestömaailman uumeniin, enkä koskaan viitsinyt kieltäytyä kiehtovista haasteista, sillä kaikista kummallisista tempauksista tuntui seuraavan jotakin vielä kiinnostavampaa ja antoisampaa.” Säde, 23 v.

7.2 Sosiaaliset taidot - toisten huomioiminen, vuorovaikutustaidot, vastuunotto ja vastuun kantaminen

Sosiaalisten taitojen ja sosiaalisuuden kasvu liittyi oman aineistomme mukaan varsin vahvasti järjestöjen mahdollistamiin toimintoihin, joissa olennaisina elementteinä ovat ihmisten kohtaaminen ja vuorovaikutussuhteet. Sosiaalisten taitojen kasvu liitettiin useimmiten toimintaympäristöistä esimerkiksi ryhmän tai kerhon ohjaustoimintaan, yhdistyksen tai lippukunnan toimintaan, leireihin, tapahtumiin ja retkiin. Hyvin usein sosiaalisten taitojen kasvu liittyi nuorten mielestä myös siihen, että järjestötoiminnan luonteeseen kuuluu yhteistoiminta monien erilaisten ja eri-ikäisten ihmisten kanssa. *Toisten huomioon ottaminen, vastuunotto ja sen kantaminen sekä vuorovaikutustaidot* nousivat nuorten kirjoituksissa keskeisiksi sosiaalisten taitojen osa-alueiksi. Toisten huomioon ottaminen korostui osana ryhmätoimintoja ja ihmisten kohtaamista. Tärkeänä pidettiin ihmisten huomioimisen lisäksi myös erilaisten mielipiteiden huomioimista. Yleisenä periaatteena monella nuorella oli tulla toimeen kaikenlaisten ihmisten kanssa. Jotkut nuorista toivat esille myös suvaitsevaisuuden lisääntymisen toimintaan osallistumisen myötä.

”Tärkeintä, mitä 4H:ssa olen oppinut, ovat sosiaaliset taidot. 4H:ssa olen ”joutunut” puhumaan suurekin joukon edessä ja kommunikoimaan hyvin eri-ikäisten ja erilaisten ihmisten kanssa myös vieraila kielillä. Olen tietyissä tilanteissa hyvinkin ujo, mutta 4H on helpottanut esimerkiksi esiintymisen kynnystä.” Eveliina, 19 v.

”Partiossa olen oppinut ottamaan vastuuta. Jos sanoo, että tekee jotain niin se on myös tehtävä. Velvollisuudet on myös tullut mukaan. Olen oppinut paljon partiosta. Kaikki ei tule koskaan mieleen. Myös käytännön juttuja ja kunnioitusta Tärkeää partiossa on se, että kaikki hyväksytään sellaisena kuin he ovat. Kehtään ei jätetä ulkopuolelle. Oppii myös tulemaan toimeen erilaisten ihmisten kanssa ja oppii ymmärtämään erilaisia kulttuureja ja elämäntapoja ja arvoja. Esim. minulla on vartiossa sudanilainen tyttö.” Maija, 16 v.

”Taidot ovat olleet tavallisia arkielämän taitoja, kuten ruoanlaittoa. Myöhemmin kerhoa ohjatessa ovat kehittyneet sosiaaliset taidot sekä johtamistaidot. Sen myötä olen tullut itsevarmemmaksi ihmiseksi.” Niko, 17 v.

Nuoret ovat siis oppineet oman toimintansa kautta myös vastuun ottoa ja sen kantamista. Järjestötoiminta opettaa vastuuta nuorille monella tavalla; otetaan vastuuta ryhmästä, yhteisistä tiloista, tavaroista, tai esimerkiksi omasta yritystoiminnasta tai työpalvelukeikasta. Tulkintamme mukaan vastuuta on siis ollut tarjolla, sitä on otettu ja sen myötä opittu erilaisia asioita. Vastuun kantaminen ja päätöksentekokyky ovat osa aikuisuutta. Järjestötoiminnassa nuoret oppivat näitä taitoja myös omaa tulevaisuutta varten. Vastuuseen kasvaminen ja vastuun ottamisen oppiminen luovat edellytyksiä oman elämän hyvään hallintaan, mutta myös yhteiskunnalliseen toimintaan ja päätöksen tekoon osallistumiseen.

Penttisen mukaan oppiminen voidaan nuorisokasvatuksessa nähdä elämänhallinnan taitona, jonka avulla nuori kohtaa yhteiskunnan haasteet ja selviää niistä haluamallaan tavalla (Penttinen 2007, 272 - 273). Nieminen (2007) näkee nuorisotyön tehtävänä olevan sekä nuorten auttaminen yhteiskuntaan liittymisessä että oppimismahdollisuuksien tarjoaminen nuorten persoonallisuuden, yhteiskunnan ja kulttuurin kehittämisessä. Nuorten kasvattaminen välittämään itsestä, toisista ja maailmasta ympärillämme on vastavoima välinpitämättömyydelle. (Mt. 21 - 23.) Järjestöjen toteuttama nuorisokasvatus näyttää aineistomme mukaan tarjoavan sellaista toimintaa, joka kasvattaa nuorten toimintakykyisyyttä ja aktivoi osallistumaan erilaisiin tehtäviin. Monet nuoret toivatkin kirjoituksissaan

esille sen, että järjestötoiminnassa hankitut tiedot ja taidot ovat hyödyllisiä omassa arkielämässä ja myös omaa tulevaisuutta ajatellen.

”Sosiaaliset taidot ovat minun kohdallani ainakin kehittyneet ja vastuut kasvataneet. Ryhmänohjaus ja organisointitaidot joita johtajana toimiessa on oppinut saattavat olla hyödyllisiä myös myöhemmässä elämässä.” Johanna, 17 v.

”Vastuuntunto on myös kasvanut, kun rupesin kerhonohtajaksi.” Petra, 19 v.

”Kerhonohtajana olen oppinut johtamistaitoja ja asioiden tiedottamista sekä suunnittelua, kantamaan vastuuta ja huolehtimaan tavaroista ja tilojen siisteydestä.” Päivi, 17 v.

Järjestötoimintaan osallistuminen vahvistaa aineistomme mukaan nuorten sosiaalisia taitoja ja vuorovaikutustaitoja. Anne Soininen on saanut myös omassa tutkimuksessaan samansuuntaisia tuloksia. Järjestötoimintaan osallistuminen on kehittänyt sosiaalisia taitoja ja jalostanut luonteenpiirteitä kuten vastuullisuutta ja kykyä pyrkiä sopuratkaisuihin ristiriitatilanteessa. (Soininen 1999, 121.) Hyvät sosiaaliset taidot ovat välttämätön voimavara ja keskeinen taitoalue myös yhteiskunnallisessa osaamisessa ja mielekkään tulevaisuuden rakentamisessa.

Frönesin (1991) mukaan yhteiskunnassamme korostuvat kyvyt toimia sosiaalisella kentällä sekä ymmärtää ja tulkita ympäröivän yhteisön tilaa ja sen sosiaalisia signaaleja. Innovatiivisuus, joustavuus, valmius tiimityöskentelyyn, sekä kyky eläytyä toisen ihmisen asemaan ovat yhteiskunnan edellyttämiä sosiaalisia ja kommunikatiivisia kompetensseja. Sosiaalisten taitojen nähdään olevan yksi sosiaalisen pätevyyden osa-alue. (Mt. 232 - 233.) Soinisen mukaan kompetenssin idea tuo esille osallistumisen ja sosiaalisen toiminnan suuren vaikutuksen ja merkityksen nuorten elämönhallintataitojen kehittymiselle. Yksilöllä on mahdollisuus opetella hallitsemaan elämänsä ja vaikuttamaan itse oman elämänsä olosuhteisiin harrastusten ja osallistumisen kautta. (Soininen 1999, 110.)

7.3 Oma kasvu - itsevarmuutta, itseluottamusta ja henkistä kasvua

Aineistomme mukaan järjestötoiminta tukee nuorten omaa kasvua, se vahvistaa selviytymisen tunnetta, omiin kykyihin luottamista ja itsevarmuutta. Oman kasvun ja identiteetin työstäminen järjestötoiminnassa on tapahtunut tekemisen myötä, onnistumisen kokemusten kautta tai kokeilemalla uusia asioita. Joillekin haasteellisiin tilanteisiin joutuminen ja niistä selviäminen on kääntynyt positiiviseksi voimavaraksi ja tunteeksi selviämisestä myös muista elämän haastavista tilanteista. Tällaisia olivat esimerkiksi hankalat sääolosuhteet leireillä. Myös ohjaamisen kautta jotkut nuorista olivat saaneet lisää itsevarmuutta ja luottamusta omiin kykyihin, muiden taitojen lisäksi. Itsevarmuuden voidaan ajatella kasvatavan epävarmuuden sietokykyä. Onnistumisen kokemukset uusissa ja erilaisissa tilanteissa luovat uskoa selviytyä vastaavista tai yllättävistä tilanteista. Kirjoittajien joukossa oli myös muutamia nuoria, jotka mainitsivat erityisesti ujojen voittamisen. He kirjoittivat olleensa aiemmin hieman ujoja tai arkoja, mutta järjestössä toimiessa heidän rohkeutensa on kasvanut.

”Eniten partiolla on ollut tarjottavana minulle henkisen kasvun puolella. Ujosta ja hieman arasta pikkupojasta on kasvanut rohkea ja sanavalmis, toiset huomiointonottava, omatoiminen johtajaluonne, joka tulee toimeen kaikenlaisten ihmisten kanssa toimeen. Näistä ominaisuuksista on ollut hyötyä myös partion ulkopuolella. Tätä kautta olen oppinut olemaan ylpeä partiolaisuudestani. Koskaan, missään tilanteessa en kiellä olevani partiolainen tai vaikene, kun kysytään, kuka porukasta harrastaa partiota. Hyvin usein vapaaehtoista kysyttäessä nostan käteni ja olen valmis. Oli kyse mistä tahansa.” Petri, 17 v.

”Tärkeintä, mitä 4H:ssa olen oppinut, ovat sosiaaliset taidot. 4H:ssa olen ”joutunut” puhumaan suurekin joukon edessä ja kommunikoidaan hyvin eri-ikäisten ja erilaisten ihmisten kanssa myös vierailta kielillä. Olen tietyissä tilanteissa hyvinkin ujo, mutta 4H on helpottanut esimerkiksi esiintymisen kynnyksiä.” Eveliina, 19 v.

”Itse olen partion myötä tullut sosiaalisemmaksi ja puheliaammaksi. Suvaitsevuuteni on kehittynyt johtuen juuri siitä, että partiossa on niin erilaisia ihmisiä. Partiossa olen saanut paljon ystäviä sekä monia taitoja, joista on ollut myöhemmin hyötyä. Partio kasvattaa henkisesti todella paljon: vaikka epäonnistumisia sattuu, niistä opitaan, eivätkä elämän pienet murheet enää vaivaa niin paljon.” Esa, 17 v.

Oman identiteetin rakentaminen on jatkuvan muutoksen ja valintojen maailmassa haastavaa kuten luvussa 4.1 Myöhäismodernin ajan oppimishaasteista, tuotiin esille. Oman elämän ja oppimisen subjektina oleminen ei ole itsestäänselvyys. Myöhäismoderni maailma tuo vaatimukset nuorten oppimiselle ja identiteetin rakentamiselle. Epävarmuuden kanssa eläminen ja jatkuva valintojen tekeminen ja niistä vastaaminen edellyttää itsetuntemusta ja luottamista omaan kykyihin. Järjestöt tarjoavat paikan, jossa voi tunnistaa, harjoitella ja kehittää erilaisia taitoja.

”Pidän myös nykyisistä partioitehtävistäni. Erityisesti partio on opettanut organisointikykyä. Myös tietynlainen epävarmuustekijöiden sietokyky on kasvanut tämän harrastuksen myötä (esim. leirien ja kisojen suunnittelu)” Anne, 31 v.

”Myöhemmin kerhoa ohjattaessa ovat kehittyneet sosiaaliset taidot sekä johtamistaidot. Sen myötä olen tullut itsevarmemmaksi ihmiseksi.” Niko, 17 v.

”Partio on antanut minulle mahdollisuuden kehittyä itsenäiseksi ja partioihanteet antaneet oikeat eväät elämään. Tiedän pärjääväni elämässä tuli mitä tuli. Maailmankatsomukseni on avarampi ja tulen kaikenlaisten ihmisten kanssa toimeen. Suuri kiitos menee partiolle.” Ilona, 16 v.

7.4 Yleiset tiedot ja taidot

Nuoret ilmaisivat oppineensa järjestöissä monia erilaisia taitoja, mukailleen molempien järjestöjen perusosaamisalueita. Nuorten kirjoituksissa oli paljon ilmauksia opituista yksittäisistä taidoista (esim. puukon käyttö, solmujen teko) tai taitokokonaisuuksista (esim. erätaidot, ohjaaminen). 4H-nuorten kirjoituksissa korostuivat erityisesti käden- ja arjentaidot, partiotaidot kiteytyivät erä-, ensiapu- ja retkeily-taitojen ympärille. Nuorten kirjoitelma-aineistossa oli useita mainintoja yleishyödyllisten taitojen ja käytännöntaitojen oppimisesta. Monet liittivätkin yleishyödyllisiksi taidoiksi tarkoittamansa tieto-aidon kuten ruoanlaittotaitoihin, yleisiin järjestelytaitoihin ja arkielämän taitoihin. Molempien järjestöjen nuoret korostivat myös luontoon ja ympäristöön liittyviä asioita. Nuoret olivat oppineet liikkumaan, retkeilemään ja toimimaan luonnossa luonnon ehdoilla.

”Pitkän partiourani aikana olen oppinut monenlaista, erä- ja sosiaalisia taitoja, kurssien muodossa itse leirien järjestämistä ja nuorempien partiolaisten ohjausta.” Satu, 17 v.

”4H on opettanut minulle monipuolisia kättentaitoja ja lukuisia arkea helpottavia niksejä. 4H:ssa opin yhtä lailla valamaan vanhoista kynttilöistä uusia, punomaan pajuista koreja, leipomaan kaurapuurosta sämpylöitä ja värjäämään lankoja luonnonmateriaaleilla. 4H:n kannustamana säilöin kasvimaan sadon puseihin ja purnukoihin, joilla tienasin torilla itselleni taskurahat.” Säde, 23 v.

Nuoret toivat myös hyvin selkeästi esille sen, että monenlaisten taitojen oppimisessa keskeistä on ollut *itse tekeminen, tekemällä oppiminen ja kokeileminen*. Nuorten elämäntapojen muutoksia tutkinut Terhi-Anna Wilska toteaaakin (2006), että nuoret arvostavat nykyisin itse tekemistä. Valmiskulttuurin vastavoimaksi on nousemassa vahvasti itse tekemisen kulttuuri. Konsumeristinen kulttuuri tarvoitoiden, palveluiden ja kokemusten kulutuksen myötä on tuonut mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja itse tekemisen kulttuurille. Valmistuotannon maailmassakin ihmisen tulee edelleen osata pitää huoli itsestään ja hallita arkiset tilanteet. Käytännön taitojen merkitys ei ole katoamassa minnekään. Arjen hallinnan sekä itsestä ja muista huolehtimisen oppiminen vaatii tietynlaisen oppimisympäristön. Myös persoonallisuuden kasvun kannalta on tärkeä saada kokemus siitä, mitä omilla käsillä on saanut aikaan. (Wilska 2006.)

Yksi nuorista mainitsikin, kuinka tärkeää hänen mielestään on se, että järjestössä voi tehdä asioita käytännössä, omin käsin opettelemalla ja niistä hyötyä myös koulussa. Hän kirjoitti: *”Koulussa, yläasteella pärjäsin loistavasti kaikissa taitoaineissa, kuten kässässä ja kotsassa, ilman 4H:ta olisin saattanut olla aika hukassa.”* Sama kirjoittaja toi esille myös sen, että järjestössä voi oppia sellaisia taitoja, joita ei välttämättä opi koulussa. Hän oli oppinut kerhojen ja TOP-tehtävien kautta yrittämistä, yrittäjäyyskasvatusta ei hänen mielestään ole kouluissa käytännössä lainkaan.

Tekemällä oppiminen ei liittynyt aineistomme mukaan ainoastaan jonkun erityistaidon oppimiseen vaan myös sosiaalisen taitavuuden, kompetenssin kasvuun. Kirjoittajat toivat hyvin selkeästi esille sen, että he ovat oppineet paljon asioita tekemällä ja kokeilemalla, kokemus on opettanut ja virheistä on opittu. Itse te-

kemiseen liittyy usein kokemuksellisuus, yhden kirjoittajan mukaan asioiden käytäntöön vieminen auttaa oppimisessa ja ymmärtämisessä. Järjestö tarjoaa paikan, oppimisympäristön, jossa asioiden käytännössä kokeileminen on mahdollista. Pelkkä tiedon saanti ei takaa oppimista vaan oppimiseen liittyy tunne ja omakohtainen kokemus asiakokonaisuuden tai omaan persoonaan liittyvien ominaisuuksien vahvistumisesta.

Nuorten kasvun kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että nuoret ovat tietoisia omista vahvuuksista, taitavuudesta ja omaan persoonaan liittyvistä ominaisuuksista. Järjestötoiminnan tarjoamat erilaiset toimintaympäristöt, uudet tilanteet ja vastuullinen tekeminen tuottavat osallistujille tilaisuuksia koetella omia taitoja, kykyjä ja tilanteiden hallintaa. Kokemukset, tunteet ja toiminta tarjoavat työkaluja oman itsen työstämiseen. Realistinen kuva omasta osaamisesta ja kyvyistä lisäävät tunnetta oman elämän hallinnasta. Penttisen (2007) mukaan nuorisokasvatuksessa oppiminen nähdäänkin keinona hallita elämismaailmaa ja keinot oppimiseen hankitaan refleктоimalla elämismaailman oppimisympäristöjä tietoisesti. Arkielämän informaaliset oppimistilanteet voivat muodostua merkittäviksi oppimiskokemuksiksi, joilla on merkitysperspektiivejä laajentava vaikutus nuoren elämässä. (Mt. 272 - 273.)

”Kokkaamaan opit vain tekemällä ruokaa, suvaitsevaisuutta ja ymmärrystä muista kulttuureista vain kohtaamalla ihmisiä yli kulttuurirajojen, taidot karttuvat kuin huomaamatta itse tekemällä, vaikka sitten erehdyksen kautta. Tekemällä oppii parhaiten tai ainakin saa yhden rikastuttavan kokemuksen lisää. Kokeumuksilla mitattuna me 4H-laiset olemmekin miljonäärejä.” Saija, 19 v.

”TEKEMÄLLÄ OPPIMINEN: koulussa asiat opiskellaan kirjoista ja harvoin kukaan opettaja viitsii ruveta selittämään asiaa käytännön avulla saati sitten antaisi oppilaidensa testata itse asioita... 4H:ssa tähän onneksi on mahdollisuus! ...Silloin kun oli itse kerholainen oma toiminnanjohtajamme oli todella kannustava niin kerhossa kuin tehtävien suorittamisessa... virheistä otettiin opiksi, eikä annettu periksi!” Päivi, 17 v.

”Minulla tärkeitä asioita partiotoiminnasta ovat tekemällä oppiminen ja luonnossa liikkuminen. Mikään ei ole parempi tapa oppia kuin itse kokeilemalla, erehtymällä ja yrittämällä uudelleen.” Petri, 17 v.

Tekemällä oppiminen liitetään yleensä vahvasti myös nonformaaliin kasvatukseen ja järjestöjen toimintaympäristöön. Niemisen (2007) mukaan kasvatustoiminnan nonformaalin luonne perustuu ihmisen sisäiseen motivaatioon. Se on käytäntöön suuntautunutta ja vapaaehtoisuuteen perustuvaa, mutta kuitenkin tietoista, tavoitteellista ja ohjattua toimintaa. (Mt. 9.)

7.5 Omassa järjestössä tärkeää

Aineistomme mukaan nuoret arvostavat omaa järjestöään ja järjestön kasvatustyötä. Nuorten nimeämät tärkeät asiat jaoteltiin analyysissä kolmeen luokkaan niiden esiintymismäärän mukaan. Halusimme tietää millaisia asioita nuoret arvostavat omassa järjestössään, nuorten arvostamat asiat kertovat jotakin myös heidän omista arvostuksista ja järjestöjen kasvatustyöstä. Nuoret nimesivät järjestössä tärkeänä pitämiään asioita. Tulkitsemme nuorten arvostavan samoja asioita myös omassa elämässään. Muodostimme nuorten järjestössä tärkeimpinä pitämistä asioista kuvion 11.

KUVIO 11. Omassa järjestössä tärkeää

Tärkeimmiksi asioiksi nuoret nostivat *toiminnallisuuden, ihmiset, yhdessä tekemisen ja tekemällä oppimisen*. He näkivät erityisen tärkeänä myös sen, että toiminta opettaa yhteistyötaitoja ja vastuuta. Yhteistyötaitojen tärkeänä pitäminen korostui partiolaisten kirjoituksissa. Valtakunnallisten järjestöjen toiminta mahdollistaa monien erilaisten ihmisten kohtaamisen paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Kirjoittajien mukaan järjestöjen yhtenä tärkeimpänä ominaisuutena oli juuri se, että järjestö olemassaolollaan tuo monia hyvin erilaisia ja eri-ikäisiä ihmisiä saman toiminnan pariin. Järjestötoiminnalla on hyvin vahva sosiaalinen luonne, se kokoaa samanhenkisiä ihmisiä yhteen, yhteinen tekeminen ja kohtaaminen luovat yhteishenkeä.

Tulkintamme mukaan individualismia korostavassa ajassa yhteisellä tekemisellä on nuorten mielestä painoarvoa, se mielletään arvokkaaksi ja se antaa osallistujille myönteisiä kokemuksia yhteisön voimasta. Kirjoittajat pitivät erityisen tärkeänä myös itse toimintaa, erityisesti 4H-nuorten kirjoituksissa toiminnan tärkeyttä korostettiin. Järjestön tarjoama toiminta on nuorten mielestä ollut mielenkiintoista ja haastavaa tarjoten tekemisen paikkoja ja kokemuksia. Toiminnassa mukana pysymisen kannalta onkin oleellista se, että tekeminen on myös mielekästä. Kirjoittajille oli tärkeää myös se, että oma järjestö opettaa yhteistyötaitoja ja vastuuta.

Totta kai tärkeä tekijä, joka on pitänyt minua mukana, on ollut kiinnostus toimintaan mitä partio tarjoaa; luonto ja kokemukset. Mutta tärkeintä minulle ovat ihmiset. Partiosta olen saanut sellaisen yhteenkuuluvuuden tunteen, joka erotti sen muusta harrastuksista, joissa olen ollut mukana ja muodosti siitä sen ”oman” jutun juuri minulle. Johanna, 17 v.

”Että voitaisiin osaltamme kaikki partiolaiset jakaa näinä aikoina tervettä yhteishenkeä ja ihania kokemuksia eteenpäin kaikille tasapuolisesti, ikään, sukupuoleen, väriin tai diagnoosin katsomatta.” Niina, 23 v.

”Kaikkein tärkeimpänä asiana, tai oikeastaan ominaisuutena, partiotoiminnassa minä pidän sitä tasavertaisuutta, joka partioliikkeessä vallitsee. Olitpa tyttö tai poika, nuori tai aikuinen, partiossa sillä ei ole merkitystä. Kaikki pystyvät keskustelemaan tasavertaisesti. Ikäero ikään kuin häviää partiossa. Tällaiseen tasavertaisuuteen ei pysty mikään muu nuorisjärjestö maailmassa.” Petri, 17 v.

”Merkityksellisimpänä asiana partiossa pidän sitä, että nuorista tulee vastuullisia ja sitä, että partio on olemassa. Kaikki mitä partiossa oppii, myötä ja vastamäet, ovat tärkeitä asioita. Partiossa kokee niin paljon ja niin monien kanssa.” Tiia, 16 v.

Toiseksi tärkeimmiksi pidettyinä asioina mainittiin luonto, monipuolisuus, arvot ja ihanteet. Molempien järjestöjen toimintaan liittyy vahvasti luonto, vaikka luontoon liittyvät toiminnot ovatkin hieman erilaisia partiossa 4H:ssa. Luontoa voidaan pitää omana toimintaympäristönään, jolla on kirjoittajille henkilökohtaista merkitystä. Molemmat järjestöt tarjoavat kokemuksia luonnossa olemisesta, toimimisesta tai luonnon hyödyntämisestä. Luonto tarjoaa elämyksiä ja oppimisen paikkoja. Nieminen (2007) mainitseekin, että suomalaisessa nuorisotyössä on hyödynnetty luontoa, kokemuksellisenä ja elämyksellisenä ympäristönä enemmän kuin missään muussa nuorisokasvatusinstituutiossa (mt., 12). Kirjoittajat pitivät myös tärkeänä järjestöjen monipuolisuutta. Järjestöissä voi tehdä erilaisia asioita oman kiinnostuksen ja vahvuuksien mukaan. Järjestötoiminnassa mukana oleminen avaa halutessa ajan myötä ovia myös vastuullisempiin tehtäviin lippukuntien ja yhdistysten työssä. Valtakunnallinen toiminta taas mahdollistaa monille osallistumisen keskusjärjestön toimintaan esim. kansainvälisiin toimintoihin, leirien tai koulutuspäivien valmisteluun tai luottamustehtäviin. Aineistomme mukaan nuoret näyttävät pitävän tärkeänä myös oman järjestönsä arvomaailmaa ja sitä, että omalla järjestöllä on määritellyt arvot ja ihanteet. Nuoret näyttävät aineiston mukaan arvostavan oman järjestönsä arvomaailmaa ja toimintakulttuuria, jotka molempien järjestöjen kasvatusajattelussa ja julkilausumissa tuodaan esille.

” Monipuolisuus: 4H:n ehdottomasti paras juttu! Se sisältää paljon erilaista toimintaa eikä se siten ala kyllästyttää. Samalla oppii asioita monilta eri elämän osa-alueilta. Jo pelkästään kerhoissa saattaa olla puolen vuoden sisällä lähes joka kerta aivan eri teema (esim. ilmaisutaito, kansainvälisyys, liikunta, käsityöt, kotitalous jne.) On hyvä osata monia eri juttuja edes vähän. Monipuolisuudellaan 4H tutustuttaa myös useisiin eri ammattivaihtoehtoihin esim. ohjaamisesta kiinnostunut voi suuntautua opettajaksi ja eläimistä kiinnostunut eläinlääkäriksi. 4H:n kautta oppii huomaamaan itse kiinnostavat jutut, koska 4H käsittää niin laajan alueen.” Päivi, 17v.

”Partion vahvuus on sen monipuolisuus. Sen kautta pääsee sekä toteuttamaan itse että osallistumaan.” Johanna, 17 v.

”Pidän itse partioihanteita todella tärkeänä, koska niitä voi toteuttaa myös arkielämässä joka päivä.” Pauliina, 22 v.

Partion yksi tavoite on uskontokasvatuksen antaminen. Peruskirjan mukaan partioinnin tulee edistää myönteistä asennetta uskontoon ja partiolupaus alkaa sanoilla: ”Tahdon rakastaa Jumalaa ja lähimmäistäni”. Myös ikäkausiohjelmissa uskonnollisuuden pitäisi olla osa toimintaa niin koloilloissa kuin muutoinkin. (Partio-ohjelma, 9, 22.) Partiolaiset eivät kuitenkaan tuo kirjoituksissaan esille uskontokasvatuksen antia. Muutamassa kirjoituksessa kritisoitiin hieman partion uskontokasvatusta, joka kirjoittajien mukaan on liian korostunutta, kirjoittajat eivät kritisoineet uskontoa sinänsä, vaan uskonnon roolia partion toiminnassa.

”Uskonto näkyy mielestäni partiossa hieman liian selvästi. En näe mitään syytä, miksi partiossa pitäisi nykyään lukea raamattua, tai vieraila kirkossa. Toki uskonto on tärkeä asia suomalaisessa yhteiskunnassa tänäkin päivänä, mutta silti, on olemassa ateistejakin, ja uskontoa voisi hyvin harjoittaa sitten koloiltojen ulkopuolella ihan itsekseen.” Esa, 17 v.

”Yksi epäkohta on uskonnollisuus. Partion tulisi olla uskonnollisesti ja puoluepoliittisesti sitoutumaton järjestö, mutta silti joka leirillä on messuja ja muuta kristillistä ohjelmaa. Osa tuntuu vierastavan partiota juuri jeesustelun vuoksi.” Roo-sa, 16 v.

Kolmanneksi tärkeimmiksi pidetyiksi asioiksi järjestössä nousivat kasvun tukeminen, kokemukset ja muistot, suvaitsevaisuus ja kansainvälisyys. Järjestötoiminnan nähtiin olevan kasvattavaa toimintaa, se aktivoi osallistujia tekemään itse. Vapaaehtoisuuteen perustuva toiminta tarjoaa mielekkäitä tekemisen ja kasvun paikkoja osallistujille. Aktiiviset nuoret voivat olla myös vaikuttamassa järjestön toiminnan kehittämiseen niin paikallis- kuin valtakunnallisellakin tasolla. Aktiivinen toimintaan osallistuminen synnyttää erilaisia muistoja ja kokemuksia, joita kirjoittajat pitivät tärkeänä. Järjestö voidaan nähdä myös elämäntavan muovaajana. Pitkäaikainen toiminta on johtanut siihen, että Partiosta tulee eräänlainen elämäntapa. Tästä kertovat muutaman partiolaisen sitaattit.

”Minusta partio on elämäntapa. Partio sekoittuu ”normaali” elämään. Itse en osaa enää erottaa partiota ja muuta elämää.” Maija, 16 v.

”Siitä mikä partio minulle sudenpentuna oli eli ”se välttämätön kiva harrastus” on tähän päivään mennessä muodostunut enemmänkin elämäntavaksi jota ei enää oikeastaan osaa kutsua harrastukseksi.” Johanna, 16 v.

Nuoret pitävät omassa järjestössään tärkeänä myös suvaitsevaisuutta ja kansainvälisyyttä. Molempien järjestöjen toimintaan ja arvomaailmaan kuuluu erilaisten kulttuurien ja ihmisten hyväksyminen. Sekä Partio että 4H-järjestö ovat molemmat kansainvälisiä järjestöjä, joten kanssakäyminen eri maista ja kansallisuuksista tulevien ihmisten kanssa on mahdollista järjestöjen oman toiminnan kautta, kuten kansainväliset nuorisovaihdot tai kansainväliset leirit. Suvaitsevaisuus tarkoitti nuorten kirjoituksissa myös toimimista eri-ikäisten ja erilaisten ihmisten kanssa, joilla voi olla erilaiset mielipiteet. Wilskan (2006) mukaan nuoret toimivat käytännössä kansainvälisemmin kuin koskaan ja asenne kansainvälistymiseen on positiivista. Myös nuorten suvaitsevaisuus on lisääntynyt. Nuoret suhtautuvat suopeasti etnisiin vähemmistöihin ja ovat sosiaalisesti melko suvaitsevaisia.

”4H johdatti minut myös kansainvälisyyden pariin, mikä on kasvattanut minua ihmisenä kovasti. Olen saanut paljon ystäviä ja luonut melko kattavan verkoston läpi maan ja yli rajojenkin ihmisistä, joiden puoleen voi varmasti kääntyä kun tarvitsen tukea tai neuvoja.” Säde, 23 v.

”Tärkeää partiossa on se, että kaikki hyväksytään sellaisena kuin he ovat. Kehtään ei jätetä ulkopuolelle. Oppii myös tulemaan toimeen erilaisten ihmisten kanssa ja oppii ymmärtämään erilaisia kulttuureja ja elämäntapoja ja arvoja.” Maija, 16 v.

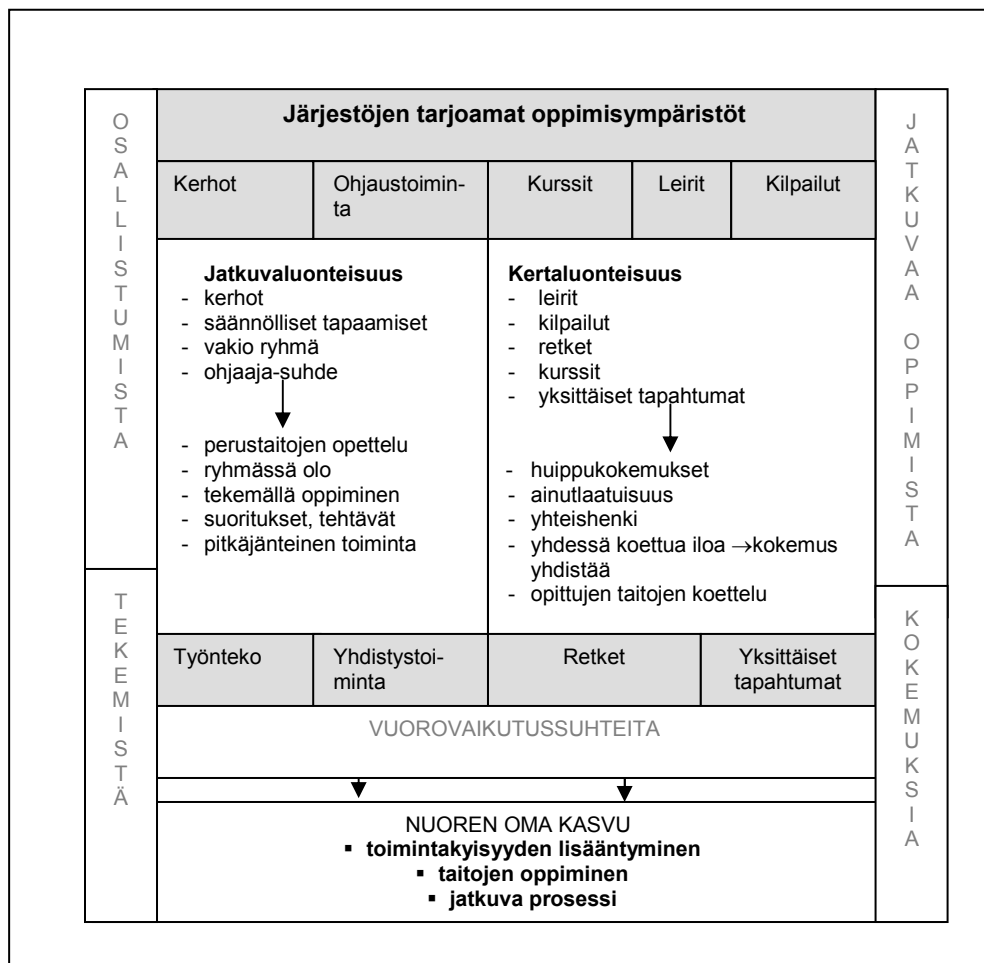
”Positiivinen yhdessäolo lisää minusta suvaitsevuutta lasten ja nuorten keskuudessa. Osataan ottaa kaverikin huomioon, vaikka hän olisikin hieman erilainen.” Tiina, 18 v.

Pääosin nuoret olivat tyytyväisiä oman järjestönsä toimintaan, joitain kehitysehdotuksia kirjoitelmista oli kuitenkin löydettävissä. Asia, johon nuoret toivoisivat muutosta, liittyi vastaajien mukaan erilaisen toiminnan lisäämiseen. 4H-nuoret toivat esille, että heidän ikäisilleen tulisi olla enemmän toimintaa, tapaamisia ja yhteistä tekemistä. Yksi nuorista oli sitä mieltä, että 4H:n toiminta tulisi suuntautua vielä enemmän lasten sijasta nuoriin, kun kyse on nuorisojärjestöstä. Muuttamien nuorten mielestä järjestöjen tulisi muuttua ajan hengen mukana. Nämä

nuoret näkivät ongelmana sen, että jäädään liikaakin kiinni vanhoihin arvoihin ja toimintatapoihin. Partiosta mainittiin esimerkkinä uskonnollisuus tässä yhteydessä. Muutamien partionuorten vastuksissa oli nähtävissä partiossa meneillään oleva piiriuudistus. Yksi nuorista oli huolissaan siitä, että koulutusmatkat saattavat kasvaa kohtuuttoman pitkiksi piirien yhdistymisen myötä. Joillain nuorilla oli huoli myös pienten lippukuntien puolesta, jotta ne pärjäisivät isojen lippukuntien joukossa. Molempien järjestöjen nuoret toivoivat lisää nuoria mukaan toimintaan.

8 OPPIMISYMPÄRISTÖT

Analyysin tuloksena havaitsimme sen, että järjestötoiminnan tuottamat *oppimisympäristöt* tarjoavat *erilaisia oppimiskokemuksia*. Kuten muodostamamme kuvio 12 osoittaa kerhot, ohjaustoiminta, työnteko ja yhdistystoiminta ovat toimintoja, joita luonnehtii *jatkuvaluonteisuus*. Kurssit, leirit, kilpailut, retket ja yksittäiset tapahtumat kuuluvat *kertaluonteisiin* toimintoihin.

KUVIO 12. Järjestö oppimisympäristönä

Analyysimme osoitti sen, että jatkuvaluonteisuus ja kertaluonteisuus tuottavat erilaisia kokemuksia. *Jatkuvaluonteisuus* on järjestötoiminnan perusta. Kerhot ja lippukuntien ryhmät ovat toiminnan perusyksiköitä, jotka kokoontuvat säännöllisesti ja joissa opitaan järjestöjen tavoitteiden mukaisia perustaitoja. Säännölliset tapaamiset mahdollistavat myös kiinteiden vuorovaikutussuhteiden muodostumisen osallistujien kesken. Esille nousi myös ryhmän ohjaajan merkitys. Ryh-

mien toiminnan kannalta oleellista on se, millainen ohjaajasuhde on ja miten se toimii. *Kertaluonteisuus* on järjestötoiminnan suola. Yksittäiset toiminnot tarjoavat huippuelämyksiä, erityisesti mieleenpainuvia kokemuksia ja muistoja. Kertaluonteisiin tapahtumiin liittyy ainutlaatuisuus, jaetun yhteisenkokemuksen tunne, yhteishengen korostuminen ja joskus opittujen taitojen koettelu. Kertaluontoisten tapahtumien merkityksestä kertoo myös erään nuoren kokemus.

”...olin jo harkinnut lopettamista. Kuitenkin tuolloin järjestettiin historiani ainut Yrjönpäivän juhla. Se oli niin hyvä, että halusin jatkaa. Mielestäni tämä todistaa, että niin vartioiden kuin lippukuntien tulee pyrkiä myös laadukkaisiin projekteihin – tarkoittaen siis kertatapahtumia. Niissä on sitä jotain.” Jari 19 v.

Järjestötoiminta perustuu pitkäjänteiselle työlle, mutta se vaatii pysyäkseen elinvoimaisena ja houkuttelevana sellaisia kertaluonteisia tapahtumia, jotka elävät lasten ja nuorten kokemusmaailmassa. Sekä jatkuvaluonteiset että kertaluonteiset oppimisympäristöt rakentuvat *osallistumisesta, tekemisestä, kokemuksista ja jatkuvasta oppimisesta*. Nämä elementit yhdessä vaikuttavat nuoren omaan kasvuun, toimintakykyisyyden lisääntymiseen ja taitojen oppimiseen. Järjestössä kasvu on jatkuva prosessi, jolloin erilaiset oppimisympäristöt tarjoavat haasteita, toiminnan paikkoja ja iloa.

8.1 Jatkuvaluonteisuus - järjestöön liittyminen

Aineistomme mukaan toimintaan liittyminen tapahtui lähes poikkeuksetta kerhoissa ja koloilla. Järjestötoimintaan lähdetään mukaan jo nuorena, alkuajankokemukset ovat ratkaisevia sen kannalta jatketaanko järjestötoiminnassa vanhempana. Tutkimuksemme nuoret pitivät tärkeimpinä järjestötoimintaan mukaan lähtemisen syinä kavereiden ja perheen vaikutusta. Lähes puolet nuorista mainitsi lähteneensä 4H- tai partiotoimintaan yhdessä kavereiden kanssa. Omien sisarusten ja perheen vaikutus oli myös suuri, lähes yhtä moni nuorista kirjoitti vanhempien sisarusten tai omien vanhempiensa olleen mukana järjestöjen toiminnassa. Kyseisen järjestön toimintaan siirtyminen oli luonnollinen jatkumo

monelle nuorelle. Myös Puurosen (1989, 124) tutkimuksessa nuoret ilmoittivat kaveripiiriin tärkeimmäksi järjestötoimintaan liittymisen syyksi. Vanhempien vaikutus järjestötoiminnan aloittamiseen ilmenee myös Nuorten järjestökiinnittyneisyysraportista (Nurmela 1998, 21), jonka mukaan noin joka neljäs (27%) järjestötoimintaan osallistuvista nuorista jatkaa ikään kuin perheen perinnettä liittymällä samaan järjestöön. Jotkut kirjoittajista osoittivat selvästi perheen tärkeän merkityksen omassa järjestötoiminnassa muutoinkin. Asennoituminen osallistumiseen opitaan vahvasti perheessä ja osa on saanut järjestöinnostuksen ”äidinmaidossa”.

”Minä liityin Partioon vuonna 1997. Minulle se oli itsestään selvyys. Isä, molemmat veljeni, siskoni ja äitini oli partiossa. Totta kai olin kulkenut isän mukana jo aikaisemmin. Joten kai sitä voisi sanoa, että olen syntynyt partioperheeseen.” Maija, 16 v.

”Aloitin harrastuksen 8-vuotiaana, niin kuin monet muut minunikäiseni meidän kylällä, aloittaminen oli itsestäänselvyys ja odotinkin sitä vuosia ennen kuin sain aloittaa, minun vanhemmat sisarukset olivat mukana 4H-toiminnassa.” Minna, 18 v.

”Vanhempani olivat kuulleet traktorin taitojakilpailuista ja veljeni halusi osallistua niihin. Pian koko perhe kuului 4H:hon.” Eveliina, 19 v.

”Ensimmäisen kerran olin partiotoiminnassa mukana Tervaksella perheleiriläisenä. Olin tuolloin 3 kuukautta vanha. Kouluikään asti toiminta olikin juuri tuota piiri- ja suurleireillä kiertelyä. Vanhempani olivat tavanneet Miilulla ja olivat tuolloin vielä aktiivisemmin mukana partiotoiminnassa.” Jaana, 16 v.

8.1.1 Järjestötoiminnalle sosiaalista tilausta

Lähes kaikki kirjoittajat ovat aloittaneet järjestötoimintansa heti kun se on ollut iän puolesta mahdollista. Osa nuorista toi esille myös sen, että omalla asuinalueella ei ollut mahdollista harrastaa muuta kerhotoimintaa kuin 4H:ta tai partioa. Aineiston mukaan nuoret näyttävät saavan paljon myönteisiä asioita elämäänsä osallistumisen ja toiminnan kautta asuinpaikasta riippumatta.

”Tarinani 4H:n parissa alkoi 5-vuotiaana, kun pääsin liittymään epävirallisesti paikalliseen 4H-kerhoon, sillä vasta 6-vuotiaat hyväksyttiin virallisesti jäseneksi. 4H oli ainoata järjestötoimintaa kylällämme, joka oli nuorille suunnattua. Muistikuvanani on myös, että äiti olisi ollut se suuri innoittaja, jonka ansiosta minä itse asiassa menin kerhoon. Kerhosta syntyi nopeasti paikka, jossa saattoi nähdä muita lapsia, sillä kotimme lähellä ei asunut kavereitani. Koulun ohella se olikin ainoa paikka, jossa tapasin ikäisiäni.” Riku, 18 v.

”Aloittaessani partion olin täyttänyt juuri kuusi vuotta. Monet silloiset ystäväni tulivat myös mukaan toimintaan, tosin heillä oli ikää vuoden verran enemmän. Kaksi isoveljeäni mahdollistivat partion aloittamisen tavallista aikaisemmin. Painavimpana syynä partioharrastukseeni pidänkin veljiäni sekä ystäviä, liekö päätökseen vaikuttanut sekin, että harrastusmahdollisuudet ovat pienissä kylissä hyvin rajalliset.” Ilona, 16 v.

Kuten edellä olevista sitaateista käy ilmi, osa nuorista toi esille osallistumisen mahdollisuuksien vähäisyyden maaseutupaikkakunnilla. Tästä voidaan päätellä, että maaseudulla asuvat nuoret tarvitsevat järjestöjä ja niiden järjestämää toimintaa. Soininen (1999) toteakin, että järjestötoimintaa maaseudulla pitää pyrkiä tukemaan, sillä se voi olla näiden nuorten ainoa mielekäs tapa viettää aikaa ja nähdä ystäviä. Maaseudulla nuoret ohjautuvat ja liittyvät tiettyihin järjestöihin siitäkään syystä ettei kodin läheisyydessä ole välttämättä muuta mielekästä toimintaa tarjolla. Yksittäisen järjestön vetovoima korostuu mitä vähemmän nuorella on mahdollisuuksia osallistua ohjattuun harrastustoimintaan. (Mt. 127 - 129.) Kuten osa nuorista kirjoittaa, pitkien välimatkojen vuoksi harrastustoimintaan osallistuminen on vaikeampaa. Jotkut 4H-nuorista pitävät järjestöään selkeästi maaseutukulttuurissa toimijana, johtuen omasta kokemuksesta. Riku 18 vuotta, pohtiikin kriittisesti 4H-toiminnan soveltuvuutta kaupunkiolosuhteisiin. Alun perin 4H on tullut vastaamaan maaseudun nuorten tarpeisiin, vaikka nykyään toimii laajalti niin taajamissa kuin kaupungissa.

”Olen iloinen, että 4H jatkaa tarjoten nuorille hyödyllistä toimintaa, jonka mukana he itse kehittyvät myös. Näen tärkeänä, että nuorille on vielä nykyäänkin tällaista toimintaa tarjolla, jossa he oppivat eri taitoja. Ehkä olen hieman skeptinen, koska olen maaseudulta kotoisin ja tottunut 4H:n sisältävän jonkinlaisen maaseutuelementin, mutta en itse vielä aivan ymmärrä 4H:n toimintaa kaupunkiympäristössä. Kumpikin alue vaatii erilaista toimintaa, jotta nuoret ja lapset olisivat kiinnostuneita.” Riku, 18 v.

”Meidän pienessä kylässä 4H-kerho on ainut paikka, missä voi tavata oman kylän lapsia ja nuoria. Muita kokoontumispaikkoja ei ole, paitsi tietenkin juhlat

kuten ylioppilasjuhlat, mutta ei niitäkään nyt hirveän usein ole. Ja kaikki kylän lapsethan 4H-kerhoissa käyvätkin...4H:n tulisi säilyttää paikkansa syrjäkylissä, sillä se on ainut ”oikea” harrastus siellä asuville lapsille. Ei heillä ole välttämättä mahdollisuus mennä mukaan keskustassa järjestettävään harrastustoimintaan.” Petra, 19 v.

8.1.2 Ryhmätoiminnot ja oppimisen merkittävät muut

Nuorten kirjoitelma-aineistossa kokemukset painottuvat lapsuusajan sijasta enemmän nuoruusvuosiin. Tätä selittää se, että kirjoittajat ilmaisivat, että heidän oli vaikea muistaa varhaisista vuosista erityisiä tapahtumia. Nuoruusvuosien tapahtumat ovat paremmin mielessä ja osallistuminen järjestön toimintaan on laaja-alaisempaa. Johanna 17 v., kirjoittaakin: *”Sudariajasta ei itse asiassa montaa erityistä muistoa ole leirien ja ensimmäisten pt-kisakokemusten lisäksi, mutta vartioaika on mielessä sitäkin kirkkaampana ja sitä vielä kaiholla muistellaan.”* Löysimme kuitenkin varhaisten vuosien toimintoja kuvaavista muistoista kokemuksille tyypillisiä teemoja, joiden avulla voidaan kuvata mitkä elementit alkuvuosien järjestötoiminnalle ovat olleet ominaisia. Lapsuusajan toimintaa kuvaavat tekeminen, ilo ja kaverit. Erialaisten taitojen opettelu on keskeistä varhaisille 4H-kerho ja sudenpentuvuosille. Tekeminen tapahtuu kerhossa ja kololla yhdessä toisten kanssa. Näiden toiminnan perusyksiköiden lisäksi tavallisesta tekemisestä poikkeavat tapahtumat olivat tärkeitä, esim. leirit tai retket.

Kaverisuhteilla näyttäisi aineistomme mukaan olevan paljon vaikutusta nuorten järjestötoimintaan, niin siihen liittymisessä kuin järjestötoiminnassa pysymisessäkin. Tulos on samansuuntainen kuin Soinisella (1999), sosiaalisen vuorovaiikutuksen mielekkyys on merkittävä tekijä nuorten järjestötoiminnan kannalta. Uusien ystävien saaminen ja sosiaaliset kontaktit järjestötoiminnassa olivat tärkeitä niin Kurikan (1997) kuin Nuorten suhde järjestöihin ja globalisaatioon (2001) -tutkimustenkin mukaan. Myös Yeungin (2005) tutkimustulos yhtyy omaamme. Hänen mukaansa vapaaehtoistoiminta merkitsee nuorille ennen

kaikkea yhdessä tekemistä, talkootoimintaa, sosiaalisuutta ja me-henkeä. Usein vapaaehtoistoimintaan lähdetäänkin mukaan ystävien vaikutuksesta. (Mt. 174.)

”Partiosta olen oppinut että hyvien ystävien tuella ja kanssa onnistuu mikä vain, eikä mikään ole mahdotonta. Partion myötä minusta on kasvanut vastuuntuntoinen hassu nuori nainen. Tärkeintä partiossa on ehdottomasti ystävät. Sillä hyvien ystävien kanssa retket ovat mukavia ja muistoja ja kokemuksia on syntynyt paljon.” Taru, 18 v.

Sudenpentuajoista parhaiten mieleen ovat jääneet koloillat. Talvisin kävimme laskemassa mäkeä viereisellä rinteellä ja ilmojen lämmitessä tutustuimme luontoon ja sen ihmeisiin. Toki yleisimmin olimme kololla ja harjoittelimme ensiapua, solmuja tai vietimme mukavia hetkiä leikkien. Kuitenkin parhaitenhan mieleen jäivät illat jolloin teimme jotakin erikoista, monia asioita olisikin jäänyt kokematta ilman partiota. Ilona, 16 v.

”Nuoruuden 4H-kerhoista muistan parhaiten kokkauskerrat ja sen riemun, kun illalla pääsi näkemään kavereita.” Heidi, 19 v.

”Kun nyt miettii aikaa taaksepäin ja muistelee, mitä kerhoissa tehtiin, tulee heti mieleen askartelut. Käytiin me myös mäkeä laskemassa ja makkaraa paistamassa. Kerran osallistuin jopa piirin järjestämiin kukkasidontakilpailuihin. Muistan myös kuinka naapurin tytön kanssa tehtiin aina samanlaiset äitienpäiväkortit.” Petra, 19 v.

Varhaiset kokemukset liittyvät ryhmätoimintoihin, tekemiseen liittyvä ryhmä, mutta puheessa varsinaista ryhmähenkeä tai ryhmän tärkeyttä ei mainita merkittävänä toisin kuin nuorten ryhmissä. Nuorille ryhmät ovat tärkeitä ja erityisesti partiolaisilla ikäkausiryhmittelyn vuoksi nuoruusajan kokemuksia voi tarkastella. Tekstejä lukiessa löytyi paljon viitteitä ryhmään ja sen toimintaan. Pääsääntöisesti kokemukset ovat positiivisia, mutta joukossa oli myös kokemuksia ryhmän toimimattomuudesta tai ryhmän hajoamisesta. Kirjoittajien tarinoissa oli tyypillistä se, että haasteellisille tilanteille löytyi ratkaisu. Jotkut vaihtoivat ryhmää, jos toiminta ei ollut mielekästä, joskus toiminta muuttui vetäjän vaihtuessa jälleen mukavaksi tai joku vain sinnitteli mukana.

”Menin partiolaisten ilmoittautumiseen ja päädyin ryhmään, jossa oli yhdeksän viiliä pikkupoikaa eikä yhtään tyttöä minun lisäkseni. Sudenpentuajoilta on jäänyt mieleen vain se, että kokouksissa tein kiltisti kaikki tehtävät poikien vain riehussa ja leireillä ei oikein ollut ketään kavereita. Jaksoin kuitenkin pysyä toiminnassa mukana.” Viivi, 17 v.

”Aluksi minut innostivat mukaan toimintaan aktiiviset ohjaajat. Heidän opastamana opin uusia taitoja ja sain siinä sivussa ystäviä.” Niko 17 v.

”Varhaisimmat muistot 4H kerhosta ovat 13 vuoden takaa. Silloinen 4H neuvoja kysyi, haluaisimmeko me (minä ja ystäväni) tulla 4H-kerhoon mukaan. Innostuneena lähdimme kerholaiseksi ja sillä tiellä kuljen edelleen.” Saija, 19 v.

”Partiourani alkoi samana syksynä kuin koulukin. Menin kaverini kanssa paikallisen lippukunnan koloiltaan.” Petri, 17 v.

8.1.3 Ohjaaminen

Tutkimuksemme nuorista lähes kaikki ovat olleet mukana ohjaustoiminnassa. He toivat esille kokemuksia omista ryhmän ohjaajista sekä omista ohjauskokemuksistaan. Ohjaamiseen liittyvät kokemukset jäsennettiin viiden keskeisen kokonaisuuden ympärille; *ohjatessa oppii, ryhmän tärkeys, hauskuus, haasteellisuus, antoisuus ja palkitsevuus*. Monelle nuorelle ohjaaminen on ollut luonnollinen osa järjestötoimintaa.

Nuoret ovat oppineet ohjatessa monenlaisia asioita niin käytännön taitoja kuin vastuuta ja johtamista. Nuoret toivat esille myös kouluttautumisen merkityksen. Pitkäaikaiseen ohjaajana toimimiseen kuuluu luonnollisena osana kouluttautuminen tehtäviin. Kouluttautumisen myötä voi myös hankkia valmiuksia toimia erilaisten lasten kanssa ja yllätyksellisissäkin ohjaustilanteissa. Ohjaaminen koettiin hauskana esimerkiksi ohjattavien kasvun näkemisen vuoksi. Myös omaa ryhmää pidettiin tärkeänä, hyvät välit ja tiiviys ryhmässä koettiin positiivisena. Nuoret näkivät myös itsensä esimerkkinä ryhmiä ohjatessa. Monesti iän karttuessa ohjaajana toimimisesta saa kokemuksen kertymisen myötä vielä enemmän irti.

” Nykyisin vedän viikoittain laumaa, jossa on kymmenen 7–10-vuotiasta tyttöä. Apunani toimii kaverini, joka pyynnöstäni vaihtoi lippukuntaa. Pienten ohjaaminen on suuri haaste, jossa pitää muistaa, että on heille esimerkkinä. Se on myös palkitsevaa, kun tytöt kertovat asioitaan ja tulevat syliin istumaan. Parasta

on varmaan kun yksi sudari sanoi, että olen hänen uusi sisko. Se oli parasta palautetta.” Tanja, 17 v.

”Kerhonohtajana paras muisto on eräs 7 v. poika, jolla tiesin olevan synnynnäinen puhehäiriö (ei puhu paljoa, oppi puhumaan todella ”vanhana”). Poika oli aluksi myös erittäin ujo ja eikä hän puhunut alkuaikoina juuri lainkaan. Mutta vähitellen rohkaistui ja kerhokauden loppupuolella hän tuli juttelemaan meille. Tämä tuntui ohjaajana todella palkitsevalta ja antaa uskoa siihen, että tekee arvokasta työtä.” Päivi, 17 v.

Ohjaamiseen nuorten kirjoitelmissa liittyi sekä antoisuus ja palkitsevuus että haasteellisuus. Vastuullisessa tehtävässä kokee oman tarpeellisuutensa, mutta nuoren kehitystasoon verrattuna liian suuret haasteet koetaan negatiivisena. Jotkut nuorista olivat kokeneet epävarmuutta johtamisesta. Aikuisten tukea ja ohjausta tarvitaan, mutta myös vastuun määrän suhteuttamista nuorten resursseihin.

”Liian nuoren johtajan johto oli vaan nyt vähän mitä oli, emmekä vj-kaverini kanssa oikein saaneet aikaan... Murrosikäiset johtajat tarvitsevat RUNSAASTI tukea, opastusta yms. Aikana, jona esim. perhe heikkenee, voi Partio olla tukipilari... Aikuista tarvitaan? Nuoret johtajat saavuttavat huomattavasti paremmat tulokset asiantuntevan ohjauksen alla. Siinäpä tehtävää aikuisille.” Jari, 19 v.

”8:lla luokalla kävin vartionjohtaja koulutuksen ja aloin vetämään vartiota. Tuo vuosi ole meille kaikille uusille johtajille rankka kun vastuuta tuli vähän liian paljon, liian pian sillä suuri osa lippukunnan toiminnasta tuli vastuullemme ja moni stressasi itsensä ihan piippuun ja kyllästymisen partaalle. Harrastus muuttui yhtäkkiä paljon vakavammaksi ja aikaa vievämmäksi. Erityisesti tämä johtaja aika kehitti minua vastuuntuntoisemmaksi ja oma-aloitteisemmaksi.” Johanna, 17 v.

8.2 Kertaluonteisuus - leirit, kilpailut, kurssit

Kirjoitelmissa nuoret toivat esille jatkuvaluonteisten toimintojen lisäksi yksittäisiä tapahtumia. Nämä saattoivat olla hyvinkin yksityiskohtaisesti kuvattuja, pitkänkin aikaa sitten tapahtuneita asioita, jolloin niiden ainutlaatuinen luonne ja merkityksellisyys korostuivat. Leirit/ suurleirit olivat erityisesti jääneet mieliin kerta-

luonteisina tapahtumina. Leiriolosuhteet loivat ainutlaatuisen oppimisympäristön ja tarjosivat sekä nonformaaleja että informaaleja oppimiskokemuksia. Informaalit oppimiskokemukset syntyvät kirjoitetun ohjelman ulkopuolella, esim. vapaa-ajalla omassa porukassa jutellen vapaasti touhuten.

”Parasta oli varmasti se kun oltiin omalla porukalla aitassa vapaa-aikana ja puhuttiin tyttöjen juttuja, syötiin karkkeja ja sipsejä ja se että pojat kiusas, ne oli silti meidän kavereita.” Niina 23 v.

Oleellisena osana leiriä pidettiin osallistujille syntyviä yhteisiä kokemuksia sekä leirien yhteishenkeä. Leireihin yhdistettiin tekeminen ja ohjelmallisuus vaikka samalla se on aina yllätyksiä täynnä ja haastaa itsensä voittamiseen. Elämyksellisyys on myös tyypillistä kertaluonteisille oppimisympäristöille. Leirien nouseminen erityisen mieleen painuneeksi muistoksi oli tyypillistä sekä partio- että 4H-nuorille. Leireihin ainutlaatuisena kokemuksena liittyy vahvasti ajallisuus; leirin odottaminen etukäteen, itse leirillä olo ja erityisesti niiden muisteleminen. Leirit ovat lapsille ja nuorille jännittäviä ja erilaisia, leirejä voi pitää merkittävänä oppimiskokemuksina, koska monet nuoret ovat antaneet niille erityisen merkityksen, leireillä on koettu yhteenkuuluvuuden tunnetta ja jaettuja kokemuksia joita muualla ei olisi voinut syntyä. Leirit tuntuvat antavan sopivassa suhteessa mielekästä tekemistä ja elämyksiä. Kokemuksiin ja muistoihin liittyy toiset ihmiset ja hauska yhdessä olo. Itsensä voittamisen tunne yhdistyy yleensä leirillä kohdattuihin haasteisiin esim. huonot sääolosuhteet leirillä. Leireillä voi ylittää itsensä turvallisissa ympäristöissä.

”Sitten kun alkukuopista päästiin liikkeelle aloin käydä muutamilla leireillä vuodessa, en kyllä läheskään aina kaikissa mitä järjestettiin, mutta oman vartion leirit ja lippukunnan kesäleirit olivat niitä mihin oli pakko päästä. Leireillä kertyi kokemusta metsäelämästä ja siitä miten selvitä ilman kaupungin mukavuuksia ja vielä samalla pitää hauskaa.” Satu, 17 v.

”Aina, kun minua pyydetään kertomaan kokemuksia ja muistoja partiourani varrelta, ensimmäisenä mieleeni tulee suurten leirien iltanuotiolla vallitseva mahtava tunnelma ja yhteenkuuluvuuden tunne. Tuntuu hienolta olla yksi tuhannesta nuoresta laulamassa nuotiolaulua hämärtyvässä kesäillassa.” Petri, 17 v.

”Sudarina muistan, että oman lippukunnan leirit ja varsinkin leireillä järjestetyt yöherätykset olivat jännittäviä, mutta juuri niitä parhaita. Ja näin isompanakin sitä huomaa odottavansa jännittyneenä leirejä ja kaiholla niitä hämyisiä il-

tanuotioita. Myös isommat piirileirit ovat antaneet paljon rikkaita muistoja. Ehkä päällimmäisenä muistissa on Taurus. Varsinkin ne suuret iltanuotiot ja se yhteenkuuluvuuden tunne, joka sitoi eri puolilta maailmaa tulleita partiolaisia.” Jenni, 17 v.

”Toinen mieleenpainunut tilanne on, kun 12-vuotiaana olin mukana eräällä leirillä lippukuntani tukialuksella. Laskeuduimme alas Saimaan kanavan sulkuja keskellä kesäistä yötä. Minä, muutama kaveri ja pari vanhempaa johtajaa olimme hereillä muiden nukkuessa hyteissä. Laskeuduimme sulku kerrallaan kohti Suomenlahtea ja meidät nuoremmat pääsettiin myös ohjaamaan alusta vuorollamme. Vaikkei ohjaamisessa sinällään mitään ihmeellistä ollutkaan, oli se 12-vuotiaalle mahtava kokemus.” Petri, 17 v.

Kilpailuja voidaan myös pitää kertaluontoisina oppimiskokemuksina. Tärkeimpänä nuoret kokevat kilpailuissa yhdessä hauskanpidon. Partiokisat eivät kirjoitelmissa näyttäydy liian vakavamielisiä, joissa kaikki kilpailevat veren maku suussa. Vaikuttaakin siltä, että tilausta on paikoille, joissa nuoret voivat mitellä pilke silmäkulmassa. Kilpailuyhteiskunnan suorituskeskeisyys korostuu formaalissa ympäristössä entisestään, jolloin nonformaalissa ympäristössä täytyy olla tilaa sosiaaliselle toiminnalle, ongelmanratkaisutaitojen kehittämiseksi ja tekemisestä nauttimiseksi.

”Itse kisoihin lähden pitämään hauskaa ja viettämään aikaa kavereiden kanssa. Ei ole koskaan haitannut vaikka en ole koskaan voittanut kisoissa mitään.” Tanja, 17 v.

”Mieleeni nousee myös monta hauskaa pt-kisa muistoa. Miten sitä on kivellä istuen pidetty evästaukoa ja mietitty -hei missä me ollaan?” Jenni, 17 v.

Kurssit ovat myös kertaluonteisia tapahtumia, jotka tarjoavat uusia elämyksiä ja kokemuksia, mutta niiden tehtävänä on jatkuvaluonteisen toiminnan tukeminen. Nuoret oppivat kursseilla järjestöjen tavoitteiden mukaisia toimintoja ja usein kurssien myötä nuoret saavat pätevyiden toimia erilaisissa tehtävissä omassa järjestössä. Monet nuoret olivat käyneet lähes kaikki kurssit, mitä oli tarjolla. Nuoret eivät tuottaneet paljoakaan tekstiä koulutuksien sisällöistä tai merkityksestä. Koulutuksissa oppimisella on nonformaalinen luonne, se on tavoitteellista, suunniteltua ja rakenteellista. Nonformaalinen koulutuksen piirteisiin liitetään ihmiskeskeisyys ja yksilön vastuun ja tavoitteisiin sitoutumisen merkitystä. Henkilökohtainen kasvuprosessi on tärkeää. Nuorilla koulutus liittyy heidän omaan

tekemiseen, jolloin koulutukseen liittyy vapaaehtoisuus, kokemuksellinen oppiminen ja ryhmän kanssa toimiminen.

8.3 Järjestötoiminta luo itse itseään - symbolit ja rituaalit

”Riihitykset ovat varmasti jokaiselle partiolaiselle selviä virstan pylviä joiden läpäisyä tavoitellaan.” Satu, 17 v.

”Sudenpentuna sain sudenpääsolki ansiomerkin samaan aikaan lapsuuden ystäväni kanssa. Tämä päivä on unohtumaton. Ja samoin myös se päivä kun sain vartiolaisena hänen kanssaan samaan aikaan vartiolaisten pronssisen ansiomerkin.” Pia, 18 v.

Nuorten kirjoituksista löytyi viitteitä erityisesti partiolaisten symboliikkaan, jonka avulla kulttuuria ja partioidentiteettiä rakennetaan. Partio tuottaa partiolaisuutta omilla riitteillä ja kielellä. Nuorten partiopuheeseen kuuluu niiden termien käyttö, jotka ovat ominaisia ko. järjestön toiminnassa. Esimerkiksi laumanjohtaja, riihitys, sudari (sudenpentu), vartsalainen (vartiolainen) ovat tyypillisiä partiotermejä. 4H-nuorten teksteissä ei löydy vastaavaa erityistä puhetapaa. Toki myös 4H-nuoret käyttävät joitakin sellaisia ilmauksia, esim. TOP-tehtävät, jotka avautuvat vain niille, jotka tuntevat järjestön toimintaa ja toimintatapoja paremmin.

Fornäsin (1998) mukaan kulttuuri on inhimillistä vuorovaikutusta, jossa luodaan merkityksiä symboleja käyttämällä. Kulttuuriset tekstit peilaavat yhteiskuntaa ja osallistuvat sen muodostamiseen. Kulttuuriset ilmiöt tai symboliset prosessit ovat ihmisten välisiä kahdella tavalla yhteisiä useamman ihmisen sisäisissä maailmoissa ja yhteisiä sisäisen ja ulkoisen maailman välisyydessä. Symbolit ovat tärkeässä välittävässä asemassa subjektien välillä. Kulttuuriin kuuluvat yhteiset koodit ja kokemukset, asiat, jotka ovat yhteisiä monille, samoin kulttuuriin sisältyy myös eron tekeminen muihin ihmisiin. Yhteistä ei ole välttämättä samat ajatukset vaan yleiset kielelliset muodot, joilla ne ilmaistaan. Kulttuuri ja viestintä ovat yhteisten merkitysten tuottamista symbolisten muotojen avulla. Symbolit ovat merkkejä, jotka liittävät vuorovaikutuksessa olevat ihmiset yhteen,

ne yhdistävät sisäisen ulkoiseen. Symboliset ilmiöt ovat objekteja, liikkeitä, ääniä, sanoja, jotka ilmentävät jotain vuorovaikutuksessa oleville ihmisille näiden omissa elämismaailmoissa. (Mt. 179 -190.) Seuraavassa sitaatissa konkretisoidaan järjestön kasvatus subjektiiviseen inhimilliseen kokemukseen. Kasvatuksen luonne perustuu tiettyihin ikäkausiiin ja symboleihin. Sudenpentuaikaan liittyy lupauksen antaminen, mikä on ominaista vain partiotoiminnalle.

”Yksi jännittävimmistä partiokokemuksista on sudenpentulupauksen antaminen. Seisoin seitsemänvuotiaana lumisessa, pilkkopimeässä metsässä samassa rivissä kavereideni kanssa. Ainoa valonlähde oli suuri nuotio edessämme. Toistimme johtajan perässä lupausta ja olen varma, että jokaista jännitti vaikkei sitä tunnustettu. Lupauksenanto huipentui siihen, että saimme partiohuivin kaulaan. Solmittuani huivin merimiessolmulla tunsin olevani oikea partiolainen.” Petri, 17 v.

9 POHDINTAA

Tässä luvussa tiivistetään tutkimuksen keskeiset tulokset suhteessa tutkimuskysymyksiin. Luvussa arvioidaan myös tutkimuksen luotettavuutta ja aineiston sekä valitun lähestymistavan sopivuutta tällaiseen tutkimukseen. Pohdinnan lopuksi tarkastellaan tutkimustulosten sovellettavuutta ja jatkotutkimusaiheita.

9.1 Tutkimustulosten yhteenvetoa

Mitä järjestöjen kasvatusta on? Millaisia ovat kasvatustavoitteet ja toimintatavat?

Järjestöjen kasvatuksen keskeiset elementit olivat *jatkuvuus, arvoperusta, ohjelmallisuus ja oppimisympäristöt*. Järjestöjen kasvatusta on siis tavoitteellista, päämääräsuuntautunutta toimintaa, joka perustuu tiettyihin arvoihin. Järjestöt kasvattavat sekä yksilöä häntä itseään että yhteiskuntaa varten. Kasvatustoiminnan ytimenä on kuitenkin nuoren oma kasvu, hänen toimintakykyisyyden lisääntyminen, joka saavutetaan vuorovaikutussuhteiden ja mielekkään toiminnan ja taitotason kasvun avulla. Kasvatustavoitteiden saavuttamiseksi järjestöillä on omat pedagogiset toimintatavat ja menetelmät, jotka pohjautuvat *jatkuvuuteen ja progressiivisuuteen*.

Kokemusten tuottajina kertaluonteisella ja jatkuvaluonteisella toiminnalla on tiettyjä eroja. Sekä jatkuvaluonteiset että kertaluonteiset oppimisympäristöt rakentuvat *osallistumisesta, tekemisestä, kokemuksista ja jatkuvasta oppimisestä*. Nämä elementit yhdessä vaikuttavat nuoren omaan kasvuun, toimintakykyisyyden lisääntymiseen ja taitojen oppimiseen. Järjestössä kasvu on jatkuva prosessi, jolloin erilaiset oppimisympäristöt tarjoavat haasteita, toiminnan paikkoja ja iloa.

Mitä järjestötoiminnassa opetetaan?

Tutkimuksemme perusteella voidaan tiivistetysti esittää, että järjestötoiminnassa opetetaan *järjestön toiminta-alaan kuuluvia tietoja ja taitoja* sekä järjestön *arvo-perustan mukaista asennoitumista elämään ja ympäröivään maailmaan*. Järjestö opettaa *omien toimintatapojen* kautta luomalla erilaisia *toimintaympäristöjä*, jotka tarjoavat mahdollisuuden monenlaisten tietojen, taitojen ja aktiivisuuden omaksumiseen. Järjestötoiminta tuottaa sekä nonformaaleja että informaaleja oppimisympäristöjä. Nonformaali oppiminen on *järjestöjen tavoitteellista ja osaamiseen tähtäävää toimintaa* esimerkiksi koulutukset, kurssit, tehtävien suorittaminen, jotka antavat *valmiuksia* toimia tietyissä tehtävissä tai *lisäävät* osallistujien omaa taitotason kasvua. Informaali oppiminen on järjestöjen ylläpitämissä eri toimintaympäristöissä ja ryhmissä tapahtuvaa ns. piilo-oppimista, joka jäisi ilman toimintaympäristöä mahdollistumatta, mutta jota ei voi esim. kasvatushjelman avulla määritellä tapahtuvaksi jossakin tietyssä toiminnassa tai tilanteessa. Parasta järjestötoiminnassa voi olla ihan tavalliset asiat, yhdessäolo ja oma kiireetön aika.

Mitä nuoret oppivat? Kohtaavatko nuorten kokemukset ja järjestöjen tavoitteet?

Tutkimuksemme perusteella nuorten kokemukset omasta järjestöstään kohtaavat järjestöjen tavoitteet. Nuoret antavat omalle järjestölleen ja omalle järjestössä olojalleen suuren merkityksen. Nuoret pitävät omassa järjestössä tärkeinä hyvin pitkälti samoja asioita, joita he kertovat myös oppineensa järjestössä. Nuoret arvostavat eniten järjestössään *yhdessä tekemistä, ihmisiä, toimintaa ja yhteistyötaitojen oppimista*. Nuorten keskeiset oppimisalueet; *sosiaaliset taidot, yleiset tiedot ja taidot* sekä *oma kasvu* liittyvät järjestöjen tarjoamiin *oppimisympäristöihin, tekemisen paikkoihin ja vuorovaikutussuhteisiin*. Järjestötoiminnan myötä opitaan erilaisia taitoja ja *toimintakykyisyys lisääntyy*.

Millaisia olivat nuorten kokemukset kasvatuksesta ja toiminnasta?

Nuorten vuosia kestänyt järjestötoiminta kertoi myös pitkäkestoisista kokemuksista ja samalla *prosessinomaisesta oppimisesta*. Nuorten kertomuksista välit-

tyy pitkäaikaisen järjestössä olon kasvattavuus. Vaikka tiettyjä huippukokemuksia mainittiinkin, varsinaisesti oppimiseen liittyi *ajan myötä kasvaneet* taidot ja valmiudet. Järjestössä oloaika kasvattaa, *ihmiset, toimintaympäristöt ja vuorovaikutussuhteet* liittyvät oleellisesti kasvuun. Antikaisen (1996) mukaan merkittävät oppimiskokemukset tapahtuvatkin usein yhteisöissä (mt. 267). Myös tutkimuksessamme oli helposti löydettävissä oppimista tukevia henkilö- ja sosiaalisia suhteita. Järjestötoiminnan tarjoama elämyksellisyys ja yhteisöllisyys ovat tarjonneet nuorille kasvun kokemuksia.

9.2 Tutkimuksen arviointia

Laadullinen tutkimuksemme oli lähestymistavaltaan fenomenologis-hermeneuttinen, joka tutkimusotteena soveltui mielestämme hyvin tähän tutkimukseen. Fenomenologis-hermeneuttinen lähestymistapa ohjasi teoreettisella tasolla myös suhtautumista tutkimusaineistoon. Teoriaosuuden tarkoituksena oli tuoda esille erilaisia näkökulmia kasvatuksen ja oppimisen tarkasteluun tämän tutkimuksen kontekstissa. Tuomen ja Sarajärven (2003) mukaan teoria voi toimia apuna analyysin etenemisessä ja avata uusia ajatus-uria (mt. 110). Teorian tehtävänä oli myös ohjata aineiston tarkastelua tutkimuskysymysten kannalta oleellisiin piirteisiin.

Käytimme tutkimuksessamme aineistotriangulaatiota eli yhdistimme keskenään samassa tutkimuksessa useampaa aineistoa (ks. Eskola & Suoranta 1999, 69). Järjestötoiminta tutkimuskohteena on moniulotteinen, yhdellä yksittäisellä aineistolla emme olisi pystyneet vastaamaan tyydyttävällä tavalla tutkimuskysymyksiimme. Mielestämme useamman aineiston käyttö vahvisti tutkimuksen teollista pätevyyttä. Aineistotriangulaatio toi haasteita myös tutkimuksen raportointiin ja tulosten esittämiseen. Usean aineiston käyttö tuo enemmän analysoitavaa materiaalia. Työmme vahvuutena on mielestämme se, että olemme pyrkineet havainnollistamaan tutkimustuloksia myös kuvioden avulla, jolloin saatu

informaatio on tiiviissä muodossa ja asioiden väliset merkityssuhteet nousevat paremmin esille.

Kahden järjestön kasvatuksen tarkastelu samassa tutkimuksessa tällä tavoin oli haastava tehtävä. Aineistoa olisi ollut runsaasti monipuolisiin ja erilaisiin näkökulmiin. Esimerkiksi järjestöjen kasvatustradition tarkastelu pitkällä aikavälillä olisi ollut kiinnostavaa. Tutkimuksemme kannalta rajasimme kuitenkin järjestöjen kasvatuksen tarkastelun asiakirjatasolle. Yhtenä tutkimustehtävänä oli selvittää mitä järjestöjen kasvatusta on. Asiakirja-aineiston ja painetun materiaalin lisäksi käytimme tiedonlähteinä myös järjestöjen internetsivuja. Pidämme internetsivuja relevanttina tiedonlähteenä, koska sivut ovat järjestöjen tuottamia ja ylläpitämiä.

Omat vaatimuksensa tutkimuksemme asetti myös järjestötoiminnan monitasoisuus. Toimintaympäristöt valtakunnallisen järjestön sisällä vaihtelevat kuitenkin suuresti, kaikkien yhdistysten tai lippukuntien toiminta ei aina ole samanlaista vaikka puhuttaisiinkin samasta järjestöstä. Näin ollen tämänkaltaisen tutkimuksen uusiminen ei välttämättä tuota samanlaisia tuloksia nuorten kokemusten osalta. Järjestöjen kasvatukseen tarkasteluun asiakirjojen ja materiaalien tasolla edellä mainittu monitasoisuus puolestaan ei vaikuta. Asiakirjat ja materiaalit ovat samoja eri puolella Suomea. Uusintatutkimus tuottaisi samansisältöisiä tuloksia.

Saatuja tutkimustuloksia tulee tarkastella suhteessa käytettyihin aineistoihin. Tutkimuksemme luotettavuutta vahvistaa se, että saamamme tulokset tukevat aiemmin esitettyjä järjestötutkimuksia monin osin. Tulosten perusteella ei voida kuitenkaan tehdä yleistyksiä nuorisojärjestöjen kasvattavuudesta ja nuorten järjestökokemuksista. Tulokset kertovat kahden suuren nuorisojärjestön kasvatuksesta ja kasvatustoiminnasta. Nuorten kirjoitelma-aineisto tuo tietoa 32 pitkään järjestössä toimineen nuoren ja nuoren aikuisen kokemuksista. Tutkimuksemme osallistuneet nuoret eivät välttämättä edusta keskimääräisiä järjestönuoria. On mahdollista, että kirjoittajiksi ovat voineet hakeutua sellaiset nuoret, joille kirjoittaminen on luonteva tapa ilmaista omia ajatuksiaan. Kirjoitelmaohjeistuk-

set menivät järjestöjen kautta rajatulle joukolle, jolloin kaikilla halukkailla järjestönuorilla ei ole ollut mahdollisuutta kirjoittaa omista järjestökokemuksistaan.

Tutkimusaineistomme ei ollut lähtökohtaisesti aivan tasapainossa, partiolaisnuorten kirjoitelmia aineistosta oli 20 ja 4H-nuorten 12. Kvalitatiiviseen tutkimukseen aineiston määrä oli kuitenkin riittävä (n=32). Emme pyrkineet tutkimuksessamme vertailemaan eri järjestöjen nuorten kokemuksia toisiinsa vaan etsimme kokemuksista tutkimusongelmiemme kannalta yleisiä yhtäläisyyksiä. Näin ollen emme pitäneet aineiston vinoutumaa tutkimukseen oleellisesti vaikuttavana tekijänä. Kvantitatiivisella tutkimustavalla olisimme voineet kerätä tietoa suurelta määrältä järjestönuoria. Halusimme kuitenkin lähestyä tutkimusongelmaamme fenomenologis-hermeneuttisesta viitekehyksestä ja selvittää kokemusten merkityksiä. Myös Yeung (2005) mainitsee, että 2000-luvun tutkimuksissa keskeiseksi kiinnostuksen kohteeksi ovat nousseet yksilöiden kokemukset ja näkemykset (mt. 22).

9.3 Tulosten sovellettavuus ja jatkotutkimusaiheita

Nuorten kirjoitelma-aineiston analyysi toi esille sen, että jatkuvaluonteisen perusjärjestötyön lisäksi tarvitaan kertaluonteisia toimintoja. Ne tarjoavat nuorille huippukokemuksia, yhteisöllisyyttä ja erilaisia tekemisen paikkoja. Arjesta poikkeavat pienet tai suuret kertaluonteiset tapahtumat tuottavat kokemuksia, jotka vahvistavat myös järjestötoiminnan arjessa pysymistä. Tämä olisi hyvä muistaa järjestöjen toimintaa suunniteltaessa. Nuoret arvostavat yhdessä tekemistä ja yhteisöllisyyttä. Leirit ja tapahtumat synnyttävät monia muistoja ja yhteisiä jaettuja kokemuksia, jotka vahvistavat tunnetta järjestöön kuulumisesta.

Vaikka tutkimmekin vain kahta nuorisojärjestöä, soveltuvat tutkimustuloksemme myös muiden järjestöjen oman toiminnan arviointiin ja kehittämiseen. Tulostemme mukaan järjestöjen kasvatuksen elementit ovat edellä mainitut *jatku-*

vuus, arvoperusta, ohjelmallisuus ja oppimisympäristöt. Jokaisen järjestön toiminnassa on hyvin suurella todennäköisyydellä löydettävissä nämä samat elementit. Oleellista on se kuinka oppimisympäristöt, ohjelmallisuus ja arvoperusta rakentuvat ja millaista kasvatusta ne tuottavat. Kasvatus tapahtuu kuitenkin kasvatussuhteissa ja laadukkaan toiminnan varmistaminen suurten järjestöjen toiminnassa ei tapahdu vain strategiatyöskentelyn kautta. Harju (2003) toteaa, että järjestöt eivät voi luottaa asioiden jatkumiseen automaattisesti nykyisellään. Toimintaympäristö on murroksessa, rahoituspohja epävarma ja ihmiset entistä valikoivampia osallistumisen suhteen. Suurten, perinteisten järjestöjen haasteena tässä ajassa on se, miten aito ja vuorovaikutteinen kontakti jäsenistöön säilyy. (Mt. 160.)

Valtio tukee vuonna 2007 veikkausvaroin n. 12,6 miljoonalla eurolla valtakunnallisia nuorisojärjestöjä, nuorisotyön palvelujärjestöjä ja nuorisotyötä tekeviä valtakunnallisia järjestöjä. (Opetusministeriön tiedotteet 2007.) Valtakunnallisille nuorisojärjestöille myönnetään yleisavustus tulosperusteisesti järjestön toimintasuunnitelman ja talousarvion perusteella. Tulosperusteita arvioidaan suunnitellun ja toteutuneen toiminnan perusteella. Toiminnan laajuutta arvioitaessa otetaan huomioon järjestön säännöllisen toiminnan piirissä oleva nuorten määrä, toiminnan vaikuttavuus ja alueellinen kattavuus. Toiminnan laatua arvioidaan suhteessa kunkin järjestön asettamiin tavoitteisiin ja niiden toteutumiseen. (Valtioneuvoston asetus nuorisotyöstä ja -politiikasta 103/2006, luku 2, § 5, 6.)

Vaikka järjestöjen nuorisotoimintaa tuetaan suurilla summilla, ei tutkimusintressi tästäkään huolimatta kohdennu nuorisojärjestöihin. Järjestöjen kasvatustoiminta tavoittaa suuren määrän lapsia ja nuoria. Pelkät toimintaluvut eivät mielestämme riitä kertomaan kuinka nuorisojärjestöt kasvatustehtävästään selviävät. Numerotiedot eivät kerro kasvatuksen sisällöistä ja tavoitteiden saavuttamisesta. Nuorten järjestön toimintaa arvioivien mielipiteiden, kokemusten ja kehitysajatusten kuuleminen voisi olla myös yksi rahoittajan arvioima laatukriteeri. Näin vahvistettaisiin myös nuorten osallisuuden ja kuulemisen toteutumista. Nuorisojärjestöjen kasvatustoiminnan arviointiin ja tutkimukseen olisi mielestämme syytä kiinnittää valtakunnallisella tasolla huomiota. Tarvetta on myös nuorisojärjestöjen oman toiminnan tutkimuksen lisäksi ulkopuoliselle tutkimukselle. Järjes-

telmällisen tiedon säännöllinen tuottaminen hyödyttäisi myös koko nuorisojärjestökenttää. Mielestämme tutkimusvastuu kuuluisi luontevasti nuorisotyön kehittämisestä vastaavana yksikkönä opetusministeriölle.

Järjestöjen kasvatuksella on yhteiskunnallista merkitystä. Nuorisolain mukaisesti nuorisotyön toteuttamisesta vastaavat kuntien ohella myös nuorisoyhdistykset ja muut nuorisotyötä tekevät järjestöt. Lain tarkoituksena on *”tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.”* (Nuorisolaki 2006/72, 1-2 §). Tutkimuksemme mukaan voidaan todeta, että Partio ja 4H-järjestöinä kantavat oman nuorisokasvatusvastuunsa. Järjestötoiminta lisää nuorten toimintakykyisyyttä. Järjestöt kasvattavat osaavia, itseensä ja asiaansa uskovia nuoria, jotka selviävät monenlaisista tilanteista. Järjestötoiminnan myötä lisääntynyt Itseluottamus, hyvät ihmissuhdetaidot ja läheiset ystävät luovat elämänhallinnan tunnetta.

Chisholm ja Hoskins (2005) toteavatkin, että järjestötoiminta tarjoaa elinikäisen ja laajan oppimiskentän. Koulutuskeskusteluissa ollaan pikkuhiljaa nostamassa esiin eri oppimisympäristöt ja -tavat yhtä arvokkaina ihmisen persoonan täytty-misen, aktiivisen kansalaisuuden toteutumisen, sosiaalisen elämän ja työllistymisen kannalta. Nonformaali ja informaali oppiminen ansaitsevat paremman sosiaalisen ja muodollisen huomion edellä mainittujen asioiden oppimisen areenoina. (Mt. 10.) Järjestöjen tulisi aktiivisesti osallistua oppimiskeskusteluun ja tuoda rohkeasti esille omaa kasvatuspotentiaaliaan. Järjestötoiminnan tarjoamat oppimisympäristöt mahdollistavat yhteiskunnassa tarvittavien taitojen harjoitteluareenan. Toiminnallisuutensa ansioista se on myös kiinnostava ympäristö oppia. Näiden asioiden tiedostaminen, menetelmien ja välineiden tehokas kehittäminen sekä entistä ponnekkaamman roolin ottaminen aktiivisen kansalaisen kasvattajana on järjestöille sekä haaste että suuri mahdollisuus.

Hyvien harrastusten tarjoajana järjestöt voivat olla todella merkittäviä nuorten elämässä. Lea Pulkkisen mukaan harrastustoiminta voi toimia nuorta suojaavana tekijänä nuoruusiässä esim. päihteidenkäyttöä vastaan. Nuori, joka suhtautuu toiveikkaasti tulevaisuuteen, saa siitä voimaa elämäänsä. Suotuisaan kehi-

tykseen sisältyy optimistinen elämänasenne, selkeät tavoitteet ja omien mahdollisuuksien realistinen näkeminen. Pulkkisen mukaan elämän mielekkyyttä kannattelee kolmijalka, jossa perhe- ja ystäväpiirin ihmissuhteet muodostavat yhden alueen, koulu, työ ja muut velvollisuudet toisen alueen ja itseään toteuttavat harrastukset kolmannen alueen. Ei siis ole aivan yhdentekevää harrastako nuori vai ei. Elämä saa mielekkyyttä myös siitä, että nuorella on ihmisiä, joille hän on arvokas omana itseään ja saa tunnustusta tekemisestään ja osaamisestaan. Myös tunne omasta identiteetistä ja mahdollisuuksista on tärkeää. (Pulkinen 2002, 183, 210 - 211.)

Järjestöjen nuorisokasvatus on tutkimuksemme mukaan myös arvokasvatusta. Tutkimiemme järjestöjen vankka arvopohja on säilynyt pääpiirteittäin samana niiden perustamisesta asti. Silti nämä järjestöt yhä kiinnostavat lapsia ja nuoria. Tämänkin perusteella voimme sanoa, että arvokasvatukselle on tilausta ja sillä on oma paikkansa nuorten elämismaailmassa. Järjestötoiminnan tulisi olla ensisijassa harrastustoimintaa - iloa, virikkeitä, oppimisen mahdollisuuksia, monipuolisuutta ja persoonallisuuden kehittämistä. Partion ja 4H:n tehtäväpohjaisten järjestelmien vaarana voi olla liika suorituskeskeisyys, toimintaan osallistuminen ei saisi tuntua nuoresta pelkästään tehtävien suorittamiselta. Vaikka kasvatus suuntaa tulevaan, on sen tarkoituksena tuottaa myös välittömiä, mukavia kokemuksia. Yksittäinenkin hetki on elettynä kokemuksena tärkeä. Tunne ratkaisee, millaisen merkityksen ihminen omille kokemuksilleen antaa. Helven mukaan kasvatuksen ja arvojen suhteen pohtimisessa tarvitaankin laaja-alaista aikaamme koskevaa ymmärrystä ja keskustelua päämääristä ja arvoista (Helve 2007, 305). Toivomme tämän työn myötä ymmärryksen kasvavan ja keskustelun jatkuvan.

”Kun olin kuusi vuotias, lähdin kahden muun sisareni kanssa vähän ennen viittä kävelemään kohti naapuri-taloa. Perjantai-illat olivat jos silloin mieluisia, kun tiesin, että tänään on 4H-kerho.”

10 LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

10.1 Lähteet

Painetut lähteet

4H-nuorisotyö 2007. Hyvällä harrastuksella huomisen huipulle! Suomen 4H-liitto. Edustajakokous 22.4.2004.

Koulutusjärjestelmä (2004): Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry.

Laumanjohtajan käsikirja. Opas sudenpentujen johtajalle. (2004): Gummerus Kirjapaino oy: Jyväskylä.

Partio-ohjelma (2005): Suomen partion ohjelmaryhmä 2001 - 2002.

Suomalaisen partioliikkeen strategia 2010. Suomen partiolaiset – Finlands Scouter ry. Hyväksytty jäsenkokouksessa 13. - 14.11.2004

Suomen 4H-liitto. Vuosikertomus 2005.

Suomen 4H-liitto. Vuosikertomus 2006.

Tilastot 2005. Tutkittua tietoa partiotoiminnasta. Ville Pesonen 29.3.2006.

Toimintakertomus 2005. Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry.

Painamattomat lähteet

Nuorten kirjoitelma-aineisto, 32 kirjoitelmaa.

Partio: 20 kirjoitelmaa

Kerätty: Partiojohtajien peruskoulutus 6.-8.10.2006, ennakkotehtävä.

4H-järjestö :12 kirjoitelmaa

Kerätty: 1.7. - 30.8.2006.

www-lähteet

Suomen 4H-liitton www-sivut.

<http://www.4h.fi>. 21.9.2006.

Kerhotoiminta

http://www.4h.fi/4h-jarjesto/toiminnan_painopisteet/kerhot. 14.3.2007.

Top-järjestelmä

http://www.4h.fi/4hjarjesto/toiminnanpainopisteet/yrittajyyskasvatus/top_in_pedagogiikka. 14.3.2007.

Kurssit ja koulutukset

http://www.4h.fi/nuorten_sivut/koulutukset_ja_kurssit. 14.3.2007.

Historia

http://www.4h.fi/4h_jarjesto/tietoa_4h-jarjestosta/jarjestonhistoria. 14.3.2007.

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n www-sivut.

<http://www.partio.fi>. 21.9.2006.

Partiolippukunnat

<http://www.partio.fi/?Deptid=155>. 15.11.2006.

10.2 Kirjallisuus

Painettu kirjallisuus

Aaltonen, Marjo, Ojanen, Tuija, Vihunen, Riitta & Vilén, Marika (2003): Nuoren aika. WSOY: Porvoo.

Ahlman, Erik (1993a): Bibliografia (1914-1952)/ laatinut Leena Nukari. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Allardt, Erik (1958): Nuorison harrastukset ja yhteisön rakenne. Helsinki.

Aittola, Tapio. (1998): Aikuisten oppiminen arkielämän ympäristöissä. Teoksessa Sallila, Pekka ja Vaherva, Tapio (toim.) Arkipäivän oppiminen. Aikuiskasvatuksen 39. vuosikirja. Jyväskylä: Kansanvalistusseura.

Aittola, Tapio (toim.) (1999) Kasvatussosiologian teoreetikoita: uudesta kasvatussosiologiasta oppimisen kriittiseen tarkasteluun. Helsinki: Gaudeamus.

Antikainen, Ari (1996): Merkittävät oppimiskokemukset ja valtautuminen. Teoksessa Antikainen, Ari & Huotelin, Hannu. Oppiminen ja elämänhistoria. Aikuiskasvatuksen 37. vuosikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy. 251 - 296.

Bauman, Zygmunt (1996): Postmodernin lumo. Tampere: Vastapaino.

Bauman, Zygmunt (2002): Notkea moderni. Tampere: Vastapaino.

Beck, Ulrich, Giddens, Anthony & Lash, Scott (1998): Nykyajan jäljillä. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Beck, Ulrich (1998): Poliitiikan uudelleen keksiminen: kohti refleksiivisen modernisaation teoriaa. Teoksessa Beck, Ulrich, Giddens, Anthony & Lash, Scott. Nykyajan jäljillä. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy. 11 - 82.

Cederlöf, Petri (1998): Nuorisotyön yhteiskunnallinen merkitys, perustietoja, poimintoja ja haarukkapaloja nuorisotyöstä sekä sen asemasta suomalaisessa yhteiskunnassa. Helsinki: Opetusministeriö.

Chisholm, Lynne, Hoskins, Bryony & Glahn, Christian (2005): Trading up. Potential and performance in non-formal learning. Council of Europe.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha (1999): Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Vastapaino: Tampere.

Fornäs, Johan (1998): Kulttuuriteoria. Tampere: Vastapaino.

Fornäs, Johan (1993): Sfärens disharmonier. Teoksessa Fornäs, Johan, Boëthius, Ulf & Reimer, Bo (1993): Ungdomar i skilda sfärer. Stocholm/Stehag: Tryckeri Ab Atheneum. 13 - 103.

Frönes, Ivar (1991): Growing up modern: Socialization in the landscape of modernity. Teoksessa Ehnrooth, Jari & Siurala, Lasse (toim.) Construction of youth. Helsinki: VAPK-Publishing. 131 - 147.

Gretschel, Anu (2002): Kunta nuorten osallisuusympäristönä: nuorten ryhmän ja kunnan vuorovaikutussuhteen tarkastelu kolmen liikuntarakentamisprojektin ja laadun arvioinnin keinoin. Studies in Sport, Physical Education and Health 85. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Harinen, Päivi (2000): Valmiiseen tulleet: tutkimus nuoruudesta, kansallisuudesta, kansalaisuudesta. Nuorisotutkimusverkosto. Nuorisotutkimusseura. Julkaisu- ja 11/2000. Helsinki: Hakapaino Oy.

Harju, Aaro (2003): Yhteisellä asialla. Kansalaistoiminta ja sen haasteet. Kansanvalistusseura: Vantaa.

Harju, Aaro (2004): Aktiivinen kansalaisuus ja kansalaisopinnot. Teoksessa Niemelä, Seppo & Luutonen, Marketta (2004). Taitava ihminen – toimiva kansalainen. Helsinki: Kansanvalistusseura. 73 - 82.

Helander, Voitto (1998): Kolmas sektori: käsitteistä, ulottuvuuksista ja tulkinnoista. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

Helander, Voitto & Laaksonen, Harri (1999): Suomalainen kolmas sektori: rakenteellinen erittely ja kansainvälinen vertailu. Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto. Helsinki: Hakapaino Oy.

Helve, Helena (2002): Arvot, muutos ja nuoret. Helsinki: Yliopistopaino.

Helve, Helena (2007): Arvojen muutos nuorisokasvatuksen haasteena. Teoksessa Nivala, Elina & Saastamoinen Mikko (toim). Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy. 276 - 312.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula (1998): Tutki ja kirjoita. Tammer-Paino Oy: Tampere.

Hirsjärvi, Sirkka & Huttunen, Jouko (1999): Johdatus kasvatustieteeseen. Porvoo: WSOY.

Hirvonen, Elna (1981): Valtakunnallinen nuorisojärjestötutkimus. 1. osa. Selvitys nuorisojärjestöjen toiminnasta keskus-, piiri- ja paikallisjärjestötasolla. Helsinki: Opetusministeriön nuorisotoimisto.

Hokkanen, Liisa, Kinnunen, Petri & Siisiäinen, Martti (toim.) (1999): Haastava kolmas sektori. Pohdintoja tutkimuksen ja toiminnan moninaisuudesta. Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hämäläinen, Juha & Kurki, Leena (1997): Sosiaalipedagogiikka. Porvoo: WSOY.

Hämäläinen, Juha (2007): Nuorisokasvatuksen teoria sosiaalipedagogisessa kehyksessä. Teoksessa Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko (toim). Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy. 169 - 182.

Kaakkuri-Knuutila, Marja-Liisa (1998): Argumentti ja kritiikki: lukemisen, keskustelun ja vaikuttamisen taidot. Helsinki: Gaudeamus.

Kallonen-Rönkkö, Marja & Suorsa, Ritva (1975): Kartoitus nuorisojärjestöistä. Tutkimusraportti n:o 37. Helsinki: Opetusministeriön nuorisotoimisto. Valtion nuorisoneuvosto.

Kareinen, Hannu (2004): Teoksessa Niemelä, Seppo & Luutonen, Marketta. Taitava ihminen – toimiva kansalainen. Helsinki: Kansanvalistusseura. 83 - 92.

Komiteamietintö 1997: 14. Oppimisen ilo: kansallinen elinikäisen oppimisen strategia. Opetusministeriö.

Kurikka, Päivi (1997): Osallistumisen (H)aave. Suomen kuntaliitto: Helsinki.

Kurikka, Päivi (1999): Ruohonjuurella suhisee. Paikalliset yhdistykset osana kolmatta sektoria. Suomen nuorisoyhteistyö Allianssi. Suomen kuntaliitto: Helsinki.

Kuure, Tapio, Kärkkäinen, Kati, Paju, Petri & Soininen, Anne (1999): Kutsuuko yhteiskunta? Nuoret jäsenyyksiä lunastamassa ja haastamassa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Laine, Timo (2001): Miten kokemusta voidaan tutkia? Fenomenologinen näkökulma. Teoksessa Juhani, Aaltola & Valli, Raine. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy. 27 - 43.

Launonen, Leevi & Puolimatka, Tapio (1999): Sosiaalipedagogiikan ihmiskäsitykset ja etiikka. Kuopio: Kuopion yliopisto.

Lehtisalo, Liekki & Raivola, Reijo (1999). Koulutus ja koulutuspolitiikka 2000-luvulle. Juva: WSOY.

Lieberg, Mats (1998): Ungdomarna, staden och det offentliga rummet. Teoksessa Fornäs, Johan, Boëthius, Ulf & Reimer, Bo (1993): Ungdomar i skilda sfärer. Stocholm/Stephag: Tryckeri Ab Atheneum, 187 - 235.

Liikkanen, Mirja, Hanifi, Riitta & Hannula, Ulla (toim.) (2005): Yksilöllisiä valintoja, kulttuurien pysyvyyttä. Vapaa-ajan muutokset 1981 - 2002. Tilastokeskus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Niemelä, Seppo & Luutonen, Marketta (2004): Taitava ihminen – toimiva kansalainen. Helsinki: Kansanvalistusseura.

Niemelä, Jorma & Möttölä, Sakari (2005): Kunta ja kolmas sektori yhteistyön uudet muodot. Jyväskylä: PS-kustannus.

Niemelä, Seppo (1998): Elinikäinen oppiminen osaamisyhteiskunnan haasteet. Teoksessa Sallilla, Pekka & Vaherva, Tapio (toim.). Arkipäivän oppiminen. Aikuiskasvatuksen 39. vuosikirja. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu Oy. 15 - 29.

Niemelä, Seppo (2004): Teoksessa Niemelä Seppo & Luutonen Marketta. Taitava ihminen – toimiva kansalainen. Helsinki: Kansanvalistusseura. 83 - 92.

Niemi, Kalevi (2004): Sosiaalipedagogiikan yhteiskuntateoriat. Kuopio: Kopijyvä.

Niemi, Kalevi (2007): Kansalaiskasvatus osana suomalaisten nuorisoliikkeiden eetosta ja toimintaa. Teoksessa Nivala, Elina & Saastamoinen Mikko (toim.). Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy. 64 - 89.

Nieminen, Juha & Värri, Veli-Matti (toim) (1992): Nuorisotyön päämääriä etsimässä. Tampere: Tampereen yliopiston kasvatustieteen laitos.

Nieminen, Juha (1995): Nuorisossa tulevaisuus. Suomalaisen nuorisotyön historia. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino oy.

Nieminen, Juha (2007): Puuttuva lenkki – Nuorisokasvatus tieteen kentässä, kasvatuksen teoriassa ja nuorisotyön kehiksenä. Teoksessa Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko (toim.). Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy. 30 - 63.

Niiniluoto, Ilkka (1984): Tiede, filosofia ja maailmankatsomus : Filosofisia esseitä tiedosta ja sen arvosta. Helsinki: Otava.

Niskanen, Sirkka (2005): Teoksessa Perttula, Juha & Latomaa, Timo (toim.) Kokemuksen tutkimus: merkitys, tulkinta, ymmärtäminen. Helsinki: Dialogia.

Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko (toim.). Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy.

Nuorten harrastuskysely. Tilastollinen raportti nuorten harrastuskokemuksista, -ajatuksista ja –asenteista keväällä 2004. Helsinki: Nuorten akatemia (yhteistyössä Nuori Suomi ry:n kanssa).

Nurmela, Sakari (1998): Nuorten järjestökiinnittyneisyysraportti 1998. OPM, Nuorisoasiain neuvottelukunta. Nuoran julkaisuja nro 5.

Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.) (2005): Vapaaehtoistoiminta anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino.

Paakkunainen, Kari (toim.) (2004): Nuorten ääni ja kuntatalon heikko kaiku. Nuoret kunnallisessa demokratiassa ja paikallisissa vaikuttajaryhmissä. Nuorisotutkimusverkosto. Julkaisuja 46. Nuorisoasiain neuvottelukunta. Julkaisuja 29. Helsinki: Edita.

Parviainen, Immo (2007): Nuorisojärjestöjen tukemisen historiaa. Teoksessa Aaltonen, Kimmo (toim.). Nuorisolakioapas. Helsinki: Tietosanoma Oy. 75 - 84.

Patton, Michael Quinn (1990): Qualitative evaluation and research methods. Newbury Park (Calif.): SAGE.

Penttinen, Pekka (2007): Nuorten oppiminen myöhäismodernissa. Teoksessa Nivala, Elina & Saastamoinen, Mikko (toim.). Nuorisokasvatuksen teoria – perusteita ja puheenvuoroja. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy. 255 - 274.

Perttula, Juha & Latomaa, Timo (toim.) (2005): Kokemuksen tutkimus: merkitys, tulkinta, ymmärtäminen. Helsinki: Dialogia.

Pulkkinen, Lea (2002): Mukavaa yhdessä. Sosiaalinen alkupääoma ja lapsen sosiaalinen kehitys. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Puolimatka, Tapio (1999): Kasvatuksen mahdollisuudet ja rajat: minuuden rakentamisen filosofia. Helsinki: Kirjayhtymä.

Puuronen, Vesa (1987): Nuorisojärjestö, järjestönuori, yhteiskunta: nuorten järjestötoiminnan sosiologisen tutkimuksen ongelmia. Joensuu: Joensuun yliopisto.

Puuronen, Vesa (1989): Nuorisoryhmien toiminta ja toiminnan mieli: metodologinen, teoreettinen ja empiirinen tutkimus nuorisojärjestöistä ja katuteatterista. Joensuu: Joensuun yliopisto.

- Raatikainen, Panu (2004): Ihmistieteet ja filosofia. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Raitanen, Marko (2001): Aikuistuminen. Teoksessa Sankari, Anneli & Jyrkämä Jyrki (toim). Lapsuudesta vanhuuteen, iän sosiologia. Tampere: Vastapaino.
- Rauhala, Lauri (1974): Psykkinen häiriö ja psykoterapia filosofisen analyysin valossa. Prisma-tietokirjasto 35. Helsinki: Weiling-Göös.
- Riikonen, Virve & Siisiäinen, Martti (toim.). Yhdistystoiminnan uusjako. Opinto-toiminnan keskusliitto. Helsinki: Edita.
- Siurala, Lasse (1994): Nuoriso-ongelmat modernisaatioperspektiivissä. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuksia 1994:3.
- Schutz, Alfred (1967): Phenomenology of the social world. Evanston, Illinois: Northwestern University Press.
- Siisiäinen, Martti (2002): Teoksessa Riikonen, Virve & Siisiäinen, Martti (toim.). Yhdistystoiminnan uusjako. Opintotoiminnan keskusliitto. Helsinki: Edita.
- Silkelä, Raimo (2000): Persoonallisesti merkittävät oppimiskokemukset. Teoksessa Engenberg, Jorma, Väisänen, Pertti & Savolainen, Erkki (toim.). Opettajatiedon kipinöitä, kirjoituksia pedagogiikasta. Joensuun yliopisto, Savonlinnan opettajankoulutuslaitos: Verkkokirja. 120 - 131.
- Simonen, Seppo (1953): Maatalouskerholiitto 1928 - 1953. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapaino Oy.
- Soininen, Anne (1999): "Semmonen parempi immeinen" Osallistumisen merkityksiä pohjoiskarjalalaisille nuorille. Teoksessa Kuure, Tapio, Kärkkäinen, Kati, Paju, Petri & Soininen, Anne. Kutsuuko yhteiskunta? Nuoret jäsenyyksiä lunastamassa ja haastamassa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. 79 - 137.
- Sydänmaanlakka, Pentti (2000): Älykäs organisaatio. Tiedon, osaamisen ja suorituksen johtaminen. Jyväskylä: Kauppakaari OYJ.
- Todres, Les (2005): Clarifying the life-world:descriptive phenomenology. Teoksessa I.Holloway (toim.) Qualitative Research in Health Care. Poland: OzGraf. S.A. 125-146.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli (2003): Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Tuomisto, Jukka (1998): Arkipäiväoppiminen aikuiskasvatuksen ja elinikäisen oppimisen kontekstissa. Teoksessa Sallila, Pekka & Vaherva, Tapio (toim). Arkipäivän oppiminen. Aikuiskasvatuksen 39. vuosikirja. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu Oy. 30 - 58.

Vaattovaara, Virpi (2005): Verkko-opiskelijoiden kokemuksia yliopisto-opiskelusta. Kertomuksia teoriasta ja käytännöstä. Lapin yliopisto. Kasvatustieteellinen tiedekunta. Rovaniemi.

Varto, Juha. (1992): Laadullisen tutkimuksen metodologia. Tampere: Tammer-Paino oy.

Vihla, Maria (toim.) (2004): Elämä ei ole projekti. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Vilkkä, Hanna (2005): Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Värri, Veli-Matti (2002): Hyvä kasvatusta – kasvatusta hyvään. Dialogisen kasvatuksen filosofinen tarkastelu erityisesti vanhemmuuden näkökulmasta. Tampere: CityOffset Oy.

Wilenius, Reijo (1976): Kasvatuksen ehdot. Jyväskylä: Gummerus.

Yeung, Anne Birgitta (2002): Vapaaehtoistoiminta osana kansalaisyhteiskuntaa – ihanteita vai todellisuutta? Sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyöyhdistys YTY ry. Helsinki: Hakapaino.

Yeung, Anne Birgitta & Grönlund, Henrietta (2005): Nuorten aikuisten arvot, asenteet ja osallisuus. Teoksessa Nylund, Marianne & Yeung Anne Birgitta (toim.). Vapaaehtoistoiminta anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino. 167 - 191.

Ziehe, Thomas (1991): Uusi nuorisot: epätavanomaisen oppimisen puolustus. Tampere: Vastapaino.

Painamaton kirjallisuus

Wilska, Terhi-Anne. Seminaariesitelmä 9.11.2006. Naantali. Valtakunnallinen 4H-seminaari.

Internet-aineisto

Allianssin kansalaistoiminnan järjestöhakemisto 2007.
<http://www.alli.fi/jarjestohakemisto>. 13.3.2007.

EU:n nuorisot-ohjelma 2007-2013.
<http://www.cimo.fi>. 20.1.2007.

Kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytykset. Oikeusministeriön työryhmämietintö 2006:14. Helsinki: Oikeusministeriö.
<http://www.om.fi/uploads/jj12n.pdf>. 20.2.2007.

Nuorisotlaki 27.1.2006/72
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>. 15.10.2006

Nuorten suhde järjestöihin ja globalisaatioon (2001). Tutkimustiivistelmä. Opetusministeriö: Helsinki.

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2001/liitteet/nuorten_tutkimustiivistelmx_2001.pdf?lang=fi. 15.5.2006.

Opetusministeriön tiedotteet 2007.

http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2007/02/nuorisojärjestojen_vuosiavustukset.html. 20.2.2007.

Valtioneuvoston asetus nuorisotyöstä ja –politiikasta 103/206, luku 2, § 5, 6

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2006/20060103>. 20.2.2007.

Valtioneuvoston nuorisotyöasetus 22.8.2002/729

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020729>. 13.1.2007.

11 LIITTEET

Liite 1

Terve

Teemme tutkimusta nuorten järjestökokemuksista. Nyt tarvitsemme sinun apuasi saadaksemme tietää mitä olet kokenut ja oppinut 4H:n toiminnassa. Näin olet mukana 4H-toiminnan kehittämisessä.

Usein ei tule ajateltua mitä kaikkea olemmekaan tehneet ja kokeneet matkamme varrella. Nyt tarvitsemme juuri tuota tietoa. Istu siis hetkeksi alas ja tee muisteluretki omaan 4H-aikaasi ja kokemuksiisi.

KIRJOITA OMA 4H-TARINASI.

Mieti kirjoittaessasi seuraavia asioita:

Mikä sai sinut lähtemään mukaan toimintaan?

Kerro kokemuksia tai muistoja vuosien varrelta, mitä kaikkea olet tehnyt ja millaisia kokemuksia sinulle on kertynyt?

Mitä olet oppinut 4H-toiminnassa ja miten?

Miten olet kasvanut, kehittynyt, muuttunut toiminnan myötä?

Mitä asioita pidät tärkeinä ja merkityksellisinä 4H-toiminnassa?

Onko 4H:n toiminnassa asioita, joiden toivoisit olevan toisin?

Tarinat kokoaa ja käsittelee Nuorisokasvatuksen maisteriopiskelijat Katri Schadewitz ja Mirka Pajunen opinnäytteenään Kuopion yliopistoon.

Lähetä tarinasi sähköpostitse osoitteeseen mmpajune@hytti.uku.fi.

Voit palauttaa tarinasi myös postitse saamallasi vastauskuorella 4H-liittoon.

Tarinat käsitellään täysin luottamuksella, eikä yksittäisiä tarinoita voi erottaa työstä. Henkilötietoja tai kirjoittajien nimiä ei julkaista tutkimuksessa.

Vastaa aluksi näihin neljään taustakysymykseen kirjoittamalla vastauksesi kysymyksen perään. Tämän jälkeen aloita tarinasi. Voit kirjoittaa niin monta sivua kuin haluat. Lähetä valmis tarinasi osoitteeseen:

mmpajune@hytti.uku.fi

1. Sukupuoli:
2. Syntymävuosi:
3. Kuinka monta vuotta olet ollut mukana 4H-toiminnassa?
4. Oletko mukana muussa järjestötoiminnassa? Missä?

Minun 4H-tarinani

Liite 2

Sudenpentujen seikkailuohjelman viisi vaihetta:

1. **Eväät reppuun** (3 tehtävää), joiden aikana tutustutaan partioon ja omaan laumaan.
2. **Pikkuhukka** (15 vapaavalintaista tehtävää, jotka valitaan 86 tehtävästä)
3. **Hukka** (15 vapaavalintaista tehtävää)
4. **Susi** (15 vapaavalintaista tehtävää)
5. **Siirtymävaihe** laumasta vartioon

Vartio-ohjelma on vaatimustasossaan etenevä luokka- ja taitomerkein ryhmitelty kokonaisuus:

Lupausmerkki (4 tehtävää ja partiolupaus)

3. luokka (16 tehtävää ja 1 taitomerkki)
2. luokka (16 tehtävää ja 2 taitomerkkiä)
1. luokka (11 tehtävää ja 3 taitomerkkiä)

Meripartiolaiset tekevät luokkasuoritusten lisäksi omat merisuorituksensa